

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.25

РІК CVI | П'ЯТНИЦЯ, 19 ЛЮТОГО 1999 | ЧИСЛО 8 | VOL. CVI | FRIDAY, FEBRUARY 19, 1999 | No. 8

22 лютого 1894 року у Шамокіні, Пенсильванія, закладено підвалини братської допомогової установи -Руського Народного Союзу, назву якого ухвалою 12-ої Конвенції, що відбулася в Баффало, Ню Йорк, 1914 року, змінено на Український Народний Союз.
На сторінках цього числа "Свободи" ми пригадуємо провідні події 105-річної історії УНСоюзу.

УНСоюзові – 105 років

Останній пароплав

Першим еміґрантам присвячується

Вже відплива останній пароплав,
Із обрію зника земля материкова,
Куди б тепер він в світі не пристав.
Чужим все буде: і земля, і мова.

Замовкло серце, глухо лиш щемить,
Нема в ньому ні страху, ані болю,
Лиш десь в одну якусь озветься мить:
Куди я їду – в волю, чи в неволю?

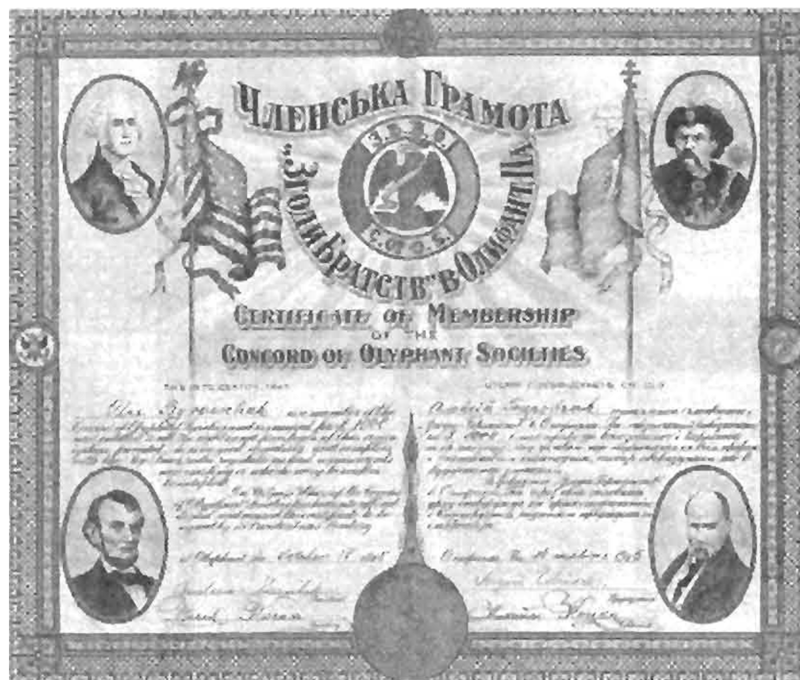
Чи стрінеться людина хоч одна,
Щоб з нею про Вкраїну гомоніти,
Чи, може, в тих далеких сторонах
Схолоне серце й буде вік німіти?

В імлі блакитній зникли береги,
Найкращі в світі для душі моєї.
О, Господи, Вкраїну збережи,
Щоб можна було мріяти про неї...

Хлюпочуть хвилі, б'ються об борти,
Навіюючи зустрічі й прощання,
А в серці мріють рідні береги –
Там залишились юні сподівання.

Пролинуть роки, одцвіте любов,
І висохне в душі сльоза пекуча,
Та не заникне журавлиний зов
На Батьківщину, де Дніпрова круча.

Любов Дмитришин-Часто
Ню Йорк, квітень-червень, 1994 р.

1915 рік. Грамота члена УНСоюзу Олексія Бировчака (з архіву).

Леонід Кучма: *Про політичне переслідування П. Лазаренка „не може бути й мови"*

Про політичне переслідування в Україні екс-прем'єр-міністра Павла Лазаренка „не може бути й мови", – заявив Президент України Леонід Кучма, коментуючи статтю в газеті „Ню Йорк Таймс", в якій лідер опозиційної і однойменної фракції у парляменті звинуватив владу в намаганні унеможливити його участь у президентській кампанії та дискредитувати перед суспільством. Під час відвідання Центру реабілітації Української спілки ветеранів Афганістану Л. Кучма наголосив: „Якщо П. Лазаренка ніхто не може знайти, якщо він може куди завгодно поїхати з України, і при цьому робити будь-які заяви та декларації, то про яке переслідування йдеться?" За словами глави держави, П. Лазаренко має виступити перед депутатами парляменту і „пояснити ситуацію, в якій він перебуває, як це робиться у цивілізованому світі".

Комітет ВР з питань регламенту, депутатської етики та організації роботи ВР України нинішнього тижня мав розглянути питання про законність та обґрунтованість подання генерального прокурора про притягнення до кримінальної відповідальности та арешт народного депутата України П. Лазаренка, і представити свій висновок парляментові.

Про це голова комітету Віктор Омеліч повідомив журналістів.

За словами В. Омеліча, робоча група, яку створено у профільному комітеті, підготувала на засідання основні висновки з пунктів звинувачення генпрокурора проти П. Лазаренка. Голова комітету наголосив, що при створенні робочої групи було враховано пропозицію, щоб до її складу не входили представники фракції „Громада", тому сам В. Омеліч не є членом цієї групи. За його словами, від Генпрокуратури у групі працювали перший заступник генпрокурора Ми-

(Закінчення на стор. 5)

ЗА МАТЕРІЯЛАМИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ

ВИПРАВДАНИЙ!

У п'ятницю, 12 лютого 1999 року, після цілорічних скандалів і слідства та п'ятитижневого сенатського судового розгляду, другої цього роду афери в 210-річній історії країни, Сенат США виправдав Президента Билла Клінтона з обох звинувачень — порушення присяги та перешкоди у правосудді. Головний суддя В. Ренквест повідомив офіційно про виправдання Б. Клінтона, 42-го президента країни, в год. 12:39 пополудні.

Відповідаючи на запит Вілліяма Ренквеста, головного судді Верховного суду США, котрий головував на згаданому сенатському розгляді, винний чи невинний Вілліям Джефферсон Клінтон у порушенні присяги — Сенат відкинув це оскарження голосами 55 до 45. Цікаво, що 10 сенаторів-республіканців голосували проти визнання його винним. Коли прийшло до голосування над другим звинуваченням, про перешкоду у правосудді, тут голоси поділилися

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Президент України вручив нагороди "афганцям"

Понад 40 учасників війни в Афганістані нагородив Президент України Леонід Кучма з нагоди 10-ої річниці виведення радянських військ з Афганістану. Указом Президента України голові Спілки ветеранів війни в Афганістані, голові Комітету з питань воїнів-інтернаціоналістів при Кабміні полковникові запасу Сергієві Червонопиському присвоєно звання генерал-майора. Всього в лавах обмеженого контингенту радянських військ в Афганістані проходили службу 160,000 солдатів, сержантів та офіцерів - з України, з них загинули 3380.

На Закарпатті - нове лихо

Протягом доби на території Закарпатської, Івано-Франківської та Львівської областей тривали опади у вигляді мокрого снігу та дощу. Загальний сніговий покрив становить від 0,5 м у низинних районах до 2 м - у гірських. Підтоплено 65 будинків, з них зруйновано та перебувають в аварійному стані - 8. Без електропостачання залишається 6 населених пунктів у Закарпатській области, відсутній зв'язок з 28 населеними пунктами. На ріках спостерігався спад рівнів води на 2-5 см, водночас в районі м. Чоп на ріці Тиса спостерігається підвищення рівня води на 44 см. 12 лютого зійшла лавина на Торунському перевалі, в результаті чого рух через перевал було припинено. Протягом дня заноси розчищено, однак проїзд обмежений. 13 лютого зійшли лавини у Рахівському, Тисячівському та Міжгірському районах. Шкоди населених пунктам та шляхам не завдано. До робіт з ліквідації наслідків стихійного лиха залучено 25 тисяч чоловік.

Є. Марчук висловлюється за реабілітацію ОУН -УПА

Народний депутат України Євген Марчук вважає за необхідне реабілітувати ОУН-УПА. Під час зустрічі з членами Спілки письменників він наголосив, що „неможливо консолідувати націю, не вирішивши цю проблему". На його думку, ні нинішній парламент, ні парламент наступного скликання не приймуть такого рішення. „Це може взяти на себе з ризиком для власної репутації тільки Президент", - сказав Є. Марчук, додавши, що сьогодні питання про ОУН-УПА буде складно вирішити, оскільки Президент може втратити голоси в ряді регіонів.

Наталія Вітренко припускає можливість відставки В. Пустовойтенка

У березні-квітні Президент України може виступити з ініціятивою щодо відставки прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка, - вважає лідер фракції ПСПУ Наталія Вітренко. В інтерв'ю УНІАН вона сказала, що Президентові напередодні виборів „треба знайти хлопчика для биття", на якого можна перекласти усю відповідальність. За словами Н. Вітренко, фракція ПСПУ готова голосувати за цю відставку за умови, що одразу буде призначено нового прем'єра. Н. Вітренко не виключає, що кандидатура В. Пустовойтенка може бути виставлена на виборах -99 з тим, щоб згодом передати віддані за нинішнього прем'єра голоси Леонідові Кучмі.

Україна розраховує на кредити Світового Банку

Україна сподівається у нинішньому році отримати від Світового банку кредити на суму 590 млн. долярів, повідомив на брифінгу голова Національної агенції України з питань розвитку і европейської інтеграції Роман Шпек. За його словами, кредити будуть розподілені на розвиток підприємств, реструктуризацію вугільної галузі, розвиток фінансового сектора, реформування державного управління і управління ресурсами.

Передовсім очікується кредит на розвиток приватного сектора, умови для отримання якого українською стороною повністю виконані.

Алла Ярошинська — героїня століття

Колишню житомирську журналістку Аллу Ярошинську включено до переліку "Сто героїнь XX століття". Цих героїнь вибрано з кількох тисяч претенденток, представлених багатьма країнами світу. Усі вони ризикували життям, здоров'ям, добробутом у боротьбі за права людини.

Проєкт "Сто героїнь світу" започатковано на Всесвітній конференції жінок, яку проводила ООН у 1995 році. Алла Ярошинська стала відомою своїми викривальними публікаціями про наслідки Чорнобильської катастрофи, зокрема про засекречування даних у Народицькому районі на Житомирщині. Вона була звільнена з роботи, але не припинила свою діяльність. Пізніше Алла побувала в місцях бойових дій в Південній Осетії. Їй належить низка публікацій на теми Чорнобиля. Алла Ярошинська — кандидат філософських наук.

Україна отримала 2 млн. долярів від НАТО

Минулого року НАТО надало допомогу Україні в розмірі 2 млн. долярів, повідомив на зустрічі з журналістами посол США при НАТО Александер Вершбоу, який прибув з офіційним візитом в Україну. З усіх партнерів НАТО Україна отримує найбільшу фінансову допомогу, яка дає можливість українським військовим брати участь у спільних навчаннях, а також вивчати англійську мову. Водночас майже половину запланованих на минулий рік заходів не було реалізовано, що „викликало деяке розчарування обох сторін". В Україні сьогодні діють 6 центрів вивчення англійської мови для військовослужбовців. США надали допомогу в модернізації українських полігонів „Широкий лан" та „Яворівський".

Звільнено міністра енерґетики

Президент України підписав указ про звільнення Олексія Шеберстова з посади міністра енерґетики за серйозні недоліки в роботі. Про це Л. Кучма повідомив на Всеукраїнських зборах працівників агропромислового комплексу, коли з'ясувалося, що триває систематичне відключення електроенергії у сільських споживачів. На них не поширювалися ліміти споживання електроенергії, доведені до областей України.

Збільшився експорт зернових і олійних культур

Обсяг експорту зернових і олійних культур з України становив у 1998 році близько 5.5 млн. тонн. що на 30 відсотків більше, ніж попереднього року, повідомив президент Української зернової асоціяції Микола Компанець. Українські трейдери експортували практично всі види зернових і зернобобових - пшеницю, ячмінь, жито, овес, кукурудзу, просо, горох тощо, а також насіння соняшника, гарбуза, рапс і сою. Експортний потенціял України з названої продукції становить від 10 до 20 млн. тонн на рік, однак потужність портових елеваторів і залізничний транспорт дозволяють експортувати не більше 5-6 млн. тонн.

30 закордонних фірм попливуть „Із варяг у греки"

30 закордонних фірм подали заявки на участь у міжнародному водному каравані „Великий торговий шлях із варяг у греки", який триватиме з 4 по 26 травня цього року на теплоході „Маршал Кошевой" і транспортному теплоході „Волгодон"". На суднах буде розгорнуто виставку-ярмарок товарів і послуг учасників каравану. Вони відвідають Київ, Канів, Черкаси, Кременчук, Дніпропетровське, Запоріжжя, Херсон, Миколаїв, Очаків, Одесу і Севастопіль. У портах стоянки каравану буде організовано виставки місцевої продукції, а також зустрічі з місцевою владою і підприємцями.

Молодіжні організації вимагають усунути О. Ткаченка з посади

Молодіжні організації України висловили недовіру голові ВР України Олександрові Ткаченкові і вимагають від народних депутатів усунути його з посади голови парламенту, заявив голова Всеукраїнського молодіжного об'єднання „Молодь - надія України" Вадим Гладчук на конференції. У спільній заяві, яку підписали представники Всеукраїнського об'єднання „Молодь - надія України", Української студентської спілки, Молодого Руху, Молодіжного Конґресу українських націоналістів, наголошується, що організації дійшли такого рішення після загравань спікера українського парламенту з російськими шовіністами.

Нові дизелі для промислового транспорту

Завод імені Малишева (м. Харків) освоїв виробництво чотиритактних двигунів потужністю 3,000 і 1350 кінських сил для залізничного транспорту. Нові дизелі призначені для модернізації вітчизняних і чеських тепловозів.

За інформаціями УНІАН.

ТІЛЬКИ ФАКТ

У січні ц.р. інфляція гривні в Україні становила 1,5 відсотка, що відповідає очікуваному рівню.

◆

Голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Іван Чиж заявив у парляменті, що в Україні "не існує свободи слова і преси".

◆

80-річний уродженець Вінничини Володимир Пилипенко зарахований почесним членом корвету "Вінниця" — на вшанування заслуг цього ветерана в обороні Севастополя в роки війни.

◆

16 лютого Конституційний суд України починає розгляд справ "Про тимчасове припинення діяльности Компартії України" і "Про заборону діяльности Компартії України" — такі укази Президія Верховної Ради ухвалила в серпні 1991 року.

◆

Президія Демократичної партії України засудила як самочинну заяву голови партії В.Яворівського про готовність до "якнайтіснішої співпраці" з Всеукраїнським об'єднанням "Злагода".

◆

600 працівників освіти Криму пікетували Верховну Раду автономії у Симферополі, вимагаючи збереження державної системи освіти і своєчасної платні.

◆

На державних племінних заводах Сумської области виведено нову породу корів, які мають продуктивність до 6500 кг молока високої жирности.

◆

В наслідок великих опадів в місті Вознесенському Миколаївської области затоплено 86 приватних будинків.

◆

Заборгованість держави населенню з платні і пенсій сягає 3, 4 млрд. гривень і найближчим часом зросте до 4 млрд., але через зміну курсу гривні доляровий еквівалент боргу впаде до 870 млн. долярів. На стільки ж зменшиться і купівельна спроможність людей.

◆

Нинішнього року сільське господарство України отримало вже близько тисячі тракторів — більше, ніж за весь минулий рік.

◆

Найбільше коштів на освіту видають у Києві — 707 гривень на одного учня впродовж року, далі йдуть Полтавщина і Житомирщина.

◆

Вперше в Україні проведено комп'ютерний ярмарок, який за три дні відвідали понад 10 тисяч осіб.

◆

Минулого року на київському суднобудівному заводі "Ленінська кузня" побудовано три морозильні травлери для Росії в рахунок погашення заборгованости за енергоносії.

◆

Річне споживання риби на душу населення в Україні знизилося з 18,5 в середньому за 1986-1990 роки до 5 кг в 1997 році.

◆

На світовому ринку озброєнь частка України становить 1 відсоток, Росії — 7-8, США — 50 відсотків продажу.

ТЕМА ТИЖНЯ

ПИТАННЯ ТИЖНЯ: *Чи може Леонід Кучма розраховувати на підтримку Заходу на майбутніх виборах?*

Олександер Стегній, експерт соціологічної фірми „Соціс-Геллап":

– Сьогодні все залежить від того, наскільки Леонід Кучма зможе реалізувати вимоги західних фінансових інститутів і наскільки його політика відповідатиме їхнім інтересам. Хоча „замилювати їм очі" надалі вже не вдасться. Загалом, зовнішні чинники не вплинуть на виборчу кампанію нинішнього Президента. Як пройде Л. Кучма виборчий марафон, залежить тільки від роботи його команди.

Юрій Оробець, експерт фонду „Українська перспектива":

– Певну підтримку на виборах – 99 нинішній Президент може отримати, бо для Заходу вигідно експлуатувати міт про Кучму-реформатора. Однак, ймовірність такої підтримки дедалі зменшується, оскільки всі розуміють, що в Україні „король голий". Свідченням цього є нинішня ситуація з наданням Україні кредитних траншів.

Ількo Кучерів, директор фонду „Демократичні ініціятиви:

– Переконаний, що на президентських виборах політичні та фінансові структури Заходу підтримуватимуть саме Леоніда Кучму. Незважаючи на те, що реформи в Україні йдуть дуже „туго", іноземні владні кола не будуть ризикувати стабільністю своїх впливів на Україну.

Світлана Дорош, кореспондент української служби „Бі-Бі-Сі":

– Уже з огляду на останні досягнення України в зовнішній політиц, і Л. Кучма може розраховувати на підтримку Заходу на президентських виборах. Інша справа, чи це досягнення власне Л. Кучми. На сьогодні для політичних сил Заходу тільки нинішній Президент уособлює реформаторські сили України, оскільки відкидає комунізм, виступає за розширення зв'язків із Европою, США. Л. Кучма для них покищо – єдина кандидатура.

Володимир Золотарьов, редактор відділу політики газети „День":

– Чи підтримуватиме Захід Леоніда Кучму на президентських виборах, залежить від збігу зовнішньополітичних обставин, зокрема в Росії. Якщо східньому сусідові доведеться переобирати президента, то в Л. Кучми з'являться шанси отримати підтримку іноземних структур. Хоча з об'єктивних причин нинішньому Президентові України на це не варто розраховувати. Захід бачить, що в нашій державі немає реальної правої альтернативи. Тому він змушений буде обирати: або робити ставку на „поганого" Кучму, або пропустити лівого кандидата в Президенти.

УНІАН

Україні не варто поспішати

Коли сталися відомі події в Іраку, провідники України засудили збройне вторгнення США. Верховна Рада України 23 грудня минулого року ухвалила надати Іракові допомогу, яка мала б складатися частково із лишків одягу, що залишилися після допомоги потерпілому від повені Закарпаттю.

Ці новини викликали різні судження в діяспорі. Одні кажуть, що Україна правильно зробила, засуджуючи бомбардування Іраку. Інші вважають, що такий осуд може зашкодити Україні. Чи не краще було б, на мою думку, не висловлюватися із заявами, зберігаючи невтралітет? Кажуть, що досвідчений політик ніколи не дає відповіді, коли може вжити запитання, ніколи не говорить, коли може тільки моргнути оком, ніколи не моргає, коли може промовчати.

Щодо матеріяльної допомоги теж є різні думки. Одні кажуть, що зайвий одяг можна було спрямувати в інші терени України, де він теж потрібний і був би прийнятий з великою вдячністю. Інші вважають, що Верховна Рада подумала про ще більш нещасних людей і дітей в Іраку.

На мою думку, коли б ті, хто схвалював акцію допомоги Іракові, справді мали б милосердя до нещасних, то можна було погодитися із їхнім рішенням. Але чомусь насувається думка, що це зроблено, власне, із політичних міркувань, щоб приподобатися Москві. Дай Боже, щоб я помилявся.

Д-р Роман Барановський,
Кергонксон

Канада пропонує розв'язку

НЮ ЙОРК. — Рада безпеки Організації Об'єднаних Націй, котра не може вирішити питання, як бути з Іраком, з уваги на протилежні пропозиції США і Росії, почала розглядати третю можливість, запропоновану Канадою. Канада пропонує зробити ґрунтовну оцінку стану справ іракського роззброєння і гуманітарної ситуації в Іраку. Ця оцінка стане фундаментом для дебатів Ради Безпеки, як бути далі та на що погодяться прихильники Іраку тут і президент Саддам Гуссейн у Багдаді. Канада пропонує, щоб Джаянта Данапала, заступник Генерального секретаря для справ роззброєння, головував на засіданнях розгляду звітів роззброєння, щоб в цей спосіб оминути участь Ричарда Батлера, з яким Росія не хоче зовсім спілкуватися. Дальше пропонується, щоб Серґіо Вієра де Меллььо, заступник Генерального секретаря для справ гуманітарних, був головою групи експертів з ділянки цивільних програм і праці комітету іракських санкцій.

АМЕРИКА І СВІТ

Два спеціялісти сумніваються

ВАШІНҐТОН. – Голова окремої комісії, котра розглянула проблему Служби соціяльного забезпечення, та головний ревізор Конгресу заявили, що мають сумніви щодо пляну президента Билла Клінтона, зокрема до тієї частини, де пропонується 2.8 трильйонів дол. з майбутніх державних надвишок спрямувати на підсилення рахунку Служби соціяльного забезпечення. Едвард Ґремліх, голова згаданої комісії, та Дейвид Вокер, головний ревізор Конґресу, звітуючи перед Сенатською комісією фінансів, що розглядала пропозицію Президента, уважають, що цей плян на довшу мету не буде корисним. Обидва підкреслили, що від початку свого заснування, 60 років тому, соціяльне забезпечення існувало виключно на фондах, зібраних із податків заробітних платень працівників та працедавців, і ніколи не користало зі загальних державних грошей, котрі в основному збирають із приходових податків.

Модернізуватимуть хорватські військові літаки

ЗАҐРЕБ, Хорватія. – Часопис „Вечерні ліст" повідомив, що Хорватське міністерство оборони заключило договір з ізраїльською фірмою про модернізацію їхніх 24-ох військових літаків типу „МІҐ 21", щоб ці літаки відповідали стандартам НАТО. Праця буде здійснюватися у місцевості Веліка Ґоріца і коштуватиме 3 млн. дол. за кожний літак. Договір завершено після кількарічних натяків у засобах масової інформації про те, що Хорватія потребує ізраїльської технології для модернізації своїх МІҐ-ів, тому що країни члени НАТО відмовляються продати Загребові модерні військові літаки. Від здобуття своєї незалежности у 1991 році, Хорватія намагається привести свої збройні сили до стандартів НАТО. Головні військові становища від ветеранів колишньої югославської армії, котрих вишколи в основному зосереджувались на оборонній підпільній боротьбі, перебрали старшини, вишколені на заході.

Військово-повітряні сили реклямуються

ВАШІНҐТОН. – Зустрівшися з фактом досить значного річного зменшення рекрутів, Військово-повітряні сили ЗСА мають в пляні реклямувати свою службу платними оголошеннями на краєвому телебаченні, як це вже роблять інші відділення збройних сил країни. До цих пір Військово-повітряні сили не потребували платної реклями для рекрутування, бо завжди могли привабити постійний наплив рекрутів, обіцюючи технічний вишкіл і авіяційний досвід. Тепер і це відділення збройних сил країни догнала проблема, котра вже попередньо навістила інші військові частини. Від жовтня до січня летунство втратило 6.5 відсотків, або 696 рекрутів із сподіваного річного рекрутування 10,901 особи. Офіційні чинники стверджують, що коли цієї ситуації не вдасться змінити, то Військово-повітряні сили ЗСА вперше від 1979 року не виконають свого запланованого річного набору нових рекрутів.

Президентські вибори у Сирії

ДАМАСК, Сирія. – Президент Гафез Ассад, керівник Сирії впродовж останніх 28 років, минулого тижня був переобраний на п'яту семирічну каденцію. Міністер внутрішніх справ заявив, що його обрано 99.98 відсотками голосів у національних виборах, у котрих він був єдиним кандидатом. Переобрання 68-річного Г. Ассада можна було передбачити зразу після того, як 14 січня парлямент, де переважає проурядова коаліція, подав його кандидатуру. Спікер парляменту Абдул-Кадер Каддора повідомив про перевибори Ассада на спеціяльній сесії Народного збору. А перед будинком парляменту тисячі громадян з державними прапорами і портретами президента святкували „перемогу".

Помер колишній асистент Ніксона

ВАШІНҐТОН. – У неділю, 14 лютого, у своєму помешканні в Атланті, Джа., помер 73-річний Джон Д. Ерліхман, незламний оборонець Президента Ричарда М. Ніксона та його головний дорадник внутрішньої політики, котрий за свою участь у Вотерґейтському скандалі був ув'язнений. Згідно зі заявою його сина Тома, впродовж останнього року Дж. Ерліхман хворів на цукрицю — недугу, що характеризується недостачею інсуліни і неспроможністю організму засвоювати цукор. Відбувши тюремне покарання, Дж. Ерліхман працював у приватному секторі. Останніми роками, як твердить син, Дж. Ерліхман почувався винним перед своєю родиною за кривду, заподіяну їй через його участь у згаданому скандалі. Він також вірив завжди, що історія пригадає і справедливо оцінить досягнення і злочини уряду Президента Р. Ніксона. Від самого початку президентури Р. Ніксона в 1969 році, Джон Денієл Ерліхман був головною особистістю спершу як керівник внутрішньої політики у Білому Домі, а опісля як учасник прикриття скандалу Вотерґейт.

Китай передчасно звільнив з ув'язнення кореспондента

ПЕКІН. – Два тижні перед запланованими відвідинами Китаю американським секретарем Державного департаменту Меделин Олбрайт, Китай у неділю, 15 лютого, дав дозвіл на передчасне звільнення з ув'язнення відомої журналістки, котра відбула понад п'ять років у тюрмі, пушучи про політику Китаю в пресі Гон-Конґу. Журналістка Ґао Юй, котрій тепер 55 років, відсиділа п'ять років і три місяці зі свого шестирічного вироку, що його отримала на закритому суді в 1993 році за „виявлення державних таємниць". На думку багатьох, її присуд був попередженням Китаю для інших журналістів, щоб не виходили поза дозволені рамки, а її справа стала справою міжнародних пресових організацій, її ім'я завжди появлялося на списках тих, якими турбувалися американські офіційні чинники, переговорюючи з Китаєм про людські права.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svo103@aol.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку - $30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку - $25.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Головний редактор — Раїса Галешко
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто
Верстка — Павло Стокотельний;
Реклама і оголошення — Марія Шепарович. Адміністратор — Володимир Гончарик.

УНС — 105-річна дійсність напередодні XXI сторіччя

Мудреці впродовж віків наголошували, нагадували та стверджували, що успішність та світле майбутня належить тим, які, знаючи свою минувшину, свідомо намагаються виправити її помилки та з необхідними новими змінами будувати завтрашній день. Беручи це до уваги, доцільним є довголітнім читачам нашої газети пригадати, а теперішних поінформувати про те, хто, коли, як і чому дав початок Українському Народному Союзові. Крім того, доконче треба підкреслити і те, що майбутність, сила та спроможність цієї установи залежить не тільки від її керівництва, але в першу чергу від її членства, котре завжди було, є і буде запорукою її існування. Фінансово сильний і багаточленний УНСоюз буде запевненням дальшого існування міцної української спільноти в Америці та Канаді.

В історичному календарі Америки день 22 лютого зазначений як свято — це день народження (1732 року) Джорджа Вашінгтона, першого Президента Америки. Президента, котрий в дуже невідрадних обставинах виконав Богом, долею та народом призначене завдання — виборов йому незалежність і дав початок новій державі, майбутній потузі світу.

В історичному календарі американської України день 22 лютого вписався днем народження організації, котра в основному стала фундаментом об'єднаного українського життя. У той день 1894 року в Шамокіні, невеличкому містечку вуглекопів у Пенсильванії, відбулися установчі збори Українського, тоді ще „руського" Народного Союзу. Заклик створити в той час так конечно потрібну народну організацію, до котрої міг би належати кожний українець, кинув о. Григорій Грушка, котрий розумів, що в єдності — сила, котру важко перемогти Це була дуже важлива подія для тодішнього убогого українського іміґранта, що дала початок розвиткові організованого українського громадського життя в Америці. Подія, про котру вже 1 березня 1894 року повідомлялося в „Свободі" під промовистим заголовком „Совершишася". Метою засновників і завданням організації було об'єднання української громади та служіння своїм членам — українським поселенцям, їхнім нащадкам і українському народові - державі. Згідно з інкорпораційною грамотою та статутом, Український Народний Союз є братською забезпеченевою установою.

Упродовж 105 років УНС виконує своє завдання, за що й назвала його громада „Батьком-Союзом", бо завжди піклувався про добро своїх членів, допомагав потребуючим і кожночасно ставав в обороні України та її народу. Від часу постання УНС пройшло 105 років, пройшли роки, багаті на успіхи та деякі невдачі, змінилися методи, системи та фізичні обладнання, але не змінилися завдання, котрі 105 років тому взяли на себе його засновники. Дальше головним залишається — дбання про найкращі забезпечення і послуги своїм членам, допомога потребуючим і сприяння Україні в утвердженні своєї незалежності.

Здобутки УНС в минулому — це історія, теперішність свідчить сама за себе, а майбутність у великій мірі залежить від кожного з нас, хто уважає себе членом американської України. Тому памятаймо, що в першу чергу ми є відповідальними перед історією за тривалість дальшого життя і буття української американсько-канадської спільноти у XXI сторіччі.

ІНТЕРВ'Ю З ЦІКАВОЮ ЛЮДИНОЮ

„УВУ потрібний Україні, діяспорі й Німеччині"

Проф. Л. Рудницький у своїй робітні в університеті Ля Саль.

З початком 1999 року обов'язки ректора Українського Вільного Університету в Мюнхені перебрав голова Наукового Товариства ім. Шевченка в США і президент світового НТШ проф. Леонід Рудницький. Невдовзі після його переїзду з Філядельфії до Мюнхену ми поставили йому кілька запитань щодо його нових обов'язків. Подаємо відповідь у формі розмови „на відстані".

– Який був статус УВУ минулого року й що змінилося від того часу?

– Статус УВУ минулого року був доволі непевний. Мені здається, що УВУ — це не тільки єдиний у світі справді еміґраційний університет, але і теж єдиний вищий науковий заклад, який існує в стані постійної кризи. УВУ зродився у складній ситуації майже 80 років тому у Відні, проіснував у Празі аж до Другої світової війни завдяки Президентові Чехословаччини Томашеві Масарикові, хоч мав він і там чимало ворогів (адже хотів його зліквідувати навіть сам Сталін), а після війни університет відкрито знову в Мюнхені. Минулого року дорадчий комітет міністра культури й освіти Баварії Ганса Цегетмаєра запропонував перенести УВУ до містечка Ебенгавзену – приблизно 40 кілометрів від Мюнхену, і перетворити його на інститут українознавчих студій. Це, хвала Богу, не сталося.

– Хто змінив настанову німецьких властей до дальшого існування УВУ?

– Міністер Цегетмаєр, вислухавши на спеціяльній авдієнції провід УВУ у складі М. Лабуньки, О Жизневського, Р. Піч і Л. Рудницького, погодився з ними, що університет повинен залишитися там, де він є тепер, а саме в найпрестижнішій дільниці міста Мюнхену-Богенгавзені. Не тільки тому, що це прекрасне приміщення і що УВУ зміцнювало співпрацю з Мюнхенським Університетом ім. Людвіґа Максиміліяна, який даватиме своїм студентам „кредити" за курси в УВУ. Це перший раз в історії нашого університету, що таку співпрацю розпочато. УВУ нарешті служитиме теж і німецьким студентам.

– Скільки студентів навчається в УВУ пересічно протягом року?

– На УВУ студіюють річно десь приблизно 240 студентів-докторантів і кандидатів на ступінь маґістра та слухачів Педагогічного Інституту. Більшість їх з України, і майже кожний має стипендію від Фундації УВУ в США. Є також студенти із різних країн західної діяспори, колишніх так званих соціялістичних країн, як Латвія, Казахстан та ін. Як згадано, тепер до них долучаться теж німецькі студенти. УВУ – це справді міжнародний університет.

– Чому Ви вирішили перебрати пост ректора і залишити Вашу працю в НТШ?

– Можливо, якщо ідеться про особисту кар'єру, то я зробив помилку, покидаючи Ля Саль університет у Філядельфії, де я викладав від 1959 року, і де за останніх п'ять років був директором Маґістерської Програми центрально- й східньоевропейських студій, на якій навчається чимало українців. Нелегко буде розлучитися з постом голови НТШ в Америці. НТШ – в Америці – це надзвичайно привітна організація, її члени прекрасні люди й солідні науковці – з ними честь і приємність співпрацювати. Але, гадаю, що УВУ тепер мене більше потребує. Надіюся тут, в Німеччині, відновити і посилити контакти з різними німецькими академічними установами, нав'язати тісну співпрацю з німецькими колеґами, видавати солідні наукові праці німецькою мовою і тим самим інтеґрувати УВУ в німецький науковий та інтелектуальний світ.

– Чи передбачаєте надзвичайні загальні збори НТШ, чи плянуєте з Німеччини провадити організацію далі?

– Надзвичайні загальні збори потрібно скликати. Чергові загальні збори відбудуться восени цього року. До того часу я можу, при помочі членів Управи, далі провадити організацію. Тепер, коли ми маємо до послуг модерні засоби комунікації, географічна віддаль не грає аж такої великої ролі. Зрештою, маю вже в тім певний досвід, бо вже дві каденції служу Президентом Світової Ради НТШ, осідком якої є Львів. Величезна частина праці Ради відбувається кореспонденційним способом, і якось те все функціонує.

– Чи підписали Ви контракт, а якщо так, з ким і на як довго?

– Мене вибрано на один рік, як це передбачає статут УВУ. Як Бог дасть здоров'я і успіхів у роботі, я міг би працювати ще один рік (очевидно, якщо мене знову виберуть), але не довше. В Німеччині діє закон – професор працює ординарієм до 65 року життя. Мені тепер 63. Я живу в Німеччині й почуваюся зобов'язаним рахуватися зі законами німецької держави. УВУ, на мою думку, є сьогодні найбільшим центром українїстики в Німеччині, якщо ідеться про бібліотеку та архіви й його видання. Тут є величез-

(Закінчення на стор. 21)

Л. Кучма: „Про політичне переслідування...

(Закінчення зі стор. 1)

кола Обіход та два слідчих. Робоча група вивчала матеріяли у закритому режимі. Бесіди проводилися окремо зі слідчими, окремо з П. Лазаренком.

В. Омеліч також поінформував, що у поданні генпрокурора наведені такі звинувачення проти П. Лазаренка: відкриття валютних рахунків за кордоном; створення за кордоном спільного підприємства з метою поставок в Україну щитових збірних будиночків; зловживання службовим становищем щодо користування державною дачею у Пущі-Водиці. В. Омеліч висловив сподівання, що під час розгляду „питання П. Лазаренка" парлямент керуватиметься „не емоціями, а законом". Він нагадав, що комітет не дає рекомендацій ВР, а лише надає висновок щодо обгрунтованости та законности подання генпрокурора. В. Омеліч, як голова Комітету з питань регляменту, відмовився від виступу у парляменті, оскільки він є членом фракції „Громада". В. Омеліч сказав, що йому невідомо, де зараз перебуває П. Лазаренко. Однак, за даними телепрограми „7 днів" лідер фракції і однойменної партії „Громада" перебуває за межами України.

„Парлямент може приймати рішення про притягнення народного депутата до кримінальної відповідальности, не даючи згоди на його арешт", – відповів на прес-конференції заступник голови ВР України Віктор Медведчук на запитання щодо процедури розгляду у парляменті подання генпрокурора про притягнення до кримінальної відповідальности народного депутата П. Лазаренка. Віце-спікер зазначив, що згідно зі статтею 80 Конституції Верховна Рада України має право дати згоду на притягнення до кримінальної відповідальности, затримання чи арешт народного депутата. Слухання питання про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальности та арешт народного депутата П. Лазаренка має проходити у відкритому режимі.

Водночас на прохання депутатів засідання парляменту може проходити у закритому режимі, але за це повинно проголосувати 226 народних депутатів. У ході наради керівництва ВР України з керівниками парляментських комітетів та фракцій всі його учасники висловилися за проведення відкритого засідання щодо П. Лазаренка. Голосування про надання згоди на притягнення до кримінальної відповідальности народного депутата має проводитися в поіменному порядку.

УНІАН

ВИПРАВДАНИЙ!

(Закінчення зі стор. 1)

порівну: 50 голосували так, а 50 ні. У цьому випадку п'ять республіканців віддали свої голоси за те, щоб і тут визнати Б. Клінтона невинним. Одначе ні один сенатор-демократ не віддав свого голосу за те, щоб визнати Президента винним у будь-якому із двох звинувачень. Цей факт, на думку деяких аналітиків, вказує, що це не було тільки міжпартійним непорозумінням і леґальною суперечкою, а радше кульмінаційною точкою 30-річної „культурної війни" — у боротьбі за моральні та етичні вартості.

Вісім хвилин після голосування та виправдання Президента Б. Клінтона, пролунав у сенатській палаті наказ: „Парляментський пристав випровадить з приміщень Сенату керівників Палати Репрезентантів". Цим наказом, як і вирішальним голосуванням виправдання, Сенат задовільнив свою гідність і відкинув конституційний напад на президентство. А дві години після голосування сам Президент Б. Клінтон вийшов з Білого Дому сад троянд і, приступивши до гучномовця, мовив: „ Я хочу знову сказати американському народові, як глибоко я шкодую, що своїми словами і вчинками спричинився до цих подій, котрі стали важким тягарем для Конґресу та американського народу".

Що, можна, здавалося б, підвести риску й сказати: знов Б. Клінтон вийшов сухим із води. Але чи справді так?

Беручи до уваги ввесь процес оскарження, слідства, оборони і судового розгляду Сенатом, треба ствердити, що американська конституційна система залишилась надальше працездатною, хоч послаблено становище Президента і Конгресу. Одначе згідно з твердженнями, обидві установи можуть швидко здобути громадське довір'я зі зміною керівництва. Так саме і президенство, котре завжди є таким сильним чи слабким, як особа, котра його посідає.

Незважаючи на сенатське виправдання, в загальному залишився гіркий посмак, якого підсумки скоріше чи пізніше будуть мати далекосяжні наслідки на правовий процес країни, установи, політику та в першу чергу на її майбутність — дітей і молодь.

Х. Ференцевич.

Українські сироти отримали американське громадянство

У вівторок, 16 лютого, в еміграційному уряді в Ню Йорку відбулося урочисте надання американського громадянства 28 дітям-сиротам із 11 різних держав. Серед них були діти Великобританії, Молдови, Колюмбії, Параґваю, Кореї, В'єтнаму, Румунії, Росії, Китаю, Філіппін та України. Діти віком 1–14 років були адаптовані американцями, а тепер їм надано громадянство США.

Пам'ять про Дарію Гойдиш в УІА

Український Інститут Америки надає особливої шани сл. п. Д. Гойдиш – своєму мистецькому кураторові в 1991–96 роках, встановивши окремий фонд її імени та організувавши виставку її образів і скульптур, відкриття якої відбулося 19 лютого. Виставка триватиме до 20 березня.

У суботу, 20 лютого, в УІА відбувся концерт широко відомого піяніста Миколи Сука в пам'ять Дарії Гойдиш.

Віталій Карпенко,
політичний оглядач „Свободи"

Православна Церква в Україні

З часу розпаду совєтської імперії та проголошення Україною незалежности 1991 року розпочинається **новітній етап** розвитку Української Православної Церкви та відродження Київського Патріярхату. На жаль, цей етап позначений драматизмом і гострими колізіями. Як не парадоксально, але сьогодні, маючи єдину Українську незалежну державу, ми не маємо єдиної Української Помісної Православної Церкви. Але ця ситуація лише на перший погляд здається дивною, насправді ж вона логічно випливає з імперської політики Москви, задля якої завжди використовувалась Церква як найефективніший інструмент впливу на маси. І хоч Україна ніколи не входила – і донині не входить – до канонічної території Московської Церкви, це не заважає Московському Патріярхатові нахабно розглядати Україну як власну хату і утримувати під своєю рукою чимало церковних громад. Попри існування Української Православної Церкви Київського патріярхату та Української Автокефальної Православної Церкви, Москва створює ще одну церкву на чолі з Сабоданом, яка називається **українською православною**, але підпорядкована московському патріярхатові. Таким чином, українське православ'я штучно роздрібнене, і цей стан московське попівство постійно підтримує, всіляко чинячи опір створенню єдиної Помісної Української Православної Церкви. Бо Москва хоче мати **свій вплив** на український народ, і найбільше боїться утвердження незалежної Української національної держави. Бо московське попівство не хоче втратити щедру українську годівницю – називалася така цифра: 1996 року за ризи і церковне начиння Москва отримала з України 200 мільйонів дол.

Варто звернути увагу ще на таку характерну деталь: сабоданівська церква в Україні сором'язливо уникає уточнення, що вона є в підпорядкуванні Московського Патріярхату – і на офіційних паперах, і у виступах її ієрархів вона скромно іменується просто **Українською Православною Церквою**. Не дивно, що в багатьох парафіях цієї церкви віруючі не знають, що вони фактично належать до московської церкви, і вважають себе вірними Церкви Української. На жаль, державні засоби масової інформації, надто державне телебачення, підтримують цю фальшиву версію, що нібито сабоданівська церква є українською, – себто при висвітленні релігійних подій (а тут пріоритет віддається московській церкві) у них немає жодної згадки, що така звана Українська Православна Церква перебуває під юрисдикцією Московського Патріярхату. Таким чином, замовчується правда і вводиться в оману народ.

Останнім часом стало модним відділяти Церкву від політики. Це справедливо лише почасти, в тому розумінні, що Церква не повинна безпосередньо втручатися в політику, а політики не мають нав'язувати Церкві свої погляди. Однак, за великим рахунком, духовна сфера суспільства тісно пов'язана зі сферою політичною. Адже впродовж двох тисячоліть в усіх країнах Церква і держава не тільки взаємодіяли, але й взаємно проникали одна в одну. І чим тісніші були ці взаємодії і взаємопроникнення, тим могутнішими ставали держави.

Зв'язок Церкви і політики можна простежити і в недалекому минулому, і в новітні часи. Відокремлення Церкви від держави, проголошене більшовиками, було лицемірним кроком, викликаним утвердженням войовничого атеїзму. Але ж і в ті часи, винищивши цвіт духовенства, більшовицька держава через НКВД – КДБ фактично підпорядкувала священослужителів своїм ідеологічним потребам.

А взяти нинішній день. Коли силові структури держави нещадно побивають мирну похоронну процесію біля святої Софії – хіба це не вияв певної політичної лінії керівництва цієї держави? Коли храми, ці українські святині, створені працьовитими руками наших предків, передаються церкві іншої держави – хіба це не є політичною орієнтацією нинішніх державників? Коли верхівка виконавчої влади разом з Президентом, проголошуючи, що Церква в Україні не повинна бути державною, а всі релігійні конфесії є рівними, в той же час всіляко підтримують церкву, підпорядковану Москві – хіба це не є чистої води політикою? Коли московський патріярхат нагороджує українських державників своїми найвищими нагородами, а ті з задоволенням їх приймають, – хіба це за політичні заслуги перед Москвою робиться?

Такі сумні, на жаль, реалії. Останнім часом, здається, Президент України Леонід Кучма дійшов до розуміння справжнього значення Церкви у житті держави, заявивши, що **держава покликана виступати оборонцем і опорою Церкви, а Церква – духівником і охоронцем держави.** А також він однозначно висловився про необхідність **мати в Україні єдину Православну Церкву.** Але, проголошуючи правильні слова про необхідність єдиної Православної Помісної Церкви, Президент не договорює головного – що ця Церква має бути не тільки єдиною, не тільки православною, не тільки помісною, а ще й **українською**. І підтримує негласно церкву чужої держави в державі українській. А чуже, якщо й не вороже, то все ж чуже.

Відповідальність за ненормальну і драматичну ситуацію, що склалася в релігійному житті держави, має взяти на себе державна влада. Декларуючи нібито однакове ставлення до різних релігійних конфесій, насправді державна влада України підтримує церкву, яка перебуває під юрисдикцією Москви. Їй передаються українські релігійні святині, зокрема, будови Києво-Печерської Лаври, її священики нагороджуються вищими президентськими відзнаками, їм створюють привілейовані умови, допомагаючи будувати нові церкви та відбира-

(Закінчення на стор. 20)

10 літ як скінчилась та ганебна війна

З нагоди 10-ої річниці виведення обмеженого контингенту совєтських військ з Афганістану в столиці України Києві 15 лютого відбулося урочисте відкриття меморіяльного комплексу українським воїнам, які не повернулися з цієї ганебної війни. Участь у церемонії відкриття меморіялу взяли Президент України Леонід Кучма, голова Верховної Ради Олександер Ткаченко, голова Київської Міськдержадміністрації Олександер Омельченко. Освятив меморіяльний комплекс героям-афганцям Патріярх УПЦ Московського Патріярхату Володимир Сабодан.

Фото О. Синиці (УНІАН).

Польща на порозі НАТО, але „лицем до України"

Польща стоїть на порозі НАТО і надіється переступити поріг вже в березні, однак членство Польщі у Північно-атлантичному оборонному союзі не означає, що вона „покаже спину" своїм східнім сусідам — Україні, Литві й Білорусі.

Таку заяву зробив Януш Онишкевич, міністер оборони Польщі, у Національному прес-клюбі у Вашінґтоні 26 січня 1999 року.

Польща вже має спільний батальйон з Україною і Литвою та реґулярні консультації з цими країнами, — пояснив Я. Онишкевич, і додав, що ці стосунки не зміняться, коли Польща остаточно стане членом НАТО. Білорусь представляє певну проблему. „Польща, — сказав міністер, — вважає Білорусь незалежною, але недемократичною країною". „Ми не визнаємо білоруського парляменту, тому наші парляментарні зв'язки з Білоруссю обмежені. Більше того, Білорусь становить марево загрози Польщі, зокремах у виступах її президента Олександра Лукашенка", — казав Я. Онишкевич. Але відразу додав, що Польща хоче бачити Білорусь незалежною, „бо це є в інтересах Европи і в інтересах білоруського народу".

Що ж до України й Литви, продовжував Онишкевич, „ми з ними розвиваємо сильну мережу різних стосунків", і нагадав, що Литва, як і Польща, заявила своє бажання стати членом НАТО, а Україна заявила бажання увійти в Европейський Союз і не виключає членства в НАТО в майбутньому.

Міністер Онишкевич був у Вашінґтоні на переговорах із заступником державного секретаря Строубом Талботом та з секретарем Департаменту оборони Вільямом Коеном. Цей останній, до речі, гостив міністра оборони України Олександра Кузьмука у Вашінґтоні в листопаді 1998 року, і тоді Кузьмук так пояснив українську політику щодо НАТО: стосунки між Україною і Північно-атлантичним союзом „чітко визначені у Хартії партнерства, „Україна має на меті точно виконувати зобов'язання, передбачені у Хартії, були надійним партнером і добиватися сумісности, себто наближатися до воєнних стандартів і норм збройних сил країн НАТО. Ряд спільних воєнних навчань, які українські Збройні Сили вже здійснили, і ті, які ще будуть здійснені, наближають Україну до сумісности", — пояснив український міністер оборони.

Його польський колега також говорив про конечність Польщі наближатись до сумісности з НАТО. Публіцисти називають це „коштами інтеграції". Але міністер Онишкевич намагався довести, що кошти інтеграції, пов'язані із вступом до НАТО, не є суттєвою справою. Тут йдеться про безпеку країни, казав він: „Скільки ми маємо витрачати на нашу безпеку? Ми прийшли до висновку, що кошти безпеки внутрі НАТО є нижчі, ніж кошти безпеки позаблокової країни".

Але ставши членом НАТО, Польщі прийдеться платити щорічну членську вкладку, яка, у випадку Польщі, становитиме 2,48 відсотка загальної суми, себто приблизно 40 мільйонів долярів. Це, — пояснив міністер, — єдина конкретна цифра, про яку можна говорити у зв'язку з вступом його країни до НАТО. Він передбачає, що це здійсниться вже в березні. Тим часом, — казав Онишкевич, — Польща модернізує свої літаки-винищувачі совєтського виробництва, вмонтовуючи у них американську електроніку, плянує закупити зброю у США і в Европейських країнах та оновити одну з своїх державних фабрик зброї, а усі інші, які працювали на колишній Варшавський Пакт, — продати приватним власникам.

Міністер Януш Онишкевич має вчений ступінь доктора математичних наук. Він колишній професор Варшавського університету, активіст „Солідарности", а в Польській Академії Наук займався історією й філософією науки.

Р. Хомяк,
Вашінґтон

Асоціяція інвалідів в Бродах дбає про знедолених

„Ми є оркестром, інструменти якого намагаються не брати фальшивих нот", – характеризує Бродівську районну асоціяцію інвалідів її голова Анатолій Шнайдрук. П'ять років тому мало хто вірив, що ця благодійна організація відіграє вагому ролю у поліпшенні становища інвалідів. Але недарма кажуть, що дорогу подужає той, хто йде. Мета асоціяції залишається сталою – соціяльний захист найзнедоленіших, матеріяльна, медична й моральна підтримка інвалідів. А їх в асоціяції на сьогодні налічується більше 4,000 осіб, серед яких є також 300 дітей.

Союз організацій інвалідів України налічує понад 650,000 осіб, а найавторитетнішою у ньому є Львівська обласна асоціяція інвалідів, до якої ввійшла 71,000 членів.

При асоціяції діє мережа соціяльних служб для інвалідів. Починали з налагодження контактів з іншими громадськими організаціями, релігійними конфесіями, підприємцями, селянськими спілками, фермерами, школами, українською діяспорою, з усіма, хто мав бажання допомогти знедоленим.

Диспетчерська служба „Милосердя" проводить збір і роздає гуманітарну допомогу, надає консультації юристів, психологів. У „Банку речей" бідніші можуть вибрати собі щось з одягу, є свої промислові і продуктові склади, торгові кіоски, навчально-виробниче підприємство, пункт прокату медичного інвентаря.

Асоціяція інвалідів підтримує контакти з Австрією, Англією, Німеччиною, Чехією, Канадою, США, Швайцарією. В мунулому році її відвідали з гуманітарними вантажами делегати з Німеччини та Швайцарії.

Пару штрихів хочеться додати до чисто людського і сімейного портрета Анатолія Шмайдрука. Інтелігентний, привабливий чоловік, вимогливий і безкомпромісійний, коли відстоює правду. Сім'я Анатолія Федоровича – чудова. Сестра милосердя, так називають його дружину Володимиру, хірургічну медсестру лікарні. За 40 років роботи її руки і серце полегшили страждання тисячам людям. Розумні і дбайливі батьки двох близнят, які вже стали дорослими і продовжують сімейну традицію – працюють лікарями: Син Анатолій – кардіохірург Луцької обласної лікарні. Галя – лікар-неонатолог. Усі разом – батько, мати і діти – стоять на варті найціннішого, людського життя і здоров'я.

Районна асоціяція інвалідів у Бродах закликає всіх, хто не може байдуже пройти повз знедоленого, немічного і беззахисного, допомогти інвалідам, хворим та дітям.

Наша адреса: Україна 293000, Львівська область, м. Броди, вул. Замкова, 1, Асоціяція інвалідів, Анатолій Шнайдрук, тел. 4-24-78 або 4-41-29, факс 03266/4-40-02 або 03266/4-37-92.

Ганна Блюй,
працівник асоціяції інвалідів

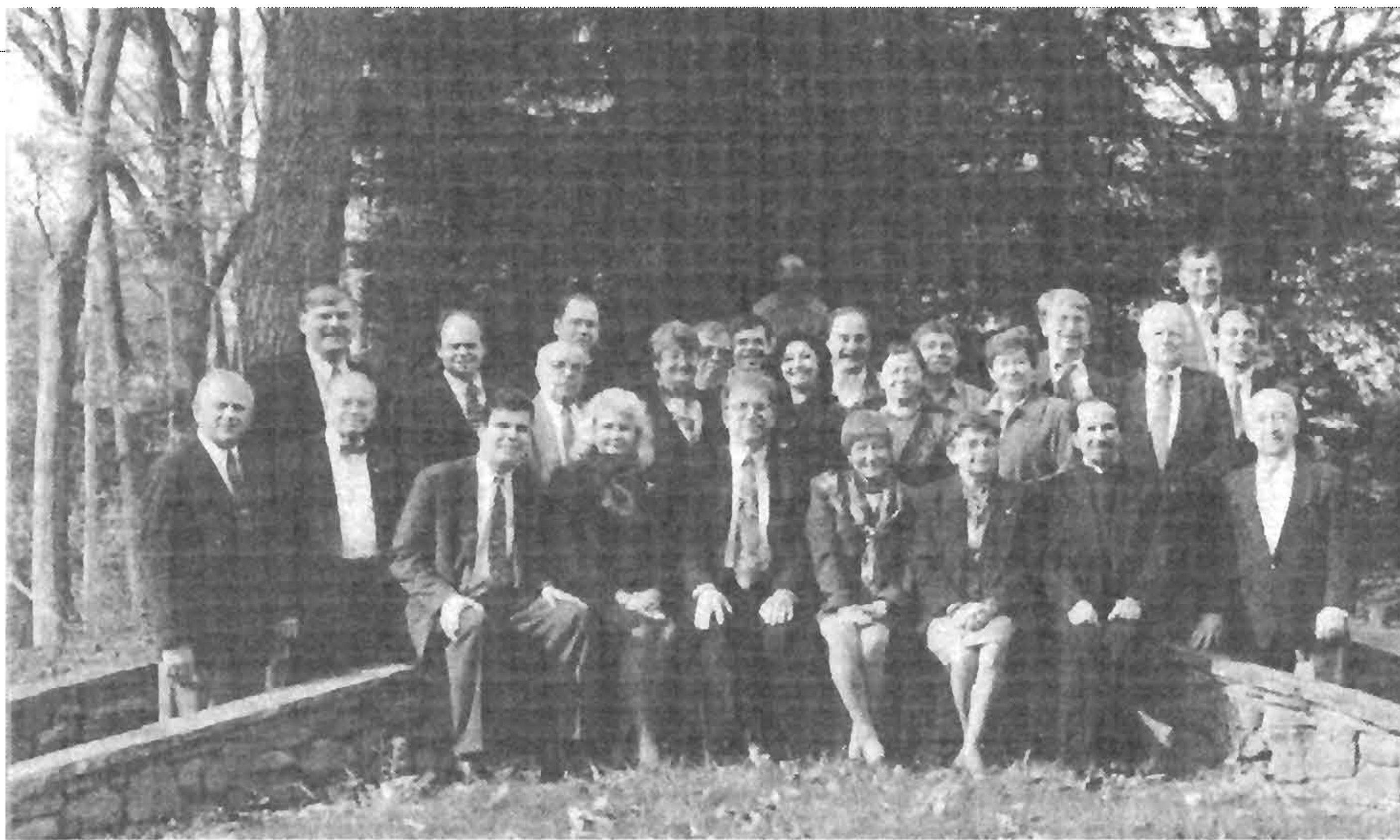
О. Ткаченко: „Ми ніколи не ділилися на нації і національності"

КИЇВ.– 10 лютого. УНІАН. „Лише в тісній єдності наше майбутнє, дружба і процвітання наших країни",– наголосив голова ВР України Олександер Ткаченко в ході зустрічі з ветеранами війни та військових конфліктів в іноземних державах, що відбулася з нагоди 10-ї річниці виведення совєтських військ з Афганістану. О. Ткаченко зазначив, що воїни-„афганці" йшли в Афганістан „не за орденами й медалями", а чесно виконували військову присягу. При цьому спікер висловив переконання, що дев'ять років війни навчили воїнів-інтернаціоналістів „ніколи не йти проти совісті – ні тоді, ні тепер". Ми ніколи не ділилися на нації і національності", – підкреслив він, „так сталося, що Біловезька Пуща розділила народи". За його словами, зустрічі у Росії і Білорусі показали, що „ми досить перехворіли" і наступає „період реабілітації".

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗОВІ –105 ЛІТ

Головний уряд УНС. 1999 рік.

Вітаємо з ювілеєм!

Дня 22 лютого припадає 105-та річниця заснування УНСоюзу – організації, яка впродовж десятиріч формувала національне обличчя українського емігранта і дала організаційний стрижень новим поселенцям.

Впродовж років існування для УНСоюзу працювали тисячі відданих його членів. Вони розбудовували сотні відділів, несли допомогу своїм сестрам і братам, засновували церкви, різні організації та не забували за батьківщину – Україну.

Наша подяка належиться всім, хто трудився задля збільшення членства УНСоюзу, бо без членів не може існувати організація. Історія постійно повторюється. І ось при кінці XX століття ми є знову свідками нової хвилі еміґрантів, вже з вільної України. І їм знову потрібна велика українська установа, з широкою видавничою працею. Тому УНСоюз продовжує видавати дві газети – „Свободу" і „Український Тижневик" та річні Альманахи, дбає про молодь, уділяючи їй річні стипендії, і вдержує оселю „Союзівка" та різні табори і курси для молоді.

Вітаємо наше теперішне численне членство, їх рідних. Запрошуємо всіх, хто не є ще членом, і тих, хто народився на американському континенті, і тих, хто прибув сюди з інших країн, ставати в ряди нашого багатотисячного членства та працювати спільно з нами для добра і росту організації та наступних поколінь.

Уляна Дячук,
предсідник УНСоюзу

КОЛИСКА УНСоюзу

Шамокін –наші підвалини

До Шамокіна прибули перші іміґранти з Лемківщини, Галичини і Карпатської України (Руси) біля 1882 року. Чоловіки працювали в копальнях вугілля, а жіноцтво – в кравецьких фабриках та на інших підприємствах. Найбільше вони тужили за рідною церквою, де була б рідна мова, бо, ходячи до польського костела, нічого не розуміли із латинської Богослужби. Тому вирішили мати свою церкву, свого українського священика, і написали листа до Львівського Митрополита Сильвестра Сембратовича, щоб дав їм священика і дозвіл на будову церкви. Вислухавши прохання, Владика вислав до Америки першого українського греко-католицького священика о. Івана Волянського, який 19 грудня 1884 року, в день св. Миколая, відслужив перше Богослужения в місцевості Шенандоа, де 1885 року зорганізовано першу українську парафію і збудовано першу українську церкву імені св. Михайла. Цю українську парафію належить вважати першим організаційним зв'язком серед українського народу в Америці. Згідно з даними, в Шамокіні й околиці між 1880 і 1890 роками вже було майже 100 українських родин. Це, мабуть, і було причиною, що тодішні провідники, а головно священики Греко-Католицької Церкви вибрали ту місцевість для заснування Союзу.

КОНВЕНЦІЇ: Понад 90 років тому

„... Конвенції вчили делеґатів і членів нашої організації рядити УНСоюзом і радити над добром своєї організації та потверджувати те, що в організації було добре і корисне для членів УНСоюзу і всієї української нації, а осуджувати й направляти те, що було недобре і шкідливе.

Конвенції виробляли делеґатів на добрих, характерних і чесних провідників, а крім того вчили їх глибокого розуміння організаційних справ з тим, щоб вони те набуте знання передавали потім членам по громадах.

Конвенції вчили теж наш загал, як нам глядіти на наші політичні справи, а зокрема, як допомагати визвольним змаганням українського народу в Україні.

На конвенціях УНСоюзу делеґати вирішували не лише ділові, асекураційні справи, але теж радили над народніми, церковними, громадянськими, робітничими, освітніми, шкільними та іншими справами..."

(Микола Мурашко. „Конвенції Українського Народного Союзу". Пропам'ятна Книга, 1939)

10 Конвенція УНСоюзу, 1908 рік, Філядельфія, ПА.

Це еміґранти

Коли побачиш на пероні десь
Людей мов оселедців тих
набито,
Жінок худих, блідих,
аж серце рвесь,
Зів'ялих, мов побите градом
жито,
Мужчин понурих і дітей дрібних
І купою брудні, старії фанти,
Навалені під ними і при них,
На лицях слід терпінь,
надій марних –
Це еміґранти.

Іван Франко

У праці, вірі і вірності

Гейже в світ за очі,
Коли нас рідний край
Живити не хоче...

„З усіх іміґрантів, що прибули до Америки, таки найнещасливішим був український іміґрант", — писав у 30-ті роки головний редактор „Свободи", один з найталановитіших ідеологів Українського Народного Союзу д-р Лука Мишуга. Тепер, святкуючи 105-ліття Батька-Союзу, ці його гіркі слова здаються перетягненням – в жодній ділянці життя, громадського й індивідуального, американські українці не залишили на собі й сліду від тавра „найнещасливіших іміґрантів". Через усе XX століття, сповнене катаклізмами, кривавими воєнними віхолами, вони з великою гідністю складали і таки склали подвійний іспит життя: ставши взірцевими громадянами прибраних батьківщин, Сполучених Штатів Америки і Канади, ні на мить не розірвали свого духовного зв'язку з Україною. Сто п'ять літ українці, разом з десятками інших народів, дбайливо розбудовують благословенну землю Вашінґтона, не лише збагачуючи її, але **олюднюючи**. Тут **Людина** старається для **Людини**, втішаючись власною свободою і поважаючи свободу свого ближнього. Тому ця країна, що постала з надій, волі і труду вільних особистостей, не перетворилася у гнітючий котел, з якого, у висліді перемішування і переварювання, мають з'явитися на світ Божий безбатченки. Якраз вона й стала другою **Матір'ю** для мільйонів чужинців завдяки тому, що не ревнувала їх до рідних країв.

Спогади перших українських іміґрантів зберігають просто неймовірні, з погляду сучасника, деталі: наші діди та прадіди, прибившись до американських берегів, не вміли читати і писати не те що по-чужому, але й по-своєму, а на запитання, до якої нації вони належать, відповідали: до греко-католицької. Глибину тодішньої української трагедії не осягне жодна наука, хібащо знов-таки – народна пісня:

„Куди ви ся, сірі гуси, збираєте?
Доріженьки далекої
Не знаєте!"
„Однаково загибати
У дорозі,
Або вдома із голоду
На морозі..."

І сталося диво. Потрапивши в умови свободи, наші люди не тільки перемогли усі труднощі і встояли на ногах, але й виявили прикмети, які здавалися назавжди атрофованими – здатність до об'єднання, до взаємодопомоги, до навчання, до активного культурного і духовного життя. Так постав **Український Народний Союз**, постали церкви, школи, а з новими хвилями еміґрації – редакції газет і журналів, видавництва, наукові установи, пластові і сумівські оселі, і ще багато-багато чого. Хто б там що говорив про нас, і що ми самі про себе не говорили б, попри існування різних політичних поглядів і плятформ, різних, а нерідко й діяметрально протилежних, тактик і стратегій визволення поневоленої московським комунізмом України, західня українська діяспора чула себе єдиною громадою, повноправним членом американського і канадського суспільств, і водночас виразною, самобутньою етно-духовною спільнотою. Зматеріялізувалася життєдайна ідея загальнонаціонального і загальнохристиянського братства – найдорожча з усіх українських ідей. Незабутній о. Григорій Грушка наприкінці 1893 року писав у „Свободі", в статті з красномовною назвою – „Нам треба народної організації": ***„Як є потрібна для риби вода, для птаха крила, голодному хліб, як нарешті кожному треба повітря, так само і для нас, розсіяних тут українців, треба народної організації, тобто такого братства, такого всенародного товариства, до котрого кожний українець, де б він не був, де б далеко не жив, повинен до цього братства, до цієї великої української родини, фамілії, належати".***

З Божою поміччю ці доленосні пляни здійснилися. Український Народний Союз, раз поставши, не знав ні відступів, ні збочень, ні навіть малих зупинок на добрій дорозі. „Революції революціями, героїзм героїзмом, фанатизм фанатизмом, можливо, це все корисні й потрібні речі, але коли не буде в нашому житті твердої, розумної логіки розбудови, освіти, господарства, політики – ніякий героїзм не допоможе. Таку твердість, тяглість і логіку життя можна знайти якраз в Українському Народному Союзі... Єдина українська установа породила, виплекала і пустила в люди стільки зорганізованого доробку, що його годі навіть перечислити. А тому, коли хтось із нас появлявся вперше в цьому вавилонському граді, Ню Йорку, негайно квапився побувати за Гудзоном, сподіваючись знайти там і торкнутися власними руками тієї Мекки української -УНС... Можливо, в цілості плянетарного засягу ці три літери, УНС, займають непомітне місце, їх не знайдете у популярних енциклопедіях, але з якоїсь іншої, інтимнішої точки зору ця інституція таїть в собі великий, шляхетно-повчальний зміст чи не найскладніших людських проблем нашого збентеженого світу", – так писав 25 літ тому український письменник Улас Самчук. Ці його вдумливі слова, його висока оцінка вповні застосовні і сьогодні і ми певні, будуть застосовані й надалі.

Ось що значить добре почати – з вірою, надією і любов'ю, з ясним розумом і твердою волею. І скільки будемо йти вперед, стільки з вдячністю і щирим респектом оглядатимемося назад, до джерел, і перші кроки наших предків по американській землі відлунюватимуть у наших серцях величним гимном праці і свободи.

Петро Часто

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Вечір надії" в УВУ

Український Вільний Університет в Мюнхені святкує кожного року день свого заснування (в січні 1921 року у Відні). З цієї нагоди відслужено в п'ятницю, 15 січня, у соборі української греко-католицької церкви Покрова Пресвятої Богородиці та св. Андрея Первозванного Святу Літургію в наміренні університету, а опісля – Панахиду за померлих професорів, студентів, працівників та добродіїв УВУ.

В неділю, 17 січня, у головному викладовому залі УВУ відбувся академічний вечір за участю професорського складу та численних українських і чужинецьких гостей.

Святочний вечір відкрив ректор УВУ проф. д-р Леонід Рудницький. Цікаву доповідь на тему: „Український Вільний Університет в часі нацистської окупації" виголосив д-р Богдан Зілинський з Карлового Університету в Празі та голова Чеської Асоціяції Україністів. Д-р Зілинський ознайомив присутніх з багатьма маловідомими фактами діяльности УВУ в цьому важкому періоді його існування.

Вечір закінчився перекускою та дружнім спілкуванням присутніх, під час якого многократно згадувано теплим словом фундацію УВУ в Ню Йорку, особливо її директора д-ра Петра Ґоя – з уваги на постійну фінансову підтримку УВУ. Цей вечір закріпив „надію та сподівання" на подальше існування і на продуктивну наукову діяльність УВУ для добра українського народу.

Пресове бюро УВУ

Свято-Миколаївський вечір і ялинка у Пармі

Як минулих років, так і цього року Пластова Станиця в Клівленді – Пармі влаштувала, із співпрацею 22 Відділу Українського Народного Союзу, Свято-Миколаївську Зустріч.

Вечір відбувся в залі церкви Покрова Пресвятої Богородиці, при чисельній участі дітей, пластової молоді, батьків і дідусів та бабусь. Організатором Миколаївського Свята був курінь „Шостокрилі", під проводом Наді Заперник, Наталі Оришкевич, Віри Гернаґи і Христі Хоми.

В п'єсі „Чекаючи Святого Миколая" брало участь 39 дітей різного віку. В головних ролях виступали: Наталка і Петрусь Гафтковичі, Наталка Боднар, Діяна Лялюк і Стефан Масний. Діти старалися бути чемними і чекали приходу Св. Миколая. В другій частині імпрези виступали звірята, цукерки, діти, чортики і ангели.

Присутні на залі діточки із захопленням стежили за перебігом імпрези. А вже як прийшов момент, коли почали дзвонити дзвіночки, і на сцену повагом ступив Св. Отець Миколай з янголами, то направду приємно було дивитися на роз'яснені і розсміяні личка дітей, яких очки світилися, немов зіроньки, якими була прикрашена сцена. Св. Миколай гарно промовив до діточок, і з поміччю янголів роздавав дарунки. Друг станичний Ігор Захарій висловив подяку куреневі „Шостокрилі" за влаштування цієї імпрези, Лялі Гафткович та батькам новацтва – за приготування смачної перекуски, пл. сеніорові Евгенові Палці за поміч із прикрашенням сцени, та подругам Тані Яросевич і Анізі Кравс – за працю при касі. Також висловив признання і вдячність 22-му Відділові Українського Народного Союзу, який розуміє вагу, значення і духовні користі цих наших традиційних святкувань і щороку помагає фінансово.

пл. сен. Люба Боднар

* * *

Товариство „Рідна Школа" 30 січня влаштувало традиційну „Ялинку" – з програмою, яку виконали діти під керівництвом учителів школи. Імпреза відбулася в залі церкви св. Володимира в Пармі.

Т-во „Рідна Школа" охоплює 11 кляс і 13 учителів та учительок з директором Петром Твардовським на чолі. В ній навчаються біля 120 дітей різного віку. До ялинкової імпрези було видано естетично оформлену програму, з поданням 14 точок, імена виконавців і учительок. „Ялинку" відкрив голова д-р Ю. Яськів, а опісля в супроводі рідношкільної оркестри, під проводом М. Комічака та під звуки „Щедрика", відбувся святочний вхід всіх учнів „Рідної Школи" зі своїми учителями. Директор школи Петро Твардовський виголосив змістовне вступне слово, підкресливши, що „Рідна Школа" – це кузня знання і гартування характерів українських дітей.

Відтак відбувся захоплюючий концерт силами учнів. У програмі були колядки, вірші та пісні.

Д-р Володимир Боднар

Свято-зустріч із Св. Миколаєм. Пластова Станиця в Клівленді

Вшанування жертв Великого голоду у Денвері

13 грудня в церкві Св. Покрови у Денвері відбулося вшанування жертв Великого голоду 32-33 років в Україні. Після Служби Божої відбулася Панахида за замордованих голодом братів і сестер. Панахиду відслужив о. Ярослав Шеметило (Українська Православлавна Церква Київського Патріярхату). По закінченню Панахиди в церковній залі відбулася жалібна академія.

Головну доповідь виголосив д-р Іван Овечко, живий свідок тих сумних подій. На прикладі своєї родини, своїх односельців висвітлив ті трагічні події. Злочин московського режиму в Україні побачив він малим хлопчиком, відчув усім єством і всією юною душею. Доповідач наголосив, що влада здійснила цей голод свідомо, щоб знищити українську націю. Про масовий голод не хотів знати вільний світ, натомість США знали, що в Україні лютує голод, але свідомо визнали СССР, також кореспондент „Ню Йорк Таймс" Волтер Дюранті офіційно заперечував цей страшний голод. В кінці доповідач звернувся до присутніх із закликом, що ми, живі, мусимо не тільки згадувати цей геноцид проти нашого народу, але домагатися, щоб офіційні чинники в Україні не замовчували цих трагічних подій.

Церковний хор під керівництвом інж. Олега Завидовича виконав Кантату про Голод 32–33 року в Україні. Сумні спогади про голод мали п. Соляник і п. Телл.

На закінчення д-р Іван Овечко емоційно прочитав парафіянам свій вірш „Слово про батька".

Диякон **Володимир Гордіїв**

Свято трьох річниць

Кергонксонська громада відзначила три річниці 31 січня 1999 року.Під час Панахиди ветерани Другої дивізії УНА держали почесну стійку із своїми прапорами.

Мистецька частина відбулася в церковній залі. Проф. Іван Телюк, діючий голова Відділу УККА, привітавши присутніх, підкреслив, що багато із нас запитують, нащо нам згадувати трагічні моменти нашої історії, коли маємо незалежну державу? Одначе, щоб будувати будуччину, нам потрібно знати минувщину.

Опісля проф. Іван Телюк представив головного доповідача, редакторку Людмилу Волянську.Батько редакторки, Іван Шарий, абсольвент Київського державного університету, був учасником бою під Крутами. Йому пощастило вижити і він згодом описав цей трагічний бій, в якому згинуло 352 українських студентів.

Доповідь редакторки Л. Волянської була унікальною – базованою на документах і найновіших дослідах з історії України. Також була насичена особливими враженнями від минулорічної подорожі в Україну.

З черги Анна Харчишин з почуттям продеклямувала два вірші: „Крути", слова М. Лебединського і „Поляглим під Крутами", слова В. Ящура.На закінчення хор „Золотий гомін" під диригентурою д-ра О. Волянського відспівав пісні: „Коли Ви вмирали", слова М. Кураха, музика Киршакевича, і „Живи Україно", слова О. Олеся, музика Гайворонського.

Національним гимном закінчено святкування річниць.

І. Т.

Золоті весільні дзвони

Петро і Христина Дзюби на святі.

25 грудня минулого року виповнилося 50 років, як Петро Дзюба і Христина з роду фон Сенковських узяли шлюб в католицькій церкві малого містечка Берзум в Німеччині. Вони пройшли крізь табори для переміщення осіб, а 1950 року приїхали до Америки й оселилися в Рочестері, Н. Й., де і досі проживають. Господь поблагословив їх гарною родиною: мають доньку Марусю з її чоловіком Томом, і гарну внучку Еріку. Маруся Дзюба-Маєрс, працюючи учителькою, створила Асоціяцію учителів чужих мов і є почесною головою цього об'єднання. Петро Дзюба понад 30 років був головою 367 Відділу УНС „Запорізька Січ", був також довголітнім головою Окружної управи УНСоюзу в Рочестері. Тепер він є почесним головою цієї Округи. Він також був головою 20 Відділу ОДВУ в Рочестері, а тепер є заступником голови цього Відділу. Рівночасно він є членом Центральної Управи ОДВУ, фінансовим секретарем інформаційної служби ОУН в Рочестері.

Христина Дзюба є секретаркою 367 Відділу УНС і заступницею голови Окружної Управи УНСоюзу. Щороку вона бере участь у проведенні фестивалів св. Йосафата.

Ювілей подружнього життя Петро і Христина Дзюби святкували в ресторані над озером Онтаріо. Спеціяльний автобус забирав гостей від їхнього житла.

Священики, о. І. Сквіллер і о. Володимир Пісо, були присутні на святі, по молитві вітали ювілярів. До вітань приєдналися численні гості.

Іван Лехновський,
м. Рочестер

Так це почалося...

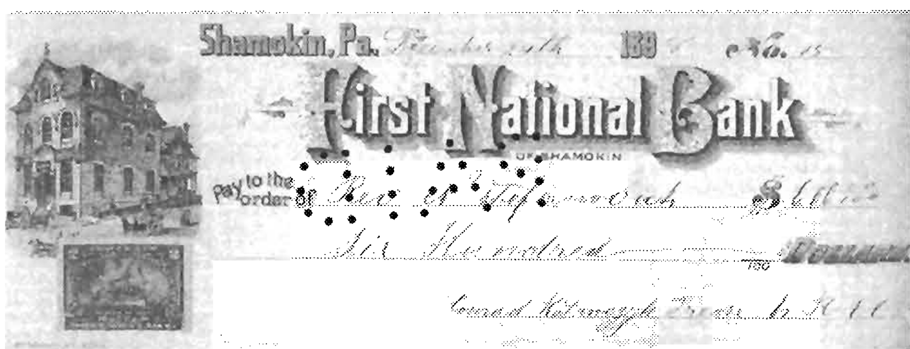
„Раз у січні 1894 року я прийшов до мешкання о. Грушки, щоб здати йому звіт з колекти. Я застав у нього більше священиків. Були там, крім о. Грушки, ще о. Констанкевич з Шамокіну, о. Обушкевич з Олифанту та о. Полянський з Пітсбургу. Я поздоровив усіх священиків по-християнськи, поцілував у руку.

О. Констанкевич каже: „Ми зібралися, щоб заложити братство для наших галицьких русинів, і ми хочемо, щоб і ви були на цих нарадах." Усі погодилися на те, що треба будувати організацію. Тоді о. Констанкевич питається: „Якої нам організації треба? Церковної чи народної?".

О. Обушкевич встав і каже, що краще буде — церковної. На це о. Грушка, що ввесь час ходив по хаті, каже: „А я кажу, що народної! Я вже навіть цю організацію охрестив! Я вже маю для неї назву: „Руський Народний Союз! Чи добре я її охрестив?".

Всі сказали, що добре, і так при охрещенню о. Грушкою й лишилося".

Зі спогадів Дениса Голода „Пропам'ятна Книга".

1898 рік. Чек одного із засновників УНСоюзу о. Миколи Стефановича (з архіву).

Бунт „сірих пантер"

Ще раз про зустріч з українськими парляментаристками

В попередньому номері „Свобода" писала про зустріч громади Ню Йорку і околиць з делегацією жінок України 29 січня. Серед них були три членки Верховної Ради, три працівниці Верховної Ради і три журналістки. Зустріч спонзорували: Об'єднані організації Ню Йорку, УККА і УАКРада. Програмою провадив Ярослав Шміґель. Протягом одногодинної зустрічі атмосфера на залі була намагнічена конфронтацією зі сторони публіки і, в загальному, була негативною.

Члени Верховної Ради Наталія Лимар із Соціялістичної партії, Наталія Донець з партії „Громада" і Ірина Білоусова з Партії Зелених сиділи на сцені при столі і створювали враження, що вони були готові говорити до публіки і відповідати на запитання. В дійсності ж говорила тільки Н. Лимар, Н. Донець обмежилася відповідями на питання, а Ірина Білоусова не була допущена до слова, тому що вона не вміє говорити по-українському, а тільки по-російському.

Від самого початку атмосферу в залі зробила майже ворожою сама промова Н. Лимар, типу виборчої кампанії – хвалила мету і діяльність своєї партії, виправдувала поведінку голови партії Наталії Вітренко (бійку з Мовчаном в кулуарах Верховної Ради України), нарікала на опозицію до Президента Кучми і членів інших партії України, пояснювала як Соціялістична партія України дбає про бідних і хоче їм дати соціяльні забезпечення, пояснювала низький рівень платні і скільки за цю платню можна купити, і т.д.

Н. Донець пояснила, що Лазаренка (голову партії „Громада") не можна оскаржувати , бо, мовляв, людина не винна, доки цього не визнає суд. Також пояснювала, що панамський пашпорт та інші інкримінуючі докази на швайцарській границі були підкинені йому ворожим елементом.

Дивною була загострена атмосфера і вороже наставлена поведінка публіки. Тими, хто прийшов послухати жінок-політиків в Народному Домі, були особи старшого віку, яких чомусь жартома називають „сірими пантерами". Ця публіка звичайно дуже чемна до гостей і б'є браво, треба чи не треба. Цього ж разу запити від них були швидше атакуючими, звинувачувальними, і виглядало, що вони були готові іти на ножі. Чому?

За останні десять років до США приїздять з України члени уряду різного рівня, лівого і правого політичного спектру (переважно чоловіки). Ми їх приймаємо поджентельменськи, б'ємо браво в долоні, величаємо достойниками і мало не рятівниками України, робимо їм бенкети і ще, до того, даємо гроші. Вони нам масненько „гнуть теревені", ми це зачаровано слухаємо, приймаємо за добру монету і лишаємося переконані, що ми маємо вплив на уряд України і Україні допомагаємо. А тут раптом бунт „сірих пантер" у давнтавні Ню Йорку!

Що сталося? Чи нам вже урвався терпець і ми маємо досить того замилювання очей? Чи ми вже „прозріли" і не хочемо більше слухати теревенів? Чи, може, пані-парляментаристки не зуміли масненько кадити нам компліментами, змальовувати гарну картину неньки України і переконувати нас, що все буде добре, якщо ми будемо дальше давати гроші?

Задумаймося. Може, бунт стався тому, що парляментаристки були більш прямолінійні і не застосовували до нас „baloney bending"? А нам реальність ситуації в уряді України і гостювання тут лівих та всяких „перемальованих" нарешті стала нестерпною? Може, все, нарешті, стає на свої місця і ми починаємо називати речі своїми іменами?

Божена Ольшанівська

Підприємці Канади співпрацюють з Україною

Внаслідок офіційної візити прем'єр-міністра Канади Жана Кретьєна в Україну 27–28 січня ц. р. було підписано 18 торговельних договорів між підприємцями України і Канади на суму 163 мільйони долярів в різних галузях, включно з сільським господарством, енергопостачанням, будівництвом. Близько 150 канадських підприємців взяли участь у дводенних відвідинах України. Міністер міжнародньої торгівлі Канади Серджіо Маркі наголосив, що укладені угоди найкраще свідчать про те, що Канада може співдіяти з Україною, але все ж таки Україна мусить йти шляхом політичних й економічних реформ, щоб досягнути найбільшого потенціялу в економічному партнерстві з Канадою та іншими країнами.

Більшість укладених угод – це допомога фармацевтичній фабриці в Дарниці, будівництво житла в Дніпропетровському, виробництво пляшок в Києві, впровадження канадської технології вирощування та збереження картоплі на Чернігівщині, модернізація Львівського летовища, перебудова і модернізація центру Львова, побудова двох житлових будинків в центрі Києва та багато інших.

Підписаний також Меморандум порозуміння між Канадою й Україною про кооперацію в освіті. Міністер Серджіо Маркі відкрив при амбасаді Канади в Києві перший Canadian Education Marketing Centre. Такі центри плянуються в кількох інших містах України, щоб підприємці мали найновішу інформацію з канадського ділового світу.

Юлія Войчишин,
Оттава, Канада

Посилюються зв'язки Бразилії з Україною

Президент Українсько-Бразилійського Центрального представництва Йосиф Вельґач-молодший в грудні минулого року відвідав Україну з метою вивчення впливу радіяції в наслідок Чорнобильської аварії. Підписано угоду про взаємодію з Фондом Допомоги дітям Чорнобиля і Міністерством охорони здоров'я.

Українсько-Бразилійське Центральне представництво звернулося до всіх українців в Бразилії, які хотіли б допомогти дітям Чорнобиля, із закликом вносити пожертви на рахунок 03800-08 в банк Бамеріндус, аґенція 0123, банкове розпорядження надсилати до Українсько-Бразилійського Центрального представництва. Йосиф Вельґач мав зустрічі з мистецькими організаціями, зокрема з професором Іваном Ганкалом, на яких вивчено можливости культурно-мистецького обміну.

Йосиф Вельґач відвідав посадника міста Київ Олександра Омельченка, який повідомив, що плянує відвідати місто Курітибу, а співаки з цього міста візьмуть участь у фестивалі, який відбудеться в Києві між 19 – 30 травня ц. р.

Президент Йосиф Вельґач мав зустріч з народним депутатом України Іваном Драчем, який подарував українській громаді в Бразилії 20 відеокасет з розповідями про Україну.

Плідні зустрічі відбулися в Міністерстві закордонних справ, університетах імені Тараса Шевченка у Києві, імені Івана Франка у Львові, в Києво-Могилянській Академії.

У Львові Йосифа Вельґача прийняв керівник обласної адміністрації Михайло Гладій і посадник міста Василь Куйбіда, які виявили зацікавленість у співпраці з Бразилією, зокрема з областю Парана. Михайло Гладій запропонував провести виставку українських виробів, щоб посилити зв'язки місцевої і бразилійської громад з промисловістю України.

У Львові Йосиф Вельґач мав зустрічі також з генеральним вікарієм оо. Василіянів о. Теодозієм Янківом і місцевою громадою віруючих.

Візита Президента Українсько-Бразилійського Центрального представництва була офіційною, її програма підготовлена за участю амбасадора Бразилії в Україні д-ра Маріо Ауґусто Сантоса.

Д-р Михайло Рубінець

Президент Українсько-Бразилійського Центрального представництва Йосиф Вельґач-молодший, підписує договір про допомогу дітям Чорнобиля в присутності (справа) Олександра Бойка, президента Фонду Дітей Чорнобиля, амбасадора Бразилії д-ра Маріо Ауґусто Сантоса і д-ра Карльоса Ортеґи, директора Медичного Центру Куби, яка прийняла на оздоровлення вже понад 19 тисяч українських дітей.

За три роки діяльности добродчинна корпорація „Український дар життя" забезпечила хірургічне лікування в Америці 25-ти хворих на серце дітей з України.

О. Аркадій благословляє Кристину і Наталю Баглаїв перед їхнім поверненням в Україну, присутня член корпорації Андрея Курман.

„Український дар життя": треті річні збори

Корпорація „Український дар життя" провела в суботу, 23 січня ц. р., свої треті річні збори, на яких було багато добровольців і прихильників цієї допомогової мережі, а також 25-та дитина з вродженою вадою серця, привезена в Америку на лікування. Роман Пекарюк з матір'ю Магдалиною, а також Христина Баглай з матір'ю Наталею. Баглаї, про яких недавно розповідала телевізія „CBS News", вже повернулися додому.

Президент корпорації Юрій М. Кузьма у своєму слові наголосив на досягненнях останнього року, починаючи із співпраці „Rotary Club" та лікарнею Монтефіорі, де минулого року успішно оперовано16 дітей. Він зауважив, що гучні зустрічі на летовищі з афішами, квітами й фільмуваннями вже не відбуваються, проте дітей і їхніх матерів щоразу зустрічає член організації, який володіє українською мовою, вони мають моральну підтримку впродовж свого побуту. Це підтверджує в недавньому листі голова „Rotary Club" у Львові Богдан Котюк: „Матері нам оповідають про тепло і доброту... Ви відкриваєте цим матерям і їхнім дітям не лише Ваші домівки, але і Ваші серця!"

Полковник Василь Сидоренко у розмові з Романом Пекарюком і його мамою Магдалиною. Присутні члени корпорації Катерина Кузьма і Барбара Териман-Ферара.

У своєму фінансовому звіті скарбник організації Катерина Сухай-Кузьма згадала про дві інші програми: збір серед лікарів Америки семи з половиною тисяч долярів для перекладу і видання в Україні підручника „Ультрастонографія", дуже цінного у визначенні діягнози, та на оплату подорожі в Україну д-ра Генри Іссенберга для довершення діягностичних і запобігових процедур. Д-р Іссенберг є дитячий кардіолог, завідуючий програмою у лікарні Монтефіоре. Під час своєї попередньої поїздки в Україну д-р Іссенберг встановив, що чотирьом дітям, яких збиралися на лікування в Америку, не потрібна операція. Цей лікар вважає, що виконання операцій на серці в Україні може ввійти у практику за життя наступного покоління лікарів.

Згідно з постановою останніх зборів, створено Консультаційний комітет. Медичним дорадником став д-р Роберт Тоззі, директор дитячої кардіології Медичного центру університету Гакенсак, який висловив вдячність за те, що за підтримкою „Rotary Club" і лікарні Монтефіоре вдалося допомогти за рік стільком пацієнтам. Обговорювалися інші можливості програми „УДЖиття", як наприклад, встановлення ближчих відносин з Філядельфією, де існує велика українська громада; оплату операцій, які можна робити в Україні тільки за тисячу долярів кожна, фінансування груп лікарів, які виконували б операції і вишколювали б в цих процедурах місцевих спеціялістів.

Юрій Кузьма розповів про пляни на майбутнє, які включають встановлення в березні ц. р. паралельної програми в Чикаґо, за допомогою „Rotary District1" та лікарні Раш (Rush). Координаторами від „УДЖиття" будуть Мирон і Дарія Яросевичі. Чотири дальші операції дітей вже призначені в лікарні Монтефіоре.

Андрея і Марцеля Курман та Барбара Териман-Ферара погодились збільшити число добровольців, зокрема перекладачів і опікунів у лікарні. Стефанія Браєн погодилася прийняти новостворену посаду координатора здобуття фондів.

Полковник Василь Сидоренко, військовий дорадник Постійної місії України в ООН, вдало підбив підсумок зборів, сказавши: „Ви дали нашим дітям можливість одужати не лиш тілесно, але і духовно...".

Зацікавлені цією програмою або бажаючі скласти звільнену від податків пожертву, можуть писати на адресу: Ukrainian Gift of Life, Inc.233 Rock Road, Suite 333; Glen Rock, N.J. 07451 або телефонувати на (201) 652-5505.

Так це почалося...

„І так можна б продовжити в безконечність, ідучи рік за роком, як Союз перебирав на себе обов'язки найрізноріднішої натури, які не мали нічого спільного з асекурацією, а які зате були життєвими справами нашого народу в Америці. Десятки літ так бувало, що властиві, себто асекураційні, справи Союзу забирали дуже мало часу на конвенціях чи нарадах головних урядників. А зате раджено за кожним разом і по кілька днів над „політикою", себто над національним освідомлюванням нашого народу в Америці й над його культурним і економічним піднесенням та політичним виробленням, а далі над політичною і матеріяльною допомогою Рідному Краєві."

Зі статті д-ра Луки Мишуги „Український Народний Союз".

ДУМКА ДІЯСПОРИ

Чи минула вже загроза комунізму?

У католицькому тижневику „The Wanderer" з 19 січня 1999 року появилася вдумлива, подекуди тривожна стаття під заголовком: „150-літня війна: з Комуністичним Маніфестом знову привіталися". Автор статті, відомий американський політичний аналітик Бретт М. Деккер, пригадує нам, що у 1848 році опубліковано „Комуністичний Маніфест", котрий відтак став джерелом лиха для людства. Автор журиться, що, після розвалу СССР, суспільство почувається безпечним від комуністичної загрози, що навіть чимало католиків, зокрема після II Ватиканського Собору, є схильні толерувати, а навіть сприймати різні „проґресивні" ліві ідеї. Вони забувають про те, що ще Папа Пій XI сказав ясно: „Ніхто не може бути рівночасно щирим католиком і соціялістом". Автор статті вирішив порушити справу комунізму у пресі, щоб з'ясувати факт, що комуністична загроза не минула. Коли американці почувають себе безпечно, бо, мовляв, комунізм провалився, в той самий час комуністи підносять голови в Росії, соціялісти набирають сили у майже всіх европейських урядах, комуністична Північна Корея відважно провокує США, а могутній Китай лише тимчасово причаївся. Не забуваймо про те, що соціялістична революція, хоч недавно зробила „крок назад", плянує зробити „два стрибки вперед", згідно з комуністичним маніфестом. Вона, комуністична революція, хоче зліквідувати приватну власність, незважаючи на те, що досвід показав, що без приватної власности нема спонуки до праці, а натомість розвивається лінивство і злодійство, а люди працюють під терором. Запроваджуючи „безклясове суспільство", комунізм вимішує населення, щоб не було різниці між містом і провінцією, перебирає виховування дітей, відбираючи цю важливу функцію від батьків. Комунізм ширить матеріялізм, еґоїзм, аморальність та атеїзм. „Комуністичний Маніфест" від часу його публікації дотепер був „бичем" для цивілізованого людства. Він спричинив заворушення, повалення урядів по цілій Европі, великий голод в Україні, жахливу різанину в Совєтському Союзі і в Китаї. Про жорстокість комуністичної ідеї свідчить сам Маркс, який у приватній кореспонденції писав, що він любить пісні про французьку революцію і бажає повернення ґільйотини. Автор уважає, що неминучим наслідком комунізму є нужда, голод, терор і „морально зґвалтоване суспільство". Така спадщина не може бути сумісною з релігією, ані з нормальним життям.

Вже 100 років тому наш великий письменник і мислитель Іван Франко передбачував наслідки „Комуністичного Маніфесту". У передмові до своєї збірки поезій „Мій Ізмарагд" він засудив соціял-марксистську доктрину як „релігію, засновану на догмах ненависти і клясової боротьби". Франко передбачив трагедію українського народу під совєтським режимом. У рецензії на книжку А. Фаресова „Народники і марксисти", видану у Петербурзі 1899 року, Франко каже, що „марксистська доктрина являється для українства далеко гіршим ворогом, ніж російське самодержавіє і російська цензура. Бо коли самодержавний тиск є тиском фізичної сили і, так сказати, в'яже руки, то соціял-демократизм (тобто, комунізм) краде душі, напоює їх пустими і фальшивими доктринами і відвертає від праці на рідному ґрунті(...), по Марксовій рецепті процес пролетаризації селянських мас, (має відбутися до повного зубожіння), котрі, мовляв, тільки тоді будуть „дозрілі для поступу і для соціялізму", коли цілком щезнуть з лиця землі яко самостійні господарі, а всі поробляться наймитами, фабричними робітниками і пролетаріями". І як правильно передбачив геніяльний Франко комуністичну державу СССР! У статті „Поза межами можливого", у 1900 році, Франко, між іншим, каже: „...Власна воля і власна думка кожного чоловіка мусіла би щезнути, занидіти, бо ану ж держава признає її шкідливою, непотрібною. Виховання, маючи на меті виховувати не свобідних людей, але лише пожиточних членів держави, зробилось би мертвою духовною муштрою, казенщиною. Народна держава сталась би народною тюрмою".

При цій нагоді треба згадати і двох сучасних українських мислителів, котрі висловлювалися критично про марксизм, а саме: тут, на еміґрації, слід згадати Петра Балея, котрий у своїй монументальній книзі „Обезвлаcнене суспільство" розтрощив марксизм-комунізм, та слід вказати на Миколу Руденка, письменника в Україні, який у своїй книжці „Економічні монологи" скритикував, розбив остаточно економічну теорію марксизму і за цей слушний критицизм відбув 12 років концентраційного табору на совєтському засланні, де став інвалідом, втративши зір.

Олег М. Волянський

Україна очікує ґрунтовних змін

Чому ж стільки фальшивих оцінок і помилок зробив український народ? Чому стільки обрав до Верховної Ради і до місцевих органів влади депутатів, які більше дбають про постійне підвищення своїх платень, а не про потреби виборців? Чому між ними стільки шахраїв, розкрадачів державного, тобто народного, добра, що світова думка зачисляє Україну до найгірших у цьому відношенні країн?

Десятки шахраїв потрапили до Верховної Ради, але правоохоронні органи не можуть нічого вдіяти проти них, бо вони недоторкані, а депутати Верховної Ради рішуче обстоюють цю недоторканість. Про державну владу в Україні кажуть, що вона слабка, бо терпить правопорушників на високих державних постах, а вони стають мільйонерами коштом держави. Людей, які вимагають справедливого покарання злодіїв, переслідують.

Живе в Україні розкішним життям мільйонер, колишній прем'єр-міністер Павло Лазаренко. За свою однорічну прем'єрську діяльність він, напевно, мільйона не дістав, але мільйонером таки став. І ось того мільйонера зловила охорона при переході швайцарської границі з фальшивим панамським пашпортом. У колишнього прем'єра запитали, де він узяв такий пашпорт. А він, думаючи, що швайцарці наївні „буржуї", сказав: „Купив у Києві в одній з подорожніх аґенцій". Як міг такий високий урядовець, колишній прем'єр, ляпнути таке? Швайцарці люди чемні, зізнання колишнього українського прем'єра записали, а він це підписав. Після цього довго дивувалися, як чоловік, що дав таку наївну відповідь, міг бути прем'єр-міністром? А на запит, чому колишній український прем'єр не взяв собі візи на свій добрий український пашпорт, відповів у швайцарському консульстві, що то українська влада робила йому труднощі в швайцарському консульстві. І бідні швайцарці не могли вийти з дива, що українська влада має аж такі величезні впливи у світі. Швайцарські чинники з допомогою панамського уряду і французької влади вивчили походження того злощасного пашпорту і вирішили: Лазаренко матиме два процеси – в Швайцарії за грошові протизаконні маніпуляції та за фальшивий пашпорт, а в Україні нехай його судить за зловживання український суд. Усміхнувся колишній прем'єр: в Україні суду не буде, бо він недоторканий! Як голова партії „Громада" він може ще й буде обраний своїми партійцями і комуністами президентом України – еге ж! Кампанію за нього його партія підняла в Україні вже на повну силу! Отже, в Україні не судитимуть Лазаренка, а він судитиме.

Інша особа – великий політичний діяч, голова Верховної Ради Олександер Ткаченко, колишній комуніст, який начебто усвідомив свої колишні помилки і навернувся до свого народу. Коли ж став головою Верховної Ради, шило почало щораз виразніше вилазити з мішка. Він подався до Москви, де колега Селезньов зааранжував виступ Ткаченка на сесії Державної Думи, і той розгулявся, почав роздавати Москві і мову, і школи, і границі, і прив'язання української економіки до російської, і спільне військо, очевидно – з російською командою... Москалі не слухали, а просто ковтали його слова. Компетентні політики в Москві бачили, що всі обіцянки Ткаченка торби січки не варті. Хто зі слухачів плескав у долоні, а хто й підсміхувався в кулак. У Києві Ткаченко зустрів рішучі протести та вимогу зректися свого високого посту у Верховній Раді.

Що ж далі? Ясно, що ані Ткаченко, ані Лазаренко, ані комуністи не зречуться свого „нардепівства", не запропонують послати додому таку Верховну Раду, що за народні гроші робила народові сорому і неймовірного клопоту. І не зроблять найпростішого, що вже давно зробили б у кожному парляменті, а саме – відкликали б недоторканність тих, на кого є докази, що вони крали, шахрували, обманювали і поробилися багатіями.

Становище важке, але напевно не без виходу. В надзвичайних ситуаціях застосовують і надзвичайні засоби. В нормальних країнах розпускають такі парляменти, і виконавча влада бере на себе відповідно поширені функції. Але відразу не можна братися до виборів нового парляменту, бо ті самі ділки знову пропхаються до нього. Отже, треба довгої підготови, яку треба починати з добору людей, які мали б вірно служити суверенності і соборності національної держави, демократичності суспільно-політичної і владної систем, шанували б національні меншини і людські особистості.

Це тільки деякі з основних вимог при проведенні реформ, без яких Україні не обійтися. Але для їх здійснення потрібні сміливість і рішучість. Маємо надію, що найвищі провідники України мають ці якості.

Ярослав Гайвас,
Мейплвуд, Ню Дж.

Патріярх Філарет вважає візиту до США корисною

З „Інформаційного бюлетеня" Української Православної Церкви Київського Патріярхату (ч. 11, 1998 року) дізнаємося, що на засіданні Священного Синоду УПЦ Київського Патріярхату Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет доповідав про свою візиту до США, яка тривала від 23 жовтня до 16 листопада 1998 року.

Священний Синод УПЦ КП у своїх ухвалах висловив задоволення результатами діяльности очолюваної Світлішим Патріярхом Філаретом делегації, зокрема зустрічами в тих православних американських парафіях, які виявили бажання увійти до складу УПЦ КП.

Синод визнав корисною для братерських взаємин між Церквами зустріч Патріярха Філарета з предстоятелем УПЦ в США Митрополитом Костянтином і головою Консисторії у Бавнд Бруку Архиєпископом Антонієм.

Дякуючи Богові, що українці, в розсіянні сущі, свято зберігають любов до України і її Церкви, Синод висловив глибоку вдячність на адресу американсько-українських парафій і окремих жертводавців за їхню допомогу у відбудові Михайлівського Золотоверхого монастиря в Києві.

Цей же бюлетень також повідомляє про прохання Єпископа Гюстонського (США) Макарія і його вікарного Єпископа Тимофія прийняти Гюстонську єпархію до складу Української Православної Церкви Київського Патріярхату.

Пресове бюро УПЦ КП

Що думають українці про свою державу?

Доктор соціологічних наук Наталя Черниш і політолог Юрій Кужелюк опублікували в газеті "Високий замок" (22 грудня минулого року) результати опитування 1200 мешканців Львівщини, проведеного соціологічною службою СОЦІС. Ці люди відповіли на два запитання: яке твердження найвлучніше характеризує нинішню ситуацію в Україні? Кому належить реальна влада в Україні?

42 відсотки опитаних вибрали з числа запропонованих відповідей таку: "В Україні панує хаос і безвладдя, законів ніхто не дотримується або намагається використати їх на свою користь". 28 відсотків вважають, що в українському суспільстві існує справжня прірва між державою та населенням, кожний живе сам по собі і прагне лише вижити або нажитися. 14 відсотків опитаних вважають, що в Україні існує диктатура держави та владних структур, які заважають жити пересічним громадянам і лише створюють для них нові труднощі. Оптимісти становлять тільки 9 відсотків опитаних. Вони віддали перевагу такій відповіді: "В Україні бачимо лише перші кроки на шляху державотворення, всі труднощі викликані саме цим, і ситуація швидко зміниться на краще". Сім відсотків ухилилися від конкретної водповіді.

Про розрив між державою і населенням більш усвідомлено говорили мешканці Львова (31,3 відсотка), на диктатуру держави більше нарікали сільські люди (18 відсотків).

Щодо реальної влади в Україні, більше половини опитаних в містах — 53 відсотки і 44 відсотки в селах вважають, що вона належить організованому злочинному світові. Носієм реальної влади 52 відсотки людей на селі, 40 відсотків в малих містах і 30 відсотків у Львові вважають Президента. Верховну Раду визнають владою 30 відсотків львів'ян і 36–38 — сільських мешканців. Люди не вважають носіями реальної влади Конституційний і Верховний суди, генеральну та військові прокуратури.

Ірина Данів,
Ель Пасо, Тексас.

В ІМ'Я ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ

Чим керувався Іван Багряний?..

З початком цього року національно свідоме українство широко відзначило 90-річчя з дня народження Степана Бандери – одного з найяскравіших ідеологів українського національно-визвольного руху.

У зв'язку з цим ювілеєм пригадалися мені повоєнні обставини. П'ятдесят два роки тому їхав я поїздом до Берхтесгадену у Баварії. У вагоні було повно жидів, що також їхали до того самого міста. Всі вони перебували в стані радісної евфорії, і на маленькій станції, вийшовши з вагона, затримали потяг, просто перед льокомотивою танцюючи свій ритуальний танець на честь молодої держави Ізраїль.

На наші розпитування вони гуртом відповідали, що їхня держава вже ніколи не пропаде, бо „ми маємо свого Бандеру і всі ми є бандерівцями".

Пам'ятаю ще, що достоту так само відповів мені один казах, що в рядах УПА воював проти обидвох фашистів, коричневого і червоного, маючи при цьому своєю метою волю рідного народу: „Я – казахський бандерівець!".

Московська комуністична імперіялістична пропаганда намагалася дискредитувати непохитний патріотизм Степана Бандери, як це вона робила й щодо Івана Виговського, щодо Мазепи, щодо Петлюри. Певна річ, для імперського мислення, для російського великодержавного шовінізму всі ці особистості – „ізмєннікі", інакшими очима на провідників українського визволення Москва, мабуть, подивиться ще нескоро.

Більший подив викликає сьогодні історичне і політичне невігластво українських лівих, які вперто заплющують очі на минуле нашої нації, а коли мають можливість, то злісно фальсифікують його, успадковуючи при цьому патологічну ментальність своїх соціялістичних попередників ще з часів УНР.

Коли 15 жовтня 1959 року московський агент убив Степана Бандеру, то серед мільйонів українців, кого вразило й обурило це підле вбивство, був письменник Іван Багряний, який негайно висловив співчуття родині і Проводові ЗЧОУН. Й от цей шляхетний людський і громадянський крок відомого українського письменника викликав жовчний гнів з боку голови фракції Української Соціялістичної Партії в Українській Національній Раді Панаса Феденка. У своєму листі з приводу смерти С. Бандери він закидає І. Багряному, що висловлене ним співчуття є політичною помилкою, бо, мовляв, ім'я Бандери компромітує українську визвольну справу – з огляду на „диктаторські методи" ОУН.

На ці закиди Іван Багряний відповідає: „...Я висловив співчуття дружині і дітям з згідно з українською християнською традицією, не регульовані партійними чи груповими калькуляціями, тільки принципами християнської моралі, людської братерської етики. Співчуваючи ЗЧОУН, я керувався мотивами основоположників Української Національної Ради, кращих представників Вашої партії: сл. п. Івана Мазепи і Президента А. М. Лівицького, коли вони прийняли ОУНр на чолі із Степаном Бандерою до складу Президії УНР та залучили до Координаційного комітету для організації УНРади, таким чином ОУНр була членом-основником УНРади. Смерть Бандери лежить в прямих інтересах більшовиків, тому паплюження його після смерти не є в українських інтересах. Пишете, що тисячі українських громадян стали жертвами братовбивчого терору. Але тримаймося правди! Число жертв таки не нараховується на тисячі, хіба що маєте на увазі ці тисячі, що з написом „бандерівці" опинилися в тюрмах і концентраційних таборах і були знищенні за участь в підпіллі чи партизанці..".

Отже, не у П. Феденка мали б сьогодні вчити правду української історії наші симоненки, ткаченки, вітренки, а від Івана Багряного, який ясно розумів, що Україна і боротьба за відродження нації стоїть над усіма партійно-груповими інтересами.

Д-р Мирослав Харкевич,
Чикаго

Загальні збори Координаційної ради Відділів УККА стейту Ню Джерзі

Загальні збори Координаційної ради Відділів УККА, які відбулися 20 грудня 1998 року в Іст-Гановері, відкрив голова стейтової ради мгр. Іван Буртик, який звітував також про річну діяльність ради. Важливе місце у доповіді посідала справа допомоги українцям в Казахстані. Українська громада в трьох східніх стейтах зібрала 775 пакунків з одягом і харчами вагою 14 тонн. Парох Української Католицької Церкви в Караганді о. Говера повідомив, що чимало пакунків вже поділено.

До головної управи надійшли також грошові пожертви, за які вислано145 пачок. Громада з Перт Амбою вислала 31 пачку цінних речей і заплатила за це понад 3,000 долярів. Невелика громада з Томз Рівер зібрала понад 100 пачок.

У доповіді було порушено питання будівництва української церкви у Павлодарі (Казахстан) — є можливість придбати за 25 тисяч долярів будівлю, придатну для розміщення церкви й домівки священика, спорудження пам'ятника політв'язням Кінгіру. Тут, у сталінському таборі, загинули сотні українців.

Перший заступник голови д-р Ярослав Куземчак доповів про проведення Українського фестивалю. Я. Куземчак дякував кредитівці з Ньюарку, котра оплатила два автобуси для поїздки людей до катедри св. Патрика в Ню Йорку на відзначення 65-ої річниці голоду в Україні.

На зборах промовляли інж. Янів, Йосиф Яцусь, Григорій Довбуш. Обрано Управу в новому складі, яку очолив мгр. Іван Буртик. Збори вирішили провести 19 червня ц.р. фестиваль у Малапардіс Парку в Цідер Нолс, Ню Джерзі.

Антін Біланич

У Пармі відзначено 95-ліття о. Ярослава Шуста

У Пармі вшановано 95-ту річницю народження Ярослава Шуста, духовного опікуна будинку для дітей старшого віку „Шевченко Мейнор". Ярослав Шуст з дружиною певний час проживають в цьому будинку, де священик відправляє служби Божі в капличці. Ювілят є чи не найстаршим священиком в нашій діяспорі, дуже товариською і шляхетною людиною, з почуттям здорового гумору. У відзначенні дня народження о. Ярослава взяли участь багато людей, зокрема мітрати о. Канцлер Саюк, о. Михайло Ревтюк, о. Іван Наконечний, о. Василь Петров з паніматкою Любою. Надійшло багато привітань, які зачитували сини Ігор і Нестор. Були сердечні привіти від Владик Роберта і Лостена. Правнуки о. Ярослава вітали його китицями квітів. Мешканців „Мейнору" представила пані Базарко, яка вручила о. Ярославу пожертви на церковні цілі.

Промовляли інж. Іван Фур, інж. Роман Грабець, адміністратор „Мейнору" Джінні Бохар, о. мітрат Ревтюк та о. мітрат Іван Наконечний.

При кінці імпрези промовляв сам ювілят о. Ярослав, який подякував за його вшанування.

Д-р Володимир Боднар

Ми знаємо число сиріт, котрим помагаємо

Важливу проблему інформації про число сиріт в Україні та їхніх опікунів порушив в своїй статті Володимир Бакун („Свобода", 8 січня ц.р.). Проте він помиляється – відомості про число сиріт, де вони виховуються – в наших руках. В Україні є приблизно 60 тисяч дітей-сиріт (число міняється, але найновіші дані можна дуже легко уточнити), майже 20 тисяч сиріт виховуються в інтернатах (дитячих установах), а майже 40 тисяч – вдома з родичами (найчастіше з дідом і бабусею).

Наш Комітет Допомоги Українським Сиротам і Дітям без Батьківської Опіки вже від 1993 року систематично займається поміччю дітям в усіх дитячих установах (сиротинцях-інтернатах), по всій Україні. Нинішнього року ми зайняті забезпеченням окулярами вихованців інтернатів з слабким зором в 13-ти областях. Із десяти директорів комітету п'ять є громадянами України. Збір даних про дітей, дитячі установи, закони та інші практичні питання – був і є нашим покликанням, у співпраці з урядовими чинниками. Зібрані факти радо передаємо всім, хто бажає допомогти дітям України. На 1 січня 1998 року в Україні функціонував 731 інтернат різних типів, у яких виховувалося 148,770 дітей. Більше половини дітей в інтернатах є фізично або психічно хворі (понад 1,2 млн. дітей України офіційно визнані жертвами Чорнобильської катастрофи). Число інтернатів і число дітей в інтернатах постійно міняються (типів спеціялізації інтернатів є аж 26, від інтернатів для сліпих дітей до інтернатів для „вийнятково здібних"). Інтернати переважно утримуються з обласного бюджету, але є також інтернати на міських, районних і навіть на „місцевих" бюджетах. З Києва інтернатами керують міністерства освіти, охорони здоров'я, праці та соціяльної політики України і внутрішніх справ.

Американської програми допомоги дітям України немає. Є багато груп і людей, які стараються помагати, хто як може. В Україні німці і шведи є найбільш активними щодо помочі дітям України. Також дуже активні українці з Канади.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) у Філядельфії має копію списків усіх дитячих установ в Україні — кожна область окремо. Після 15 березня 1999 року буде нове видання. Отже, інформація про сиріт в Україні є доступна для всіх.

Професор **І. Карк**,
Голова Комітету Допомоги
Українським Сиротам і Дітям
без Батьківської Опіки,
Сан Дієґо, Каліфорнія

Вінницькі катакомби

Недавно у Вінниці закрили будинок міської прокуратури. Містом поповзли чутки, що будинок почав провалюватися. Під ним виявлено підземні тонелі. Вінницький геолог і спелеолог Володимир Книш розповів, що під містом на чотириметровій глибині є підземний лябіринт. Люди про це знали давно, але до 1985 року влада тримала в секреті всю інформацію про підземні ходи.

Під будинком прокуратури виявлено три підземних відтинки завдовжки 14–20 метрів. В деякі тонелі потрапила вода з мережі водопостачання. Можуть бути обвали. Спускатися в підземелля дуже небезпечно. Був випадок, коли серед білого дня провалилося під землю велике дерево. Під час будівництва поштамту під землю провалився вантажний автомобіль. Ці випадки свідчили, що під містом є якісь катакомби.

Якось в одній книзі В. Куліш натрапив на згадки про підземні переходи, які з'єднують між собою костели. У Вінниці їх декілька. В. Куліш звернувся до обласного начальства, але ніхто не хотів з ним серйозно розмовляти. Проникнути в міські катакомби йому допоміг випадок. Коли в центрі міста в черговий раз щось провалилося, він кинувся туди і вирушив обстежувати лябіринт. Ходи мали певну систему.

Одного разу В. Куліш помітив на якомусь церковному предметові, схему, схожу на плян підземних ходів, які ведуть від одного з костелів. Всі входи в ці підземелля зацементовано. На цегляних стінах трапляються незрозумілі знаки, стрілочки. Цегляна кладка дуже доброї якости, вгорі напівсферична. Через кожні 30–35 метрів є розширення, щоб можна було розминутися двом зустрічним особам. Є такі ділянки, де можуть розминутися і дві підводи. Фахівці вважають, що лябіринтам не менше 300 років.Хто і коли їх побудував — невідомо.

Р.Р.

Українській школі в Криму – бути!

Чи можна було б припустити, що людям у Франції чи Росії довелося б боротися за відкриття єдиної рідної національної школи десь в Бурґундії чи в Бурятії, як довелося вести таку боротьбу українцям Криму впродовж восьми років?

А саме так сталося в кримському селищі. Група завзятих пікетувала біля київського палацу „Україна", щоб привернути увагу світу до свого горя – мовного безправ'я українців Криму!

Пікетування організувала Зоя Багатова з Приморського. Вона очолила учнів, учителів та батьків. Вона ж поінформувала про ці події голову Комісії шкільництва КУК Онтаріо. У висліді появилися дописи у „Рідношкільнику", „Новому Шляху", а „Гомін України" 6 лютого 1998 року присвятив цій справі цілу сторінку.

Директорка Української школи в Криму З. Багатова (в центрі) із дозволом на її відкриття в супроводі професорів М. Іщук та Є. Рослицького біля міської Ради у Феодосії.

Втручання діяспори принесло перші успіхи. Міністерство освіти стало вивчати можливість відкриття „українських курсів" при місцевій російській школі. На це Зоя Багатова з однодумцями не погодилася. Саме вивільнився будинок дитячого садочка, і директор об'єднання „Море" В. Олійник погодився передати його українській школі. Але ... представник Міністерства освіти Криму А. Солодиченко „ствердив", що будинок вимагає ґрунтовного ремонту, а міністерство не має коштів.

Українці наполягали, і в травні 1998 року наспіла до Канади радісна вістка про передання колишнього садочка окремій українській школі! Будинок було ніби навмисне пошкоджено, вирвано водогони, опалення та інше, – але будинок був! Уся українська громада заходилася до ремонту.

Та офіційний дозвіл на відкриття школи не надходив. Напередодні першого дзвінка Зоя Багатова вирішила їхати до Міністерства освіти Криму. Було їй нелегко, але наполегливість перемогла.

На свято в Приморському прийшло близько 600 осіб. Школа чекала 160–180 учнів, а записалося 205! Зоя Багатова не повірила своїм очам, коли до трибуни підійшли представник міністерства освіти Криму Володимир Дацько та завідуючий феодосійським відділом народньої освіти Микола Хренов. А наступним дивом було їхнє привітання українською мовою!

Завдяки Зої Багатовій, її друзям та всій громаді в Приморському з'явилася школа. Проте ми бачили, що в деяких клясах діти навчалися настоячки, бо не було стільців. Їм конче потрібно допомогти. Звертаємось до тих, які спроможні допомогти українській школі в Криму! Пожертви просимо надсилати до Комісії шкільництва КУК Онтаріо: Education Commission UCC OC, c/o E. B> Roslycky 195 Tarbart Ter., London, Ont., N6H 3B3, Canada.

Євген Рослицький

Союзівка

Місце зустрічей і сподівань

Тепер про Союзівку знають усі українці Америки і багато жителів України, які побували тут. І кожен приймає її як частинку України. Але не лише тому, що віднаходять в природі так багато подібного з рідною землею, а власне, тому, що це є справжня українська оселя, де витає український дух, чується рідна мова, звучать рідні мелодії, де можна зустрічатися з майстрами української сцени, придбати вишиванку, гуцульський ліжник, кераміку, а в ресторані посмакувати найсмачнішими для українця стравами - варениками, голубцями, борщем. Крім того, що кожен має все, що собі забажає, бо є на Союзівці і басейн, тенісові корти, інші спортові споруди, бара, клюб „Веселка", бібліотека, тут завжди так багато людей, що кожен неодмінно зустріне своїх друзів, давніх, або віднайде нових.

Як здійснилася Союзівка, ця заповітна мрія американських українців? Відразу скажемо - силами і стараннями Українського Народного Союзу. Спочатку вона задумувалася, як пристанище для людей похилого віку, для українців, які, віддавши всі сили праці і змаганням за волю рідної землі, зможуть знайти тут родинний затишок, спокій, догляд, бажане національне товариство.

Та повелося інакше, пляни змінилися, а швидше - розширилися, як тільки випала нагода купити посілість у горах Кетскил, біля містечка Кергонксон, що сталося 5 липня 1952 року. Її продавав виконавець останньої волі доктора Андрю Гріп Форда, котрий тримав там приватну санаторію для алькоголіків. Усе було досить в занедбаному стані - 200 акрів лісу із п'ятьма будинками на території. Але місцевість була казкова. Про цей торг повідомила американська преса 2 серпня 1952 року.

Почалися відновні роботи. Та невдовзі УНСоюз відкупив ще частину землі з будинком, у якому жила вдова покійного доктора Форда, та ще одну хату, що була на цій горі, але належала комусь іншому. На них появилися українські назви: „Київ", „Дарниця", „Львів". Розширення площі покликало до життя й нові пляни. Союзівка перетворилася на відпочинкову оселю для членів УНСоюзу та всіх українців, які бажають тут побувати.

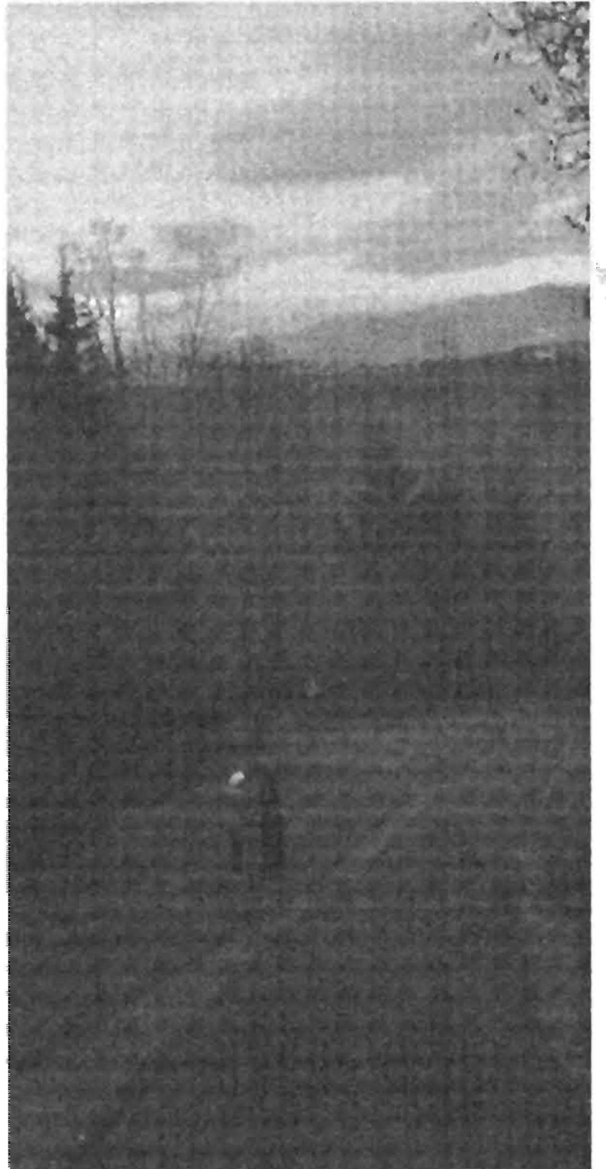
Офіційне відкриття Союзівки, як відпочинкової оселі, відбулося 4 липня 1953 року. „...Відкриття Союзівки без сумніву започатковує новий період в житті нашої американсько-української спільноти. Тисячі українців з'їхались, під вільним небом Союзівки, ані не на Панахиду по ще одній нашій втраті, ані не на маніфестацію проти ще одного насильства ворогів над українською землею чи над українським народом. Ми зійшлись тут як люди, як вільні громадяни вільної країни, щоб подихати свіжим гірським повітрям, помилуватись чудовими краєвидами, щоб відпочити від тих маніфестацій, що їх нам диктує наш національний обов'язок в місцях нашого поселення та, одпочивши, приготуватись до нових, ще більших і ще успішніших" - писала „Свобода" 8 липня 1958 року.

А через рік газета присвятила Союзівці цілу сторінку під назвою „Нема то як на Союзівці!", розповідаючи про неї, як про чудовий куточок американської України, що став уже нині українським відпочинковим і культурним центром. „Союзівка - незрівнянне місце на вакаційний відпочинок серед чудової гірської природи, та в обставинах найбільшого комфорту, серед рідного оточення і в рідній культурній атмосфері. Плянуйте свої вакації на Союзівці!" - закликала „Свобода".

У головному будинку - 38 затишних кімнат на поверхах, велика вітальня, дві рекреаційні кімнати, бібліотека, внизу - сучасна кухня, їдальня, вестибюль.

Не залишилися поза увагою й люди старшого віку. Для них УНСоюз побудував 1988 році новий будинок під назвою „Галич", а для працівників Союзівки - „Січ".

Прибувши на Союзівку вперше, людина дивується з природи, зачаровується її красою. Коли ж розглянеться, зачаровується назвами будинків, бо вони нагадують кожному рідні місця: „Полтава", „Ворохта", „Ясіня", „Чернівці", „Ужгород", „Одеса", „Київ".

Довкола — гори Кетскил

Першими гостями на Союзівці були пластуни, які вже 1952 року відбули тут свій літній табір. Спочатку приїжджали старі іміґранти на відпочинок, а коли стали масово прибувати нові іміґранти зі своїми рідними і дітьми, Союзівка ожила, стало гамірніше, веселіше, оживилося культурно-громадське життя.

У 1956 році, при численній участі народу, відбулося святкове, урочисте відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові, за проєктом світової слави скульптора Олександра Архипенка. У 1961 році мала місце під цим пам'ятником велика маніфестація, з нагоди століття народин найбільшого українського поета. На концерті співав світової слави тенор Мірко Скаля-Старицький з Франції. У 1964 році на Союзівці відкрито пам'ятник славному гетьманові Іванові Мазепі, скульптор - Сергій Литвиненко. Пам'ятник поблагословив Патріярх Української Православної Церкви в Америці Мстислав. Серед зелені стоїть тут також пам'ятник отцеві Григорієві Грушці, першому редакторові українського щоденника „Свобода", скульптор - Михайло Черешньовський.Серед квітів красується пам'ятник поетесі Лесі Українці, скульптора Михайла Черешньовського. Пам'ятник Патріярхові Йосифові Сліпому.

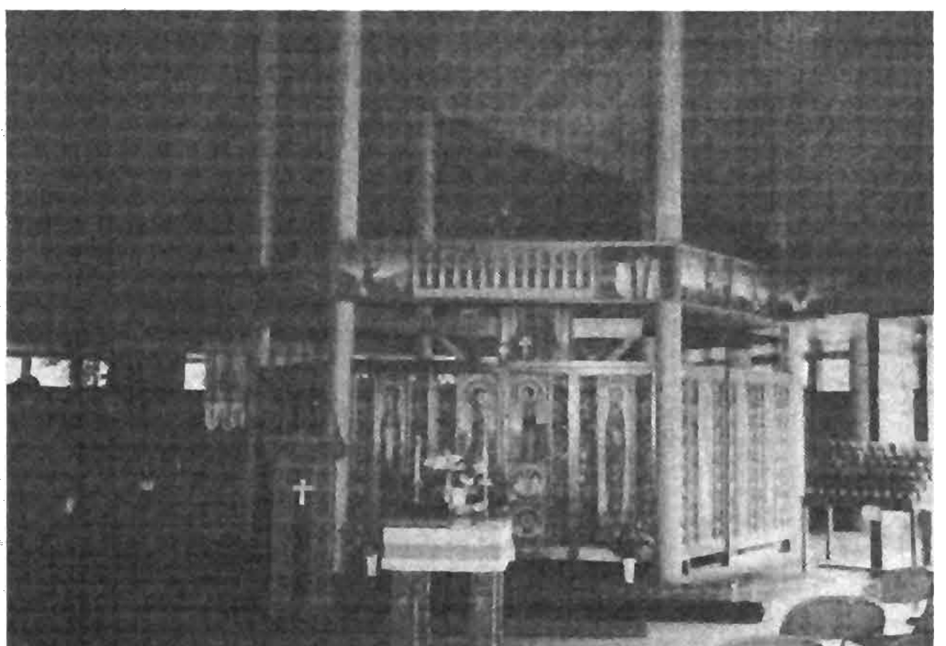
Союзівка має свою естрадну сцену і велике поле, котре переважно вщерть заповнюють глядачі. В особливо урочистих випадках глядачі приходять сюди із запаленими свічками, як це було в час проголошення Незалежности України, в 1991 році, коли всі разом із співаком з Києва Тарасом Петриненком, зворушливо, із сльозами на очах співали:

Україно, Україно,
Після далечі доріг
Вірне серце твого сина
Я кладу тобі до ніг.

Л. Д.

У крамниці народних виробів

Іконостас церкви

Життя інвалідів – це боротьба

„...Онук народився сліпим“

В свою останню українську зиму (я вже третій рік в Америці) біля крамниці я побачив на інвалідському візку Іскандера Хайбуліна, який продавав газети. Раніше я зустрічав цього вродливого чоловіка на симфонічних концертах, і кілька разів прислужився йому, виносячи разом з візком на сходи концертних залів. Було сумно бачити, як він чекає біля сходів на доброзичливу людину, а молодь пробігає повз інваліда, не замислюючись над тим, чого він тут, на візку. Іскандер – поет, вчився в Літературному інституті, і тоді ж потрапив у якусь аварію, яка прикувала його до візка. Уже тоді я думав про тяжке життя інваліда в нашій рідній Україні. Жоден міський автобус не пристосований до перевезення такого пасажира, і на згаданий вже концерт треба руками котити колеса свого візка рухливими і довгими вулицями міста. В жодному театрі немає засобів підйому візка, жодні сходи не пристосовані до цього. А коли до цих проблем (без музики, скаже хтось, можна прожити) додалися інші – невиплати пенсії, нестача харчів, то Іскандер Хайбулін був змушений узятися за продаж газет. У морозні дні його впускали до крамниці, але вхідні двері не були пристосовані до проїзду візка, подолати приступки і пороги можна було тільки з сторонньою допомогою. Газет однаково ніхто не купував, бо які тепер в людей гроші? Та й у газетах люди давно зневірилися... Однаково Іскандер щоранку виїздив з дому, бо усе його життя давно стало суцільною боротьбою.

Його візок часто минав сліпий чоловік Григорій з сусіднього будинку. І його я часто супроводжував до автобуса, коли бачив на вулиці. На зупинці треба було почекати, щоб сказати Григорію, який саме автобус підходить. У погожу годину я бачив Григорія з сліпою його дружиною на лавочці біля дому. Вони виходили на свіже повітря і приносили з собою маленькі деталі, які монтували у певну цілість, не дивлячись на свої руки. Це було незвично і моторошно: двоє людей, заробляючи собі на хліб, напружено працюють в повній темряві, навпомацки. Усе життя – навпомацки!

Недавно прийшов лист від Михайла Савчука з України (село Порохова, Бучацького району, Тернопільської області), який пише про свого сліпого внука: „Моє серце болить за дочку і її сина, який народився сліпим. Скільки пролито нею сліз, але нічого не вдієш, ми відвідали чимало лікарень, і вже втрачаємо надію... Посилаю вам фотокартку онука з мамою і бабусею, коли він ще був зовсім маленьким, а тепер він вже – школяр, вчиться у спеціяльній школі для інвалідів з дитинства, проте нової світлини я не маю. Дочці й зятеві Господь дав ще одну дитину – дівчинку, але живуть вони дуже бідно, бо у колгоспі платні не дають, як мені – пенсії. Єдина надія – на доброзичливу поміч земляків“.

З конверта випала світлина: малий сидить з мамою і бабусею. Яке щастя, що його оточують люблячі люди! Але вони – не вічні. Решта життя в темряві – чи буде на кого спертися, йдучи сходами?

Наталя Пилипчук і Марія Дячок в будинку інвалідів.

На Тернопільщині живе Параска Штанграт, доглядає свого хворого сина. Йому вже 31 рік. З дитинства – лежить. Щодня треба його переодягати і йому перестелити. Немає у що, немає чим. „Не дай Бог йому смерти, – пише матір інваліда, – бо до того йде, а в мене не буде у що його вбрати і взути. Але це вже як Бог дасть. Усе життя сама несу свій тяжкий хрест“.

У старовинному Кам'янці-Подільському проживає Наталка Пилипчук. Їй 29 років і 12 з них вона прикута до ліжка. Життя Наталки теж стало боротьбою, але не тільки за себе. Вона утворила Товариство молодих інвалідів „Довіра“, яке налічує близько 30 осіб. Наталка відвідує своїх товаришів по недолі (ви можете уявити її зусилля?), підтримує їх, шукає для них допомоги. Ось і недавно дістала вона з Америки дві пачки з уживаним одягом і дякує за нього. „Усе подароване ми поділили серед інвалідів, які перебувають в нужденному становищі і ні від кого не мають матеріяльної допомоги, – пише Наталка. – Вони щиро дякували Господеві і дарителям“. Наталка дістає мізерну пенсію, живе з старими батьками, теж потребує, але усі її слова і думки – про інших. Уже 10 років вона веде листування з тими, хто чекає на підтримку – з інвалідами, самотніми, в'язнями. Чотири тисячі листів, написаних рукою, якій не сила тримати авторучку! З листом від Наталки прийшли дві світлини. На одній з них зфотографувалися разом члени Товариства молодих інвалідів „Довіра“. Вродливі, усміхнені обличчя, чистий одяг, сучасні зачіски – і кожен на візку. Яких зусиль коштує цим людям їхня зовнішня привабливість! Як важко бути веселим, товариським за таких обставин! Іншу світлину зроблено в будинку інвалідів, де Наталка відвідувала сироту Марію Дячок (Марія – в смугастій блюзці). Двійко молодих, вродливих дівчат... на інвалідських візках.

Я знаю щедрість української громади і не приховаю адреси голови Товариства молодих інвалідів Наталки Пилипчук – Україна, 281900, м. Кам'янець-Подільський, вулиця Московська, 71/2. Але я розповідаю про інвалідів України не для того, щоб зібрати для них пожертви. Навпаки, хочу викликати у людей почуття поваги до тих, кого доля позбавила звичних для кожного можливостей особистого щастя, але вони не піддалися, не впали у плач і відчай, вони посміхаються, вони ведуть свою боротьбу, вони виживають. Мені здається, що моральному здоров'ю багатьох інвалідів, їхній витримці варто б повчитися багатьом здоровим людям!

Левко Хмельковський

ВІДЗНАЧЕННЯ 22 СІЧНЯ

Клюб емеритів Чикаґо скликає своїх членів

Дня 20 січня 1999 року Клюб Емеритів при катедрі св. о. Миколая відзначив роковини незалежности України 1918–1919 рр.

Доповіді виголосили Владика Інокентій, ЧСВВ, який говорив про Центральну Раду, про створення Уряду України, про великий ентузіязм народу. Він покликався на Святе Письмо, де сказано, що кожний повинен любити свій народ і бути патріотом своєї Батьківщини. Владика згадав про велику любов і патріотизм ізраїльського провідника Мойсея, а також новітнього нашого Мойсея – Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького, який, будучи в російському полоні, сказав, що волів би бути ув'язнений ціле життя, тільки щоб народ був вільний.

Василь Камінський у своєму виступі проаналізував усі етапи відновлення української держави – від першого Універсалу аж до її упадку в 1922 році. Обидві доповіді були надзвичайно цікавими, а присутні нагородили прелеґентів рясними оплесками. Деклямацію на честь 22-го Січня 1919 року виголосив її автор Михайло Орлич.

* * *

А 27 січня члени Клюбу Емеритів та запрошені гості традиційною зустріччю закінчили Різдво Христове. При засвіченій ялинці імпрезу відкрив голова Володимир Щебльовський, вітаючи Владику Інокентія, представників фінансових установ, Сестру Іринею, ЧСВВ, та усіх членів і гостей. Колядою „Бог Предвічний“ започаткував Владика Інокентій святочні сходини.

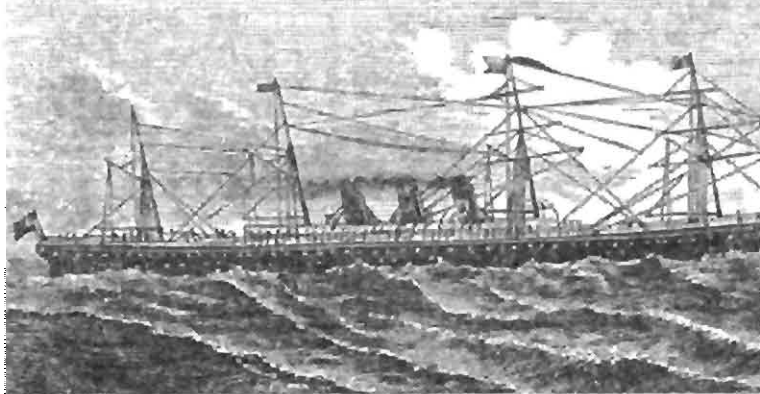
Під час обіду діти школи Св. о. Миколая під проводом Сестри Іринеї і учительки Ярослави Проців відспівали кілька коляд.

Президент банку „Певність“ д-р Юліян Куляс привітав усіх присутніх, побажав дальших успіхів у праці клюбу та згадав про сьогоднішню трудну економічну ситуацію в Україні, про найближчі президентські вибори і про з'їзд СКУ.

Колядою „Слава во вишніх Богу“ закінчилася гарна імпреза.

Н. Ф.

STEAMSHIP AGENCY.
MONEY ORDERS TO ALL PARTS OF THE WORLD.

Olyphant, Pa., May 31 1900

1900 рік. Фраґмент перевізного документу аґенції Юрія Хиляка (з архіву)

Листи читачів: СХВАЛЬНІ...

... „Свобода" тепер цікавіше пише і про Україну, і про діяспору, добре редагована і швидко набуває нового стилю та все вищого рівня. Ґратулюю! А все же варто вживати „дев'яносто" замість „дев'ятдесят"...

Іванна Кушпета,
Торонто.

... Висловлюю свою щире захоплення змістом і формою тижневика „Свобода". З радісним передчуттям беру до рук кожне свіже число...

Я. Легкий

...На нашу думку, „Свобода" багато виграла, перейшовши зі щоденника на тижневик — стала жвавішою, актуальнішою. І мова більш жива, більш солов'їна. Особливо добре, що не боїтеся дати змогу висловлювати протилежні думки і погляди. Радимо обходитися без надто довгих статей, які потребують переносів з однієї сторінки на іншу.

С. і Д. Казанівські,
Ст. Кетеринс, Онтаріо

...Колись у „Рідній Школі" нас учили, що на північноамериканському континенті є З'єднані Держави Америки. Та коли прийшли большевики, накинули нам свою назву: США. Це перекладалося на нашу мову: Сполучені Штати Америки. Як бачимо, неточний, тенденційний переклад — бо краще „з'єднані" або „об'єднані" — було вжито лише для того, щоб залишилася та сама абревіятура, що й у москалів. Чому взято німецьке слово „штат" — невідомо. Дивно, що ми так уперто тримаємося цієї чужої назви... Ми ж не кажемо: Організація Сполучених Націй, а кажемо — Об'єднаних. Тож будьмо послідовні!

Міра Гармаш,
Філядельфія

...Ваш тижневик дає мені справжню насолоду, і її вистачає на цілий тиждень! Пишіть про мову і любіть мову! Будьте непримиренні і щодо русизмів, і щодо польонізмів!.."

Мирослав Сіра,
Байон, Н. Дж.

...Пояснюючи, чому він не хоче передплачувати „Свободи", п. Білоус („Свобода", ч. 5) стверджує, що й сама назва газети є російським словом. І пропонує замінити його словом „Воля". Тим часом „свобода" походить ще зі старо-слов'янської і вживається не лише в українській та російській, але й у чеській мові. Нема ніякої причини відмовлятися від уславленої понад сторічним життям назви...

Петро Грицик,
Кренфорд, Н. Д.

...Дякую „Свободі" за „Мову про мову"! Все життя я любив нашу чисту і ясну мову, без чужих слів, тому гаряче підтримую ваші намагання позбуватися русизмів, польонізмів і американізмів...

Василь Болонка,
Бутвин, Пенсильванія

МОВА ПРО МОВУ

Їй–тисячі літ

Загадки Софіївського собору

Після трагічного поховання Патріярха Володимира Софія не приймала гостей. Й ось двері її знову відчинилися. Не без хвилювання входимо в собор, Мабуть, найглибше, незабутнє враження справляє мозаїка на її стінах, а особливо — п'ятиметрове, складене з тисяч різнокольорових плястинок зображення Божої Матері — Оранти. Одягнена у синьо-голубий хітон, Вона ніби випливає на казковому килимі зі золотаво-сонячного овалу головної апсиди храму.

Але чому в орнаменті, що тягнеться нижче, над зображенням святих отців Церкви, християнські знаки чергуються зі... свастиками, викладеними жовтими камінчиками по синьому мозаїчному полю? Та це ж **сварги** — знаки, які існували в дохристиянські часи, знаки Бога Сварога — владики світу, в якого вірили древні слов'яни, знаки сонячного кола. А сварги слов'яни успадкували від аріїв — предків усіх народів, мови яких належать до індо-европейської родини мов: слов'ян, балтів, германців, іранців, індійців та багатьох інших. На сьогодні вчені світу довели, що арії (або ще їх називали орії, лелеги, пелазги та ін.) прекрасно жили на берегах Дніпра і Дністра 6-8 тисячоліть тому, створили на цих землях високу культуру, яку сучасна наука умовно назвала трипільською. Пізніше арії розселилися по Европі та Азії. В „Історії Індії" записано, що 5 тисяч років тому до Індії прибули племена, які говорили мовою санскрит. Слово „сварга", помандрувавши разом з аріями в далеку Індію, повернулося до нас із давньоіндійської мови у дещо зміненому вигляді — „свастика". Як свідчить американський вчений, українець за походженням, Лев Силенко, санскритська мова налічує кілька тисяч слів, споріднених із сучасною українською. Наприклад, санскритське слово „нара" перекладається на українську як „наречена", „ід" — „їда", „вар" — „узвар", „грамата" — „громада", „акчі" — „очі", „гріха" — „стріха", „калюша" — „калюжа", „тата" — „тато", „сік" — „сік", „стана" —„стан" і т. д. Мовою санскрит написана найдревніша на плянеті книга „Веди", назва якої вгадується без перекладу.

Надзвичайно важливим є те, що „мертва" санскритська мова може розповісти нам про вік живої української. Справді, для того, щоб зазначені споріднені слова змогли опинитися в обох мовах, вони повинні були ввійти в широкий ужиток задовго до розлучення, яке відбулося внаслідок переселення частини аріїв до Індії. А це означає, що отим словам не менше 5 тисяч років. Вони давніші за єгипетські піраміди, Велику китайську стіну, англійський Стовнгендж та багато інших найдавніших творінь людства. Цими словами користувалися сотні поколінь наших предків. Мінялися люди, державні утворення, релігії, способи виробництва, хвила за хвилею прокочувалися по землі України орди завойовників, зникали з лиця землі „ґради і весі". А слова не вмирали! Бо не було переводу нашому роду, який споконвіку жив на цій землі, який щоразу уперто випростовувався після ворожої навали і відновлював втрачене, який зберіг і доніс аж до наших днів оті древні арійські слова. Недарма Президент США Клінтон, висловлюючи думку світової громадськости, сказав під час візити до Києва, що українці є однією з найдревніших націй світу. Напевне, в серці Тараса Шевченка, в якого генах і спресувалися оті тисячолітні, огранені сотнями поколінь слова, які перейшли у його геніяльну поезію.

Та повернімося до мозаїк Софії, де зображені сварги — свастики. Чому в християнському храмі поруч з хрестами опинились ці знаки язичництва, з якими християнство вело нещадну боротьбу? Найімовірніше, це був компроміс між старою і новою религіями, одна з ознак довір'я. Згадаймо, що Софійский собор будували всього через 50 літ після офіційної дати прийняття християнства на Русі, коли в пам'яті народу ще міцно трималася стара язичницька релігія, вірування в древніх богів: Сварога, Дажбога, Велеса, Матір Мокошу та інших. Тому й не могли будівничі Софії не залишити для себе та майбутніх поколінь бодай малого сліду про давні свої вірування. І поруч з хрестами залишили зображення сварг. Подібну ознаку довір'я знаходимо також в іменах тодішніх русичів, які мали по два імені: дохристиянське і християнське.

Багато ще таїн зберігає Софійський собор. Одна з них — незрозуміла азбука, залишена на стінах Софії. Деякі вчені вважають її докирилівською, тобто такою, що нею писалися давньоруські тексти до введення кирилиці...

Георгій Чорний,
Заслужений діяч науки і техніки України

(уривок з циклу статтей під загальною назвою „Спогад про майбутнє через подорожі у минуле", київська газета „Час-Тіме" березень-квітень 1997 р.)

Біля іржавого чужого водогону

Мовна полеміка триває не тільки на сторінках "Свободи", вона ятрить тепер широкі кола інтелігенції також в Україні. Суть суперечок, на нашу думку, влучно синтезував у своїй статті "Ну що, здавалося б, слова" ("Літературна Україна, 24 грудня 1998 року) письменник, філолог, доцент катедри української літератури Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького Василь Пахаренко.

Автор статті належить до тієї української молоді, яка ще в часи СССР першою прокинулася на сході України і почала діяльно пробуджувати інших. Книжку про своє, але водночас справді українське осмислення творчої спадщини Шевченка В. Пахаренко написав за правописом Г. Голоскевича, викликавши нерозуміння з боку ряду літературних "світил" старого кшталту. Одним з перших в Україні він почав збирати свідчення про Голодомор і опублікував їх у Львові. Разом зі своїм колегою Володимиром Поліщуком створив в університеті студентський літературний театр, який активно пропагував твори репресованих і заборонених раніше письменників.

Отож автор пише про те, що окремі лінгвісти з вищих наукових кіл засуджують спроби повернутися до українського правопису 1928 року і називають прихильників цього правопису "аматорами, недалекоглядними мовними реформаторами". Пахаренко полемізує передовсім зі старшим науковим співробітником Інституту мовознавства НАНУ В. Ткаченком, який скептично ставиться до правопису 1928 року, вважає його прикладом "мовної анархії" і наполягає на використанні виключно правопису 1993 року, розробленого на основі правопису 1933 року і офіційно затвердженого. В. Ткаченко вимагає навіть державної контролі за дотриманням саме цього правопису, тобто залучення до цієї справи прокурорів, цензорів, а може й Служби безпеки?

В. Пахаренко обстоює наукову обґрунтованість правопису 1928 року і доводить, що його замінили у 1933 році на так званий "постишевский" правопис виключно з імперських міркувань Москви. Автор пише: "Справді, зміни викликають спротив у багатьох "рядових носіїв мови". Але найчастіше це тому, що мовцям невідомі причини цих змін, їх суть, споконвічні українські мовні традиції, тонкощі більшовицького нівелювання, обрубування нашого слова.

Доносити усю цю правду людям і очолити їх вихід з полону тотальної русифікації — перше святе покликання професійних мовознавців. Та, бачиться, значна їх частина обрала іншу позицію — ревно оберігати той стан мови (спотвореної, збідненої, зросійщеної), який є, який "історично склався" за останні 60 літ".

Як видно, Україна усе глибше починає усвідомлювати потребу мати загально вживану, повсякденну українську мову, повернутися, як пише Пахаренко, до своїх замулених джерел від чужого іржавого мовного водогону. Та обставина, що у цьому шляхетному русі голос молодих стає усе настійнішим, вселяє велику надію. Адже і сам Василь Пахаренко навчає майбутніх учителів.

Кость Левчук

Ганна Черінь

Nota Bene

Читаємо рясні посмертні звіти —
Про похорони. Як же: вмер поет...
Шістсот присутніх,
авта й пишні квіти,
Промови і належний етикет.
А чи купили
хоч одну його ви книжку,
Коли просив поет,
пропонуючи знижку?..
Шануймо і підтримуймо поетів
Не після смерти, поки ще живих.
Оті дарунки дорогих букетів
Не мають більше
значення для них....

З ТРАГІЧНОЇ ІСТОРІЇ НАШОЇ МОВИ

У березні цього року минає 345 літ від дня сумнозвісної Переяславської угоди. Щоб краще зрозуміти, які тяжкі наслідки вона мала для українського народу, досить звернутися до фактів, що стосуються нищення російським великодержавним шовінізмом нашої мови. Ось головніші з цих фактів.

— 1720 рік: Цар Петро І своїм указом забороняє друкувати в „Малоросії“ будь-які книги, крім церковних;

— 1764 рік: знамениту україномовну Києво-Могилянську Академію силоміць переведено на російську мову викладання;

— 1769 рік: Російська Православна Церква забороняє друкувати і використовувати у школах України український „Буквар“;

— 1786 рік: київський Митрополит С. Миславський, на догоду Москві, наказує, щоб в усіх українських церквах священики та дяки читали молитви і правили Службу Божу „голосом, свойствєнним російскому нарєчію“. Ця вимога також стосувалася усіх шкіл;

— 1863 рік: міністер внутрішніх справ Російської імперії П. Валуєв спеціяльним „циркуляром“ заборонив видавати підручники, літературу та книги релігійного змісту українською мовою, якої, мовляв „нє било, нєт і бить нє можєт“;

— 1864 рік: уряд Росії затверджує статут про Початкову школу, згідно з яким навчання має проводитися лише російською мовою;

— 1876 рік: так званим Емським указом цар Олександр II заборонив ввозити до імперії будь-які книжки і брошури, написані „малоросійським нарєчієм“;

—1884 рік: в усіх губерніях „Малоросії“ заборонено українські театральні вистави;

— 1892 рік: заборонено перекладати твори з російської мови на українську;

— 1895 рік: Головне управління у справах друку Росії заборонило видавати українською мовою дитячу літературу;

— 1903 рік: Сенат Російської імперії спеціяльним указом проголошує українську мовну, культурну й освітню діяльність шкідливими, бо „можуть викликати наслідки, що загрожують спокоєві та безпеці імперії“;

— 1938 рік: совєтський уряд приймає постанову „Про обов'язкове вивчення російської мови в національних республіках СССР“;

— 1958 рік: совєтський уряд узконює необов'язковість вивчення в національних республіках СССР їхніх рідних мов. Ці мови можуть вивчатися „на бажання учнів і батьків“. Зрозуміло, що таких бажань ніхто не смів висловлювати, бо вони тягнули за собою переслідування і звинувачення у „буржуазному націоналізмі“;

— 1978 рік: ЦК КПСС і Рада Міністрів СССР приймають секретну постанову „ Про заходи щодо подальшого вдосконалення вивчення й викладання російської мови в союзних республіках“;

— 1983 рік: совєтська влада затверджує ще одну секретну постанову, „Про додаткові заходи щодо поліпшення вивчення російської мови у загальноосвітніх школах та інших навчальних закладах;

Брутальний офіційний курс на знищення української мови привів до того, що в 1990 році, на межі проголошення Україною самостійности, україномовна художня книжка у бібліотеках України становила тільки 17.3 відсотка. Решта літератури була російськомовна. Антиукраїнська тенденція набула такого розгону, що його не зупинила формально проголошена державна незалежність України. Наприклад, на її 5-му році українською мовою видавалося в Україні лише 3.1 відсотка книжок. Не набагато краще стоїть справа ще й сьогодні...

Мова. Свідомість. Доля

ГІПОТЕЗА

Україна — Росія, українська мова — російська мова... Перелік понять можна продовжуваои безконечно, згадуючи історію, політичні, воєнні баталії, економіку тощо. Причому російські націоналісти завжди заявляли і заявляють, що Україна невіддільна від Росії, тобто є складовою частиною цілого. І хоча переважно погляд на Україну у них своєрідний, так би мовити, гастрономічний, чи не здається вам, що тут проглядає і певний страх залишитися самотніми, наодинці зі своїми проблемами. Чому?

Звичайний, пересічний росіянин до України байдужий, якщо його не спрямувати відповідним чином. Росіянин із загостреним національним почуттям (зважте, здебільшого у минулому не російської крови) у критичних умовах, будьте певні, згодиться і на тризуб, і на прапор, і навіть на українську мову — тут, в останньому, здається, не буде щирим.

Ми перелопачуємо гори літератури, ламаємо безліч списів, аби зрозуміти суть цих відносин. Проте часто випускаємо, а може, досі не добачили одну дуже важливу обставину, що змінила і запрограмувала нашу історію, дала початок виникненню Московії, державної невпевнености України та інші наслідки.

Отже, наше бачення розвитку Київської Русі, далі Руси-України і Московії від початку нашої ери. Певні історичні дані доводять, що апостол Андрій Первозванний побував на берегах Дніпра ще у першому столітті нашої ери, передбачаючи тут особливий розвиток християнства. Проте офіційно Київська Русь прийняла хрищення лише у 988 році. Без малого тисячу літ пробивало християнство дорогу через терни всеохоплюючого язичництва. До речі, чи не здається вам дивним, з яким поспіхом було охрищено Східну Европу? Цитую книжку „Історія Української Церкви“ о. Костя Панаса (Львів, 1992): „Кирило і Методій створили слов'янську азбуку, т. зв. глаголицю, частину букв якої вони запозичили від українців у Криму, які вже раніше переклали тут Псалтир староукраїнською мовою. Цією азбукою вони написали перші Богослужебні книги, тобто здійснили переклад з грецької мови Псалтиря, Євангелія, Служебника та інших церковних книг. Успіх слов'янських братів (Кирила і Методія) в поширенні християнства був величезний. За кілька років вони охристили більшість населення Мравської держави, організували церковні громади та єпархії в Моравії, Хорватії, Чехії, Словаччині, Польщі та в Перемиській землі в Україні“.

Даруйте за довгу цитату, але в ній сказано майже все. Хоча для довершення варто зацитувати ще два речення: „...Грецькі місіонери проповідували Євангеліє лише грецькою мовою, яку серед українців знали тільки купці і деякі воїни. Ще менш знаною була латинська мова, якою проповідували місіонери з Риму, а пізніше — з Німеччини“.

Західня Европа приймає християнство латинню, і ця мова там стає державною, тобто мовою церкви, науки, літератури, відділених від простолюду. Є вагомі свідчення, що Кирило і Методієм переклали Святе Письмо для Київської Русі староболгарською мовою. Так чи інкаше, мова простолюду не могла тоді бути державною мовою.

Створена Кирилом і Методієм основа штучної мови для обслуговування Київської Русі була більш зрозуміла широкому загалові, тому вона й більше вросла у тканину держави. Фактично у певних околицях Київської Русі, а пізніше у Московії, вона витіснила місцеві говірки, стала основною, домінуючою, „рідною“ мовою. Пізніше ця штучна державна загальна мова стала об'єднуючою силою московських царів, знаряддям боротьби з відсталістю, безкультур'ям.

Західна Европа невдовзі відмовилася від латини, бо вона мала вочевидь штучний характер. Інакше сталося у Східній Европі і Західній Азії, тобто на території України і Московії, пізніше Росії. Ота штучна мова, якою писали ще навіть козаки до цариці, явно прийшла у Московію з України. Як і письмо, культура, книги. Коли в Україні цю штучну мову використовували тільки з погляду етикету, писали нею у високому стилі, на території Московії питання мови було ключовим питанням. Отже, певний час для України і Московії існувала одна державна штучна мова, яка була побічною для України і основною для Московії, пізніше Росії.

Ось тут і приховане основне зло. Штучна мова, зведена до ранґи основної, абсолютної, не могла не спотворювати понять і спрямованостей на інші людські виміри. Виник мовний мутант свідомости, який швидко розвивався і спричинював усе нові жертви. Далі можна під цим оглядом аналізувати росіянина (точніше, не росіянина, а того, ким він був і ким став), говорити про те, про що писано-переписано.

Штучна, нав'язана державою, відірвана від дійсного ґрунту мова завжди дає штучну, змінену свідомість. Через те, що мовно була запрограмована на неґативізм, Росія стала світовим звалищем інтелектуального бруду і сміття. Тільки там могли виникнути такі течі, як комунізм, нав'язаний, до того ж, іншим державам; розпалювання двох світових війн протягом менш як півстоліття, знищення штучним голодом мільйонів людей.

Федір Терещенко,
Київ

Листи читачів: КРИТИЧНІ...

... Щиро раджу і у „Свободі“, і в Альманахові остерігатися довгих статтей, та ще й на теми давньої історії, як наприклад, про Хрищення... Люди чекають свіжих новин з того світу і з того часу, в якому вони живуть.

С. В. Біленька

...Добре діло — поступ, розвиток, удосконалення, та коли йдеться про мову, то треба бути дуже поміркованими і не квапитися з нововведеннями. Чекаймо на Всеукраїнську Правописну конференцію, а покищо треба твердо і послідовно триматися так званого Харківського правопису...

Лідія (з Рубчаків) Одежинська,
Філядельфія

...Не вживайте слова „знимка“, бо ж немає дієслова „знимати“, а є багатозначне „знімати“. Отже, може бути „знімок“, „світлина“ (це гарно!), а „знимка“ — при фільмуванні (знимка кадрів).

Дм. Грушецький

... Не ображайтеся, одначе вживати англіцизми замість українських слів — це значить засмічувати нашу мову. Не будьмо байдужими до цього питання. У ч. 2 „Свободи“ натрапив я на слова „моніторинґ“, „респондент“, „реґіон“, „брифінґ“, „консультуватиметься“, „лідер“... Хіба ж у нашій мові бракує точних і гарних відповідників?

Михайло Мандибур,
Едмондс, Вірджинія.

...Майже всі видання, які виходять в діаспорі українською або англійською мовами (зі „Свободою“ включно), вживають терміни: Колюмбія, колюмбійці і т. п., маючи при цьому на увазі південноамериканську країну Кольомбію. Назва не походить ні від Британської Колюмбії, ні від Колюмбійського университету. Пригадаймо наше власне невдоволення, коли нашу Україну в чужих виданнях називали неправильно? Кольомбійці, як народ з еспанським темпераментом, ще чутливіші до подібних помилок, ніж ми, українці. Тому називаймо їхню країну Кольомбію так, як самі кольомбійці того бажають.

Д-р Михайло Білик,
Філядельфія.

... До правильного вибору — жиди чи євреї? Навіть якщо українці приймуть назву „єврей“, то поляки далі будуть вживати природне для них „жид“, словаки — „жидко“, хорвати — „жиди“, німці — „юде“, американці та англійці — „джу“... Дивним явищем є те, що вихідці з Совєтського Союзу, переїзджаючи до Ізраїля, хочуть, щоб їх називали „євреями“... Якщо євреї прийняли за назву своєї держави „Ізраїль“, то вони, отже, — ізраїльтяни...

Петро Івасишин Еванс,
Лорейн

Рубрику “Мова про мову” веде ред. Петро Часто.

ЗВІДУСІЛЬ

Рекорд для гураганів

Минулого тижня Краєва служба передбачень погоди повідомила, що 163 гураґани минулого місяця навістили країну — це досі найбільша зареєстрована кількість на січень: втричі більша, як минулого січня. У 1975 році зареєстровано всього 52 гураґани в країні. Згідно з реєстром вищезгаданої установи, найбільше, аж 141, гураґан навістив стейти Арканзо, Луїзіяну і Теннессі. Тільки одного дня 21 січня було зареєстровано 87 гураґанів. Перший смертний випадок від гураґану стався 2 січня, а до кінця місяця загинуло 18 осіб.

Прем'єра фільму „Вогнем і мечем" у Варшаві

Понад півтори тисячі гостей взяли участь у першому перегляді фільму Єжи Гофмана „Вогнем і мечем" за романом Генрика Сінкевича, який відбувся у Великому театрі Варшави. На площі козаки били у літаври, палали численні смолоскипи. На прем'єру прибув прем'єр Польщі Єжи Бузек з дружиною Людґардою. Це найдорожчий фільм в історії польського кіна — він коштував 8.5 млн. дол.

Росія зменшить кількість прикордонників

Французьке пресове аґентство повідомило, що до кінця 1999 року, через фінансові проблеми, Росія зменшить на 4,000 свою 200-тисячну дивізію прикордонників. Про цей майбутній крок Росії заявив начальник прикордонної дивізії ген. Константин Тоцький, котрий підкреслив, що через брак грошей прикордонні швидкохідні катери (невелике легке судно для недалекого плавання) літаки та інші засоби пересування просто перестануть діяти.

Змагання за першість Европи почнуться 27 березня

Починається наступна тура відбіркових ігор копаного м'яча за першість Европи 2000 року. У четвертій групі дружин, до якої входять, крім України, Франція, Ісляндія, Вірменія, Росія і Андора, провадить Україна. Наступні ігри її дружина проведе з Францією — 27 березня, Ісляндією — 31 березня, Андорою — 5 червня, Вірменією 9 — червня. Основні змагання розгорнуться між Україною і Францією. Росія після трьох поразок не має шансів ввійти до фіналу.

Світлини з плянети Ерос

Американський космічний апарат передав на Землю 222 світлини плянетоїда Ерос, що кружляє між Марсом і Юпітером. Ерос має 33 км. довжини і 13 км. ширини, на ньому є численні кратери (западини округлої форми на поверхні небесного тіла), а також 20- кілометрова щілина. Чергове фотографування буде проведено через рік. Вчені припускають, що Ерос виник після розпаду більшого космічного тіла.

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка „Скарби українських степів" в Монтреалі

Музей археології та історії Монтреалю, при співпраці НАН України, організував виставку скарбів давніх культур в Україні, які сягають близько 20-ти століть до християнської ери. В ті передісторичні часи в степах теперішньої України проживали примітивні племена, які займалися мисливством на мамутів і зубрів. Ще перед війною археологи відкрили на Донеччині т. зв. Амвросіївську стоянку, де виявлено костище біля тисячі зубрів, крем'яні вістря та кам'яні наконечники списів. Біля Чернігова знайдено кості мамутів і знаряддя до полювання, представлені на виставці.

Виставка обіймала чотири первісні культури, що чергувалися на українських землях, а саме: трипільську, кіммерійську, скитську і сарматську. Найбільше місця займала скитська епоха. Скити – це неперевершені вершники, войовники та мисливці. Розкопи курганів виявили дуже багато прикрас для коней, зброї, футляри на луки і стріли, жіночі нашийники, сережки, перстені, ланцюжки. Ховаючи свого короля, скити вбивали його жінку, слуг, коней – часом по кілька десятків. На похованні насипали велику могилу – курган. Макета такого кургану була представлена на виставці.

Найціннішою знахідкою скитського мистецтва була т. зв. пектораль, себто прикраса на груди, з чистого золота, вагою понад 1 кг. З огляду на її цінність, на виставці була показана лише макета, виконана з великою точністю. Знайшов її Б. Мозолевський при розкопі кургану Товста могила на Дніпропетровщині в 1971 році. В пекторалі науковці відкрили цілу філософію скитської культури, на ній виконані сцени з побутового життя скитів.

Для повнішого уявлення про дальші події на великій стіні було представлено слухово-зорову картину, де мчать по степах скитські кінні ватаги при повній зброї. Відвідувач немовби стає свідком тих стародавніх подій. Керівник музею Франсін Лєлієвр та її спеціяльний дорадник Мішель Лямбер були особисто в Києві, щоб підписати домовлення про виставку. Видано довідник, переднє слово до якого написав директор українського Інституту археології Петро Толочко, вступні статті – Галина Фіялко та Данило Козак. У кіоску виставки можна було купити українські книжки, картки, писанки та інші пам' яткові речі. Виставка тривала до 7 лютого цього року.

Виставка „Скарби українських степів" – це великий здобуток для України, її пізнання на Заході та поважний крок для розуміння української культури та її історії у правильному насвітленні.

Григорій Ощипко

Молодий піяніст деб'ютує в Ню Йорку

О. Михайлюк

Олександер Михайлюк, український піяніст, що подає великі надії, переможець у двох конкурсах для молодих музик в Европі та США, деб'ютує тепер з концертами для широкої публіки на терені США.

Народжений в Борисполі у 1970 році, він став навчатися гри на піяно в шість років, а перший його концерт з оркестрою відбувся у віці восьми років. О. Михайлюк закінчив Московську консерваторію, а відтак продовжував вишкіл у найкращих піяністів в Бельгії, Німеччині та Швайцарії.

Його деб'ют плянується у серії концертів Молодих Артистів в Ню Йорку у залі при 92 вулиці і Лексінґтон 2 березня 1999 року.18 лютого О. Михайлюк гратиме в авдиторії Річардсон Прінстонського університету.

У Чикаґо відкривається нова виставка

Як повідомляють з Українського Інституту Модерного Мистецтва, там у неділю, 28 лютого, відкривається нова виставка картин, скульптур та фотографій під назвою „Але все ще тіло є його книжкою". Виставку складають твори 12 учнів відомого у Чикаґо скульптора Герберта Джорджа. Оригінальна тема виставки взята із поеми Джана Донна „Екстаз", яка описує людське тіло як виразника метафізичних ідей.

Г. Джордж довгий час був учителем молодих мистців і з особливою властивістю навчав їх передавати свої ідеї через мистецькі засоби. Він вибрав до участі у виставці тих, що довгий час були його учнями в Університеті Чикаґо, а тепер стали самостійними носіями його мистецьких ідей.

Виставка в УІММ буде відкрита від 28 лютого до 4 квітня ц. р.. Відкриття відбудеться в неділю, 28 лютого, о 12 год. полудня.

О.К.

Музей у Воррені втратив свого ініціятора

Мало, здається, членів української діяспори в США, поза мешканцями Дітройту-Воррену, знає про цінний своїми скарбами музей-архів, який діє від 1968 року завдяки бл. п. Романові Дацкові. В квітні 1998 року українська громада Дітройту-Воррену попрощала на вічний спочинок його ентузіяста і засновника, який повних тридцять років працював над розвитком музею. Завдяки йому музей має численні рідкісні речі історичної вартости.

Серед багатств музею є „Грамота прав людини для України", видана польським урядом у Варшаві в 1863 році, численні історичні мапи, св. Літургія, писана старослов'янською мовою і підписана Митрополитом Андреєм Шептицьким, та цінні збірки проєктів церковної архітектури.В музеї є також скульптура Тараса Шевченка мистця Михайла Дмитренка.

Нормальна праця музею була перервана з початком 1998 року зі смертю Романа Дацка. У близькому майбутньому будуть скликані загальні збори, щоб вибрати нову дирекцію.

Зійшовся рід до Гончара

П'яті Гончарівські читання у Києві

Прийду я з міста в свою рідну хату-музей —
і ніби з чужої країни в свою рідну...
Скрізь по місту кують брехні проти мого народу...
А в моїй хаті своя свята правда,
палке серце народу, його теплий дух,
що зогріває наші змучені душі.

Іван Гончар,
(запис в щоденнику 2 квітня 1969 року).

У Києві впродовж кількох днів тривали п'яті Гончарівські читання, до участи в яких зголосилося більше сотні дослідників українського народного мистецтва з усієї України — науковців, музейних працівників, студентів, мистців і артистів.

Кожен день Гончарівських читань розпочинався співом кобзаря Тараса Силенка, адже Іван Гончар — визначний просвітитель, громадський діяч, скульптор, колекціонер, мистецтвознавець, дуже любив мистецтво кобзарів.

Сенсацією став показ науково-популярного фільму „Відгомін забутого неба" і коментар до нього його автора, кінорежисера, аспіранта Київського державного інституту театрального мистецтва імені Івана Карпенка-Карого Сергія Марченка. Цей фільм про те, що дійшло до нас з сивої глибини і допомогло нам не загубити наш людський початок.

На п'ятих Гончарівських читаннях у Києві, організованих Музеєм Івана Гончара та редакцією журналу „Образотворче мистецтво", працювало дві секції: „Національна форма в українському народному мистецтві" та „Українське народне мистецтво як полісемантична знакова система". Читання розкрили феномен українського народного мистецтва у контексті світової культури, з'ясували його функції як носія світоглядних знань і етногенетичної ментальности та провідника національної ідеї, довели, що народне, зокрема гончарське мистецтво, якого великим хранителем і майстром був наш Іван Гончар, не є вигадкою одинаків, а культурою великого европейського народу.

Дмитро Пожоджук,
Заслужений майстер народної творчости України,
аспірант Львівського університету

Книги для українців

Створений для матеріяльної підтримки українських емігрантів, УНСоюз з перших днів піклувався про духовний світ земляків, дбав про добру книжку для дорослих і дітей.

Українці на поселенні жили інтенсивним національним життям, розвивали свою культуру, літературу, зберігали традиції. Усі ці досягнення так чи інакше ввійшли в літопис діяспори, що складався рік за роком у вигляді книжок, альманахів, газет і журналів.

Видавництво „Свобода" Українського Народного Союзу здавна і послідовно посідає одне з чільних місць у США за кількістю видань. За давністю років багато видань не збереглось, але про них є згадки в газетах і журналах. Звичайно, окремі видання втрачені назавжди у вирі подій, знищені часом, деякі зберігаються в приватних бібліотеках людей поважного віку й теж не знаходять дороги до дослідників української видавничої справи.

Цілий ряд видань „Свободи" і видавництв ім. Бончевського „Слово" й „Читальня", серед яких спогади Михайла Прокопова „З Городиславич у світ далекий" стали бібліографічною рідкістю.

Тільки з переказів і посередніх згадок відомі книжки 1896 року – „Розмова русина з поляком", „Образки з Америки" Бузька, „Як чорт заслужив кусника хліба", „Канадійська Русь" Нестора Дмитрова - в 1939-1941 роках, напередодні німецько-совєтської війни. За ними слідували в 1944-1957 роках праці В. Г. Чемберлена, К.А. Меннінга, А. Драгана, Я. Славутича, антології перекладів з Шевченка й української прози в 1961-1964 рр. Завершилися вони монументальною двотомною англомовною „Енциклопедією Українознавства" в опрацюванні великого гурту українських вчених і дослідників під головною редакцією проф. В. Кубійовича. Виходили і дитячі журнали: „Цьвітка" (1914-1917 рр), під редакцією педагога Дмитра Андрейка, і „Веселка" – під редакцією колегії в складі Володимира Барагури, Богдана Гошовського та Романа Завадовича, пізніше – Володимира Барагури, а з 1993 р. – гол. редактора Любови Дмитришин-Часто.

Проголошення незалежности України наблизило діяспору до рідної землі. Міцніють зв'язки, зав'язується співробітництво, викристалізовується спільна відповідальність за долю України.

Україна сама видає багато книжок, потрібних народові. Але багаторічна видавнича діяльність УНСоюзу назавжди ввійде в літопис України.

ЗАХОПЛЕННЯ

Оркестра Сергія Мальованого

Сергій Мальований зі своїми інструментами.

Це так образно сказано: оркестра, бо насправді Сергій Мальований сам один може утворити цілу оркестру. Він одночасно грає на мандоліні, губній гармонії, бубнах і тарілках. Часто бере також до рук бандуру чи акордеон. В репертуарі — українська, російська, англійська, бразилійська духовна музика. Бразилійська — через те, що спершу Сергій Мальований жив у Бразилії, а потім перебрався до Ню Йорку. А приїхав він з Києва, про який зберігає найтепліші спогади.

Звісно, музика, є лише захопленням Сергія Мальованого, бо кошти на прожиття він має з іншого фаху. Він — ліфтер.Недавно він грав в Українській Євангельській церкві міста Юніон, куди музика приїхав на Богослужбу із сином Роналдо. Усі із захопленням слухали його виконання, а потім навіть аплодували, що для церкви є незвичністю.

Донецькій „Просвіті" – 10 років

„Ми йдемо!"

У січні ц. р. виповнилося 10 років від заснування Донецького обласного Товариства українськаої мови імени Т. Г. Шевченка „Просвіта". До цієї дати ми видали книжку „Ми йдемо!", провели науково-практичну конференцію „Донецьке обласне Товариство української мови: 10 років діяльности", показ у приміщенні обласної бібліотеки чотирьох відеофільмів, створених Товариством та УКЦентром.

Правління Товариства нагородило сто діячів науки та культури, вчителів, журналістів, шахтарів, громадських діячів Золотою Грамотою за вагомий внесок у відродження і розвиток української мови та культури на Донеччині.

Отже, попри надзвичайно складну ситуацію в Україні, наше обласне Товариство української мови живе і діє!

Д-р В. Білецький.
голова Товариства

ЗВІДУСІЛЬ

Найбільший досі даток

Філантроп Пол Меллон заповів на Національну галерію мистецтв у Вашінгтоні досі найбільшу суму грошей — 75 млн. дол., і понад 100 картин, включно з працями Вінсента ван Гога, Клода Моне та Вінслова Гомера. Дар П. Меллона, котрий помер у понеділок, 1 лютого, проживши 91 рік, був точно вичислений у його заповіті. П. Меллон вже до цього подарував згаданій галерії понад 900 мистецьких праць.

Росії потрібна американська допомога

Згідно з підрахунками, Росія потребує 3 блн. дол., щоб взятися за наладнання комп'ютерної проблеми 2000 року — це в шість разів більше, ніж було підраховано спочатку. З уваги на це, Росія звернулася до США і НАТО, щоб допомогли наладнати ті комп'ютери, котрі контролюють ядерну зброю. Хоч не передбачається будь-якої небезпеки, пов'язаної з комп'ютерною неспроможністю у 2000 році, однак непередбачена першкода може зневтралізувати радар і мережі телекомунікації.

Продовжуються турботи Імельди Маркос

Найвищий суд Філіппін дав розпорядження нижчому судові судити Імельду Маркос, вдову по колишньому диктаторові Фердінандові Маркосові, з 24 звинувачень незаконного перетримування грошей у закордонних банках. Її вклади у швайцарських банках підраховують на 570 млн. дол., і за це І. Маркос наражена на 120-річне ув'язнення, коли визнають її винною.

Новий славень для Боснії

З'єднаний парлямент у Сараєво у середу, 10 лютого, переважаючою більшістю схвалив композицію „Інтермеццо" новим національним гимном для республіки. Покищо новий славень не матиме слів. „Ослободєнє" повідомляє, що композиція „базується на модерній европейській клясичній традиції" і зумисно не включає музичних тем Хорватії чи Сербії, чи народної мусулманської музики.

Зменшилась кількість убогих у США

Згідно з найновішими урядовими даними, убогість в країні між 1993 і 1995 роком зменшилась у кожному стейті, за винятком Гаваїв, Айдаго та Монтани. Нові підрахунки Бюра перепису населення стверджують, що у 1995 році в країні 13.8 відсотка американців жили в убогості. У 1995 році родина з чотирьох осіб уважалася убогою, коли її річний прихід був меншим як 15,569 дол., а для родини з трьох осіб — 12,158 дол. Статистика згаданого бюра також подала пересічні заробітки в країні — типова родина в 1995 році заробляла 34,076 дол.

В. Барабаш виставляє свої картини

В галерії „Маяна", при 136 Друга Авеню в Ню Йорку, від неділі, 14 лютого, відкрита виставка картин художника Василя Барабаша. Її можна оглянути до 27 лютого, в п'ятницю вечером і по суботах-неділях по полудні.

В. Барабаш, уродженець Полтавської области, виховувався в дитячому будинку, а відтак після довгої праці на шахті закінчив художнє училище у Луганському і в 1978 році став членом Спілки художників України. Його мистецькі твори виставлялися на міжнародних виставках і в Україні, а декілька робіт було відзначено нагородами. В. Барабаш виконує твори живопису, плакату і монументально-декоративного мистецтва.

Справа — "Матір Божа" В. Барабаша.

Звернення—протест

До Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка

Достойний Пане Голово!

Звертаємося до Вас від гуманітарної української американської установи - Злученого Українського Допомогового Комітету (ЗУАДК) в дуже важливій справі.

З преси ми довідалися, що Верховна Рада своїм рішенням 23 грудня 1998 року призначила частину допомогових матеріялів, надісланих потерпілим від повені у Закарпатті (Україна), до Іраку.

Цей факт викликав сильну реакцію серед нашої спільноти, яка щедро відгукнулася на наш заклик допомогти жертвам руйнівної стихії в Закарпатті.

Ми висловлюємо велике здивування і обурення таким рішенням Верховної Ради. Допомога дітям Іраку повинна б проходити від заможних країн світу, за спеціяльним призначенням. Натомість допомога жертвам стихійного лиха в Україні, зібрана нашими гуманітарними організаціями, повинна йти виключно в Україну.

Навіть, якщо урядові чинники перевірили й переконалися, що всі жертви повені (не лише в центрах, але й на провінції) уже забезпечені допомогою, то залишки її повинні б бути передані до тих сиротинців чи інтернатів, зокрема зони Чорнобиля, де ті речі є дуже потрібні. Їх ніяк не можна передавати в інші країни.

Наші жертводавці дуже стурбовані цим швидше політично-пропагандивним, ніж філянтропічним кроком Верховної Ради України..

Думаємо, що така ухвала Верховної Ради України може мати загалом дуже неґативні наслідки для дальшої допомоги Україні. Такі дії Верховної Ради Украни можуть також дуже неґативно вплинути на зовнішні зв'язки України з західнім світом.

за Екзекутиву ЗУАДК-у:

д-р **Лариса Кий,** голова,
Степан Гавриш, екзек. директор,
д-р **Наталія Пазуняк,** секретар

Православна Церква ...

(Закінчення зі стор. 5)

ючи храми у вірних Київського Патріярхату. При цьому гальмуються будь-які ініціятиви УПЦ КП на об'єднання православних конфесій, на створення єдиної Української Помісної Церкви. Ніяк не хочуть збагнути українські державники: єдина Українська Помісна Православна Церква - це вимога часу, здорового глузду й історична необхідність. Наші державники, підтримуючи Москву, тяжко помиляються, бо така позиція спрямована проти своєї ж держави й історично є неперспективною. Скоро чи пізно її чекає крах.

Уже сьогодні до Київського Патріярхату належить значно більше віруючих, ніж до Московського. Російський науковий і культурно-просвітницький журнал „Полис" у числі №4(46) за 1998 рік наводить такі промовисті цифри: на Правобережжі України заявили себе віруючими 79 відс. опитаного населення, а на Лівобережжі - лише 56. Ось які рудименти комуністичної ідеології доводиться пожинати українському суспільству ще й сьогодні.

До УПЦ Київського Патріярхату на Правому березі належить 46.5 відс. віруючого населення - у відношенні до всіх жителів - це становить 29.4 відс. До УПЦ Московського Патріярхату відноситься 12.8 відс. віруючих, і ще 1.3 відс. - до Російської Православної Церкви. Отже, Московський Патріярхат всього має 14.1 відс. прихильників серед віруючих правобережного реґіону, або тільки 9 відсотків серед загальної кількости жителів. 29.4 і 9 - ось яке співвідношення впливу відповідно Київської і Московської Церков на Правобережжі нашої держави.

На Лівому березі дещо інша картина. Тут УПЦ МП має 13.6 відс. вірних і РПЦ - 28 відс. Разом - Московський Патріярхат має тут 41.8 відсотка прихильників, що знову ж таки є результатом багаторічної політики зросійщення, яку проводила Москва щодо своїх колоній взагалі і України зокрема.

До Київського Патріярхату на Лівобережжі належить дещо менше віруючих, ніж до Московського - 38.9 відс. У співвідношенні до всього населення реґіону питома вага віруючих УПЦ КП становить 10.9 відс., а віруючих двох церков Московського Патріярхату - 11.9 відс. Різниця складає всього-навсього один відсоток. Враховуючи рівень зросійщення, цей результат можна однозначно трактувати на користь Київського Патріярхату.

В цілому ж по Україні (по обидва береги Дніпра), як свідчать оприлюднені у Москві дані, значну перевагу має Київський Патріярхат над Московським. Дослідження російських соціологів загалом збігаються із статистичними даними вибіркового опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології. Вивчалася громадська думка серед населення всіх областей України. 2175 респондентам ставилося одне запитання: **„До якої Церкви Ви належите?".** 23 відсотки опитуваних назвали УПЦ Київського Патріярхату, 10.8 відс. - РПЦ і 6 відс. - УПЦ МП. Таким чином, разом прихильники Московського Патріярхату становлять 16.8 відсотка опитаних. Решта церков має значно меншу кількість віруючих: УАПЦ - 2 відс., УГКЦ - 7 відс. Не належать до жодної з церков - 42.5 відс. (дуже багато), і 5 відс. не змогли визначитись.

Отже, хоча б хто що говорив, а Київський Патріярхат бере гору і значно переважає обидві московські церкви в Україні, не кажучи вже окремо про УПЦ МП. Та ось тут маємо такий парадокс: Київському Патріярхатові в Україні належить близько 3,000 храмів і молитовних будинків, а Московському - удвічі більше. Таке становище створено штучно, і саме воно переконливо доводить, кому протеґує влада в Українській державі - московській церкві. Можна наводити скільки завгодно фактів, коли українські національні святині передаються церковній структурі, яка перебуває під юрисдикцією Москви - наприклад, ті ж, дорогі серцю кожного українця, споруди Києво-Печерської Лаври. Так само можна наводити численні факти, коли місцева влада під різними надуманими приводами відмовляється реєструвати громади віруючих Київського Патріярхату, відбирає в них храми на користь московської церкви.

Звичайно, тривати таке довго не може - правда і справедливість неминуче переможуть. Влада в Україні під тиском обставин змушена буде повернутися обличчям до національної Української Церкви. Усвідомлення цих обставин і дозволило Патріярхові Філаретові на виступах перед українцями у Сполучених Штатах Америки висловити тверду впевненість: **„Буде в Україні єдина Українська Помісна Православна Церква під еґідою Київського Патріярхату, яка об'єднає український народ для утвердження своєї сильної і незалежної національної держави".**

Віталій Карпенко,
головний редактор
„Вечірнього Києва",
(Спеціяльно для „Свободи").

P. S. — Готується до видання книга про поїздку Патріярха Київського і всієї Руси-України Філарета по Америці восени 1998 р., з розвідками в історію та аналізою нинішнього стану УПЦ, під назвою **„Час каміння збирати"**: 256 стор, плюс 28 стор. кольорових фотографій; папір білий офсетний, палітурка тверда, кольорова; орієнтовна вартість - 10 дол. за примірник з пересилкою. Попередні замовлення можна надсилати на адресу „Свободи" або безпосередньо мені: **Vitalij Karpenko, b.L.Ukrainka, 24/385, KYIJV-133, 252133, Ukraina (Україна); Telefax (044)254-3322, E-mail: Karpenko@vechirnivkviv.com.**

УВУ потрібний Україні...

(Закінчення зі стор. 4)

ний потенціял, треба його тільки актуалізувати. Не бракує і сьогодні нових цікавих ідей, але, на жаль, бракує людей і грошей. Баварський уряд підтримує УВУ річною дотацією, за яку ми їм дуже вдячні, але її невистачає. Хвала Богу, Фундація УВУ в США щорічно виділяє гроші на стипендії; помагає теж Товариство Приятелів УВУ в Німеччині. Якби ще можна пожвавити збірку на УВУ в Канаді, де теж існує Фундація, та в інших країнах західнього світу, і якби Україна була в стані дати свою лепту, УВУ стояв би багато краще не тільки фінансово, але і престижево. Важливим дуже є, щоб німці бачили, що УВУ втішається підтримкою світового українства.

– Чи потрібний УВУ тепер, коли є стільки українських університетів?

– Гадаю, що я вже частинно бодай відповів на це питання. На мою думку, УВУ сьогодні потрібен Україні, діяспорі і Німеччині. Україні тому, що кожна велика держава має свої культурні станиці в важливіших країнах світу. Німці мають відомий всюди Гетегавз, французи – Аліянс Францез, і Україна може мати університет в одному із найкращих культурних центрів Европи. УВУ може відіграти важливу ролю в державотворчому процесі України. Українській діяспорі УВУ потрібний не тільки в історичному аспекті, себто тому, що він їй вірно служив майже 80 років, але і теж як науковий центр світового українства для порівняльних студій різних дисциплін, студій еміґрації українського народу та інтеґрації України в нову Европу. І врешті, УВУ потрібен Німеччині, а особливо Баварії: як я вже згадав, університет має стати центром українознавчих студій на терені Німеччини і тим самим сприяти розвиткові науки та причинитися суттєво до культурного взаємопізнання і зближення народів Европи.

– Які Ваші пляни на цей академічний рік?

– Впродовж біжучого академічного року УВУ плянує брати співучасть в різних наукових конференціях і відбути два міжнародні симпозіюми: 28 травня – наукову конференцію про судівництво в Україні, а 18 червня – конференцію, присвячену темі „Ґете й Україна" – з нагоди 250-літнього ювілею з дня народження великого німецького поета. Маємо надію, що ці події причиняться до посилення позицій УВУ в науковому світі і піднесуть престиж нашої інституції. Рівночасно на УВУ відбуватиметься праця над зміною статуту університету, щоб він справді віддзеркалював сучасний стан УВУ та уможливив йому свобідно діяти для завершення всіх згаданих плянів.

О. Кузьмович

Фото Марти Леджер, університет Ля Саль.

Нові однострої українського війська

Парадні однострої офіцера армії (зліва), курсанта фльоти (в центрі) і повсякденний однострій морського піхотинця

Військо України впроваджує нові парадні і повсякденні однострої для кожної його галузі — військ суходолу, летунства і фльоти. Зразки одягу розробила речова служба, яку очолює полковник Григорій Кушнаренко, і підприємства "Астра-Люкс" у Києві та "Сіверянка" в Чернігові. При цьому враховано побажання самих вояків — у летунстві одяг матиме синій колір, офіцери армії ходитимуть в світлосірих мундирах, на фльоті — в білих, парадні погони будуть золотого кольору.

За матеріялами журналу "Військо України".

СВІЙ ДО СВОГО

Ліки для хворого передані

Після опублікування в газеті „Свобода" (26 грудня 1998 р.) статті „Ліки для України" д-ра Олександра Білика, редакція переслала до Владики Володимира Паски, голови Української Католицької Допомоги, два листи – від Анни Кальницької з України і Слави Бучкович з Кеноша, Висконсин, з проханням виділити протитуберкульозні ліки для хворого юнака.

Українська Католицька Допомога передала необхідні ліки через Фонд св. Володимира у Львові до Жидачівського районного протитуберкульозного диспансеру, на руки лікаря Романа Вавринюка.

Роксоляна Сіра,
Філядельфія

Український музей– дітям

Серед постійних експозицій в Українському Музеї в Ню-Йорку особливу увагу відвідувачів викликає дитяча виставка – експозиція для дітей і про дітей. Усього кілька засклених вітрин, та виставлені в них експонати наочно демонструють, якою любов'ю й повагою традиційно оточували дітей в Україні. Це виявлялося і в мистецьки довершеному дитячому вбранні, і в традиційних українських іграшках, які допомагали змалку прищеплювати дитині основні моральні принципи – працелюбство, взаємоповагу, естетичність.

Основну частину експонатів узято з музейної колекції, створеної протягом усього існування Музею, тобто 22 років. Звичайно до музейної колекції речі потрапляють від людей, які дбають про збереження надбань своєї вужчої або ширшої батьківщини. Наприклад, є там дитяча вишиванка, тайстра, киптар, крисаня, постоли, пояс, - тобто повний стрій для малого гуцулика. Так само одяг дівчинки з Івано-Франківщини. Цей одяг, на підставі автентичних зразків, відтворили в 60-тих роках в Америці й подарували Українському Музеєві члени 18-го та 70-го відділів Союзу Українок Америки. Вишуканий дитячий кожушок з Покуття 20-тих років – дарунок Романа Запутовича. Від засновниць Музею – членів СУА (1-ий і 64-ий відділи) надійшли до колекції народного мистецтва спеціяльно виготовлені ляльки, що зображують різні типи українців з характерним вбранням і стилями певних регіонів України (з Городенківського р-ну Івано-Франківської обл. – 20-ті рр.; хлопець і дівчина з Полтавської обл. – теж 20-ті рр.). Голови для цих ляльок виготувала відома керамістка Слава Геруляк.

Частину експонатів на Ню-Йоркську виставку позичено в Стемфордському Музеї, тут не було жодної проблеми, адже куратор колекції народного мистецтва Українського Музею Любов Волинець – постійний працівник у Стемфорді.

Прикрасою виставки стала аплікація "Вершник з булавою" 11-річного хлопчика Андрія Мельничука, що була емблемою іншої дитячої виставки – "Давні традиції, молодий погляд. Українські народні скарби очима дітей України", та інші дитячі твори, що лишилися в УМ по тій виставці в 1992 році.

Дитяча гра на Полтавщині (поч. XX ст.). Фото зі збірки Вадима Павловського.

Дуже зворушливо представлена на виставці дитяча кераміка – мініатюрні кахлі і тарілки з Івано-Франківщини (1930-ті роки), кухлики, горщики, баранці (з Полтавщини), свистунці (курочки з с. Стара Сіль, Самбірщина) - з 20-их років. Дерев'яний візок з кониками (Яворівщина, 20-ті роки) – точнісінько такий (чи, може, той самий), що описала Раїса Чугай у добре виданій монографії "Народне декоративне мистецтво Яворівщини".

Нині, у відроджуваній Україні, відроджується й зацікавлення народним мистецтвом взагалі, традиціями української іграшки зокрема. Так, наприклад, на V Гончарівських читаннях з доповіддю "Народні ляльки середньої Наддніпрянщини" виступав Олександр Найден, який, зокрема, сказав: "Народне мистецтво складне і загадкове. Сучасне в нім сусідить з далеким минулим. Життя традиційної ляльки в побутових умовах недовге. Обрядової ляльки – зовсім коротке. Але за цей час лялька встигає поспілкуватися з вічністю, перевтілити її в свій образ".

Учениці 6-ої кл. Маріїнської Духовної Гімназії в Кам'янці-Подільському, 1912 р. Зі спадку А. Вокер

Виставку традиційного дитячого одягу та іграшки можна було б набагато поширити ще й за рахунок надбань музейного архіву, але тут виникає хронічна проблема з приміщенням, у якому буває тяжко розминутися. На вміщених тут знімках з фотоархіву можна з подивом бачити не тільки вишуканість традиційного одягу на дівчатках-шестикласницях з Кам'янця-Подільського (1912 р.), а й невмирущість дитячих ігор та забав, як закарбовано, скажімо, на одній із знімок збірки Вадима Павловського. Перегляньте лишень свої фотозбірки – може, там теж знайдеться щось для збагачення музейного архіву?

Більшу частину відвідувачів Музею становлять неукраїнці, яким подібні виставки допомагають доторкнутися до далекої й незнаної країни, яку вони щойно почали зауважувати на глобусі з назвою Україна. Та й для українських дітей, що народилися в Америці в якомусь там поколінні, експонати Українського Музею – це срібна павутинка, що снується від культури предків. Діти радо вчаться українських віршів і пісень, залюбки перевтілюються в діда й бабу, "тягнуть ріпку". Така забава надовго запам' яталася дітям, що прийшли до Українського Музею 20 грудня. Веселий настрій для них створили працівники Музею з пташиними дзьобами і поросячими рильцями, а особливо Олена Клименко, яка підготувала і провела в Музеї дитячу програму. Хто не привів дітей на ту програму – втратив добру нагоду. Що ж до дитячої виставки – ще не все втрачено, її можна оглянути будь-якого дня від середи до неділі на Другій Авеню (буд. 203) в Ню Йорку. Телефонуйте: (212) 228-0110.

Запрошення підготувала
Надія Світлична,
Український Музей

Голова Управи УМ Ольга Гнатейко з дітьми під час програми 20 грудня 1998 р. Фото М. Бачинської.

Поляки пропонують обмін бібліотеками

У польській пресі критично оцінили пропозицію президента А. Кваснєвського, який запропонував Україні передати Польщі мікрофільми бібліотеки Оссолінських, яка зберігається у Львові. Нюйоркський „Nowy Dziennik" пише: як можна на мікрофільмах передати такі скарби, як люлька Адама Міцкевича, чи трофейний прапор Росії, здобутий поляками у повстанні 1831 року?

У Польщі є багато українських національних скарбів, пише в газеті Ян Новак-Єзьоранський, зокрема стародавні пам'ятки Греко-Католицької Церкви, українського малярства і різьблення, літургічні книги собору св. Софії у Києві з XI століття, церковні архіви, інкунабули і рукописи з XVI і XVII століть, і навіть єдиний портрет Хмельницького, написаний за життя гетьмана. Чи не краще було б організувати виставки цих зібрань і ,з урахуванням думки громадськости, почати переговори про обмін скарбів, важливих для України, на польські пам'ятки, які для українців мають менше значення?

Обіграли „Мілян", залякали „Реал"

На минулому тижні, незважаючи на зимову перерву в футбольному чемпіонаті України, футболісти київського „Динамо" мали чималу ігрову практику. Спочатку другий склад Київського клюбу взяв участь у турнірі під дахом, „Чаша королів", який щороку відбувається в Женеві. Минулого року „королями" змагання стали динамівці, оскільки для першого складу конкурентів не знайшлося.

Цього року, граючи другим складом, кияни показали високоякісну гру. Хоча і програли в першому напівфінальному матчі місцевій команді „Сервет". До речі, у стані суперників грав кращий гравець Европи 1991 року Жан-П'єр Папен, який повернувся до футболу всього на один день, саме в матчі проти „Динамо". Саме він і відкрив рахунок, поки молоді кияни звикли до нового поля. А звикнувши, динамівці перехопили ініціятиву. Щоправда, було трохи запізно, „Сервет" переміг з бойовим рахунком 3:2.

В іншому півфіналі португальський „Порто", за серією після матчевих пенальті, переміг французький „Марсель". В матчі за третє почесне місце київське „Динамо" перемогло „Марсель" з розгромним рахунком 6:2. А чашу „Королів" завоювали португальці. Після основного часу рахунок в фінальному матчі „Сервет"-„Порту" був 5:5. В пенальті перемогли гості 2:3. Тож якщо організатори турніру спочатку образились на „Динамо" за те, що приїхав другий склад, то потім тільки раділи, оскільки основний склад не залишив би суперникам жодного шансу.

Та найцікавішим матчем мала стати товариська зустріч між грандом Европейського футболу, італійським „Міляном" та київським „Динамо". Окрім основного завдання, підготовки до матчу за чашу чемпіонів з мадридським „Реалом", кияни приїхали і з іншим завданням. Мабуть, саме бажання італійців подивитися на одного з кращих нападаючих Европи, українця Андрія Шевченка, стало вирішальним при прийнятті рішення організувати цей матч. Оскільки вже давно обговорюється можливість переходу Андрія до Міляну. Матч пройшов коректно. Суперники поважали один одного. Ініціятиву на початку захопили кияни, і вже на 11-ій хвилині, після подачі Косовським кутового, білоруський лігіонер киян Хацкевич, вигравши повітряну дуелю з захисниками суперника, головою спрямував м'яч до воріт італійців: 1:0, кияни повели у рахунку.

Коли на 15-ій хвилині захисник господарів врятував свої ворота, прийнявши на себе удар Андрія Шевченка, глядачі підняли величезне гасло з написом, зауважте, українською мовою: „Ласкаво просимо, Андрію!". Та Шевченко цього вечора не забив, можливо, надмірно хвилювався, намагаючись показати себе з кращого боку.

На 23-ій хвилині, скориставшись помилкою нашого голкіпера Шовковського, італійці зрівняли рахунок. Кияни мали ще кілька нагод забити, але перший тайм закінчився 1:1.

В другому таймі господарі зробили відразу шість замін. Один з найкращих дуетів напарників Европи, Веа–Ганс, додав швидкості мілянцям. Та за рівної гри кияни все ж таки домоглися перемоги. Другою голя забив Коладзе. Тож 1:2 – перемогло „Димамо".

Після матчу, на прес-конференції, головний тренер київського клюбу Валерій Лобановський подякував керівництву „Міляну" за надану можливість провести тренувальний матч з клюбом найвищого ранґу, напередодні зустрічі з „Реалом". Оскільки в чемпіонаті України перерва, і відсутність ігрової практики може неґативно вплинути на результат матчу в Еспанії.

Лобановський оцінив готовність своєї команди на 70 відсотків, що досить добре, враховуючи те, що поєдинок з „Міляном" – тільки п'ята гра в цьому сезоні. Андрій Шевченко повідомив журналістам, що вже почав розмовляти італійською мовою. І мріє таки зіграти в найсильнішому чемпіонаті старого континенту, захищаючи кольори „Міляну".

На матчі був присутній тренер мадридського „Реалу", який після гри розцінив шанси майбутніх суперників у боротьбі за вихід до півфіналу за Чашу Чемпіонів, як 50 на 50. Мільйони українських вболівальників сподіваються, що „Динамо" переможе, адже лише спортсмени вносять радість в сіре буденне життя українців. Тож побачимо 3 березня матч в Мадриді. А покищо, 15 лютого кияни поїхали на підготовчий збір до Ізраїля.

З. Байдюк

Козацьке бойове мистецтво визнане державою

Щиро дякуємо Комітетові Допомоги України, зокрема його відділові в Центральному Ню Джерзі і голові Відділу Дам'янові Ґечі за допомогу козацькій школі „Спас". Ми нині маємо можливість, окрім безпосередньої комп'ютерної праці, навчати козачат не тільки вправно володіти своїм тілом, а й опановувати модерну техніку, без чого в сучасному світі прожити важко. Усе це завдяки подарованій вами електронній техніці.

Здавалося б, на восьмому році незалежної України мали б уже покинути ті граблі, на котрі безперестанно наступали. Та ба, гулі з'являються вже навіть там, де ті граблі й не дістають. Трибуна Верховної Ради стала рупором антиукраїнської аґітації. Де ще є така країна, народні обранці якої ратують за її знищення? Ані пан Президент, ані СБУ, ані Конституційний суд, ані прокуратура не хочуть, чи не можуть, звернути на це уваги. Навіщо ж тоді було той тин городити?

Прикро, що не маємо чим похвалитися в розбудові державництва. Та все ж таки, попри всі негаразди, маємо й дещо приємного. Цього року у травні будемо святкувати перші роковини Міської козацької дитячо-юнацької спортивної школи бойового мистецтва „Спас". Другий чемпіонат з Українського національного рукопашу, який відбудеться в дні III Фестивалю козацьких бойових та традиційних мистецтв в липні-серпні ц. р., вже внесено у державний реєстр спортивних змагань України. А це означає, що віднині, окрім аматорства, ми виходимо дійсно на державний рівень, як окремий національний вид спорту. Отже, гадаю, що ці сім років, які відроджувався і розвивався „Спас", не пройшли намарне, здобутки є і, дай Боже, щоб і надалі все йшло добре. Поволі розростаємося і в місті, і в Україні. Якщо все й надалі буде гаразд, гадаю, років через десять будемо мати козацькі школи не тільки у великих містах, а й у селах України. На сьогодні в Україні, окрім „Спасу", вже існують школи Бойового Гопака, боротьби навхрест „Хрест", боротьби „Сварга", „Аркан". Ставимо за мету об'єднання в асоціяції Українських національних бойових мистецтв.

Писане на Запорізькій Хортиці, на комп'ютерному обладнанні подарованому ККДУ НЮ Джерзі.

О. Черненко,
отаман запорізького наддніпрянського куреня
м. Запоріжжя

В КІНЦІ НОМЕРА

ДОРОВ'Я – ВСЬОМУ ГОЛОВА

„Українська медицина має переваги порівняно з американською"

Так сказала киянка Тетяна Касперович в своєму інтерв'ю українській газеті „Ваше здоров'я".

– Медичні послуги в США дуже дорогі, – вважає вона. – Тут існує система страхової медицини, але не треба її ідеалізувати – вона має не тільки переваги, але й недоліки. Із платні мого чоловіка на медичне страхування вираховують 400 долярів щомісяця. Але це не означає, що усі медичні послуги нам надаватимуться безкоштовно. Якщо в людини зовсім немає медичного забезпечення, то їй за кожне відвідання лікаря треба викласти чималу суму. Щоб поставити ендопротез, треба заплатити хірургові 4,000 долярів, хоч в цю суму не входить вартість протеза, ліків та перебування в лікарні. Ось чому, проживши 7 років в Америці, я зовсім по-іншому сприймаю нашу українську медицину. Вона тепер бідна, але набагато гуманніша, ніж американська.

Довголіття – у ваших руках

Дмитро Бондар в газеті „Ваше здоров'я" пише: „Тривалість життя людини залежить від неї самої. Ось перелік деяких великих людей, чиє життя впродовж довгих років було організоване їх власними руками: Лев Толстой – жив 84 роки, Галілей – 79, Пітагор – 76, Ньютон – 84, Платон – 81, Едісон – 82.

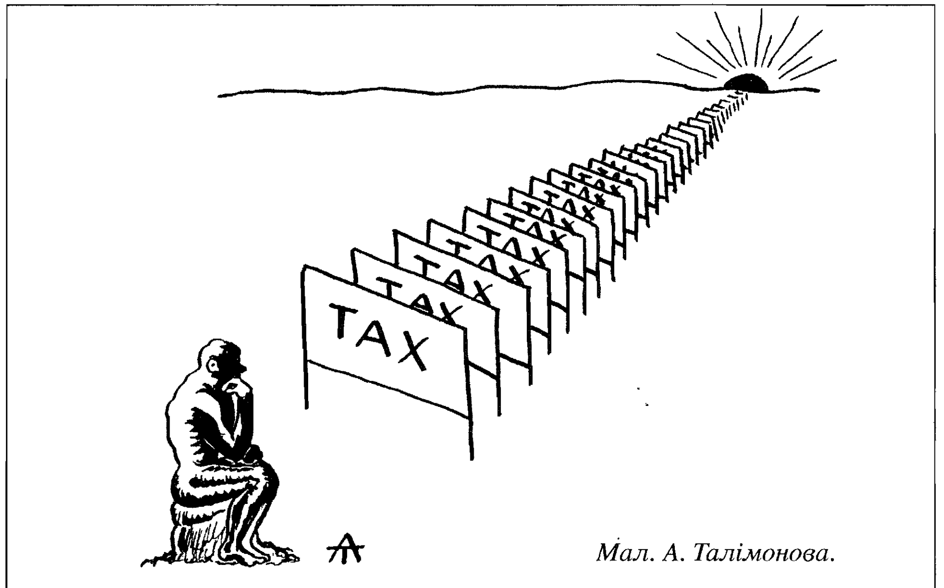
Імануїл Кант прожив 80 літ, і часто казав, що він сам собі подовжив життя. Хворобливий від природи, як на ті часи, до 40 років він зміцнив здоров'я настільки, що до останніх років не знав жодних хвороб. Все життя філософа було уподібнене хронометру. Мешканці Кенігзберга звіряли по ньому свої годинники.

Ґете (1749–1832) так само, як і Кант, прагнув точности і ладу. Хоч він не відзначався особливим здоров'ям, але боровся з хворобами наполегливо і осмислено. Ця велика людина прожила 83 роки, не знаючи вікової немічності.

„Хто рано встає, тому Бог дає"...

Виявляється, це прислів'я має своє наукове підґрунтя: психологи на підставі досліджень дійшли висновку, що настрій людини певним чином залежить від часу її пробудження. Пригнічення, апатія, сум, як і будь-яка нечисть, бояться ранкового світла. А пояснюється це тим, що певні гормони впливають на „центри пригнічення", які містяться в головному мозку. Вночі тих гармонів виробляється більше, а перші сонячні промені гальмують їх появу. Тому лікарі радять лягати спати раніше, а прокидатися на світанку, щоб якомога більше відчути життєдайний вплив ранкового сонячного проміння.

Д-р Юліян Мовчан

Мал. А. Талімонова.

До 75-річчя загибелі Ольги Басараб

Ольга Басараб
Мал. ***Петра Андрусіва***

12 лютого минуло 75 років від дня геройської смерти Ольги Басараб-Левицької у польській тюрмі Львова. У Першій світовій війні О. Басараб-Левицька була членом I жіночої чоти УСС у Львові і провадила харитативну й освітню діяльність у Комітеті допомоги раненим і полоненим у Відні та в Комітеті допомоги цивільному населенню, за що була відзначена міжнародним Червоним Хрестом. О. Басараб була активна в Українському Жіночому Союзі у Відні, а 1923 року була членом головної Управи Союзу Українок у Львові. Рівночасно була членом Української Військової Організації, і як таку її арештовано. На допитах польська поліція замучила її вночі з 12 на 13 лютого 1924 року. Її геройчна смерть мала великий вплив на українське населення, а зокрема на патріотичне виховання української молоді, а день її мученицької смерти належно відзначався в Західній Україні до Другої світової війни.

Із проголошенням незалежної української держави пам'ять про О. Басараб повернуто народові, особливо в західніх областях України. Група істориків та політв'язнів і репресованих звернулася до Львівської обласної і міської Рад депутатів з проханням допомогти гідно відзначити річницю геройської смерти О. Басараб, як і дня її народження, 110 років якого минає 1 вересня цього року. Під листом підписалася група визначних громадян, серед яких Ярослав Лялька, Ярослав Дашкевич – визначні історики, Олег Романів – голова НТШ, поет Ігор Калинець, Іван Губ – голова обласної організації Конгресу Українських Націоналістів, Степан Павлюк – директор Інституту народознавства, Ярослав Малицький – голова обласної Спілки політичних в'язнів, та Петро Франко – голова Товариства політв'язнів та репресованих. Вони закликають керівні органи Львівщини, організації та поодиноких громадян створити фонд для спорудження пам'ятника цій мужній героїні, відкриття меморіяльної дошки та публікацій документів, матеріялів і спогадів про Ольгу Басараб. Пожертви просять складати до Науково-дослідного центру історії національно-визвольних змагань України: р/р 2600200011952, Львівська обласна дирекція АКБ „УКРсоцбанку" м. Львова, МFО 325019, з поміткою „На вшанування пам'яті Ольги Басараб-Левицької".

СВЯТО „КРУТИ" В „РІДНІЙ ШКОЛІ"

(Чикаго – 30 січня 1999 року)

Доброю традицією в „Рідній Школі" м. Чикаго стало проведення свята „Крути". З ініціятиви директора школи мгр. Надії Л. Хойнацької цей день проходить спільно з молодечими організаціями міста.

Від імені дирекції і управи школи свято відкрила директор Н. Л. Хойнацька. В своєму привітальному слові вона повернула нас в ті вікопам'ятні січневі дні, що стали для всіх українців справжнім прикладом геройзму та національної свідомости.

До святкової громади звернувся голова УКК штату Ілллиной інж. Орест Бараник.

Звучать традиційні звіти молодечих організацій, слова молитви до Всевишнього (від парафії св. Володимира і Ольги – о. Ярослав Мендюк).

Яскравою мистецькою окрасою свята стала літературно-музична композиція, яку підготували учні 8 кляси української католицької школи св. о. Миколая та школи українознавства.

Хто вони – герої Крут? Чому їх щороку українська молодь так урочисто відзначає? На ці та інші запитання дала відповідь Христя Верещак – виховательки при осередку СУМ. Павлушка, закликаючи нас високо нести смолоскип любови до Батьківщини, переданий нам молодими героями.

На сцену виходять учні 3 і 4 кляси „Рідної Школи". У їх виконанні ми почули „Марш молодецьких козаків" (вчителька музики Олена Гірна) та поетичні рядки А. Косовської в художньому прочитанні вихованців осередку СУМ.

Урочистою мелодією „Січневого Апелю" в „Рідній Школі" вечір підходить до кінця, але продовжується в наших серцях, в нашій пам'яті, як відгомін минулого і приклад на майбутнє.

Зоряна Ольшанська

Коли засновано Біробіджан?

У статті "Жидам Росії пропонують асиміляцію" ("Свобода", 22 січня ц.р.) є маленька неточність: автор пише, що в 1953 році Сталін наказав створити у Біробіджані Єврейську автономну область. Проте ця область існувала уже в 1933 році, що засвідчує совєтська поштова марка з серії "Народи СССР", випущена в квітні 1933 року. На ній зображено жида-робітника і є написи — "євреї", "Біробіджан".

Андрій Даріян Сольчаник
Мідія, Па.

Від редакції. Відомий колекціонер Адріян Сольчаник має рацію: Єврейська автономна область утворена 7 травня 1934 року. Її столицею стало місто Біробіджан, що виникло у 1928 році на місці залізничної станції Тихенька, коли було вирішено переселяти сюди жидів. У 1939 році населення області становило вже 108,4 тисячі осіб. Важко сказати, яку частку новоселів становили жиди, але прикметно, що совєтські енциклопедії, інформуючи про діяльність в цій області 18 середніх і ряду початкових шкіл (за даними 1952 року), жодним словом не згадують, чи бодай в одній з них навчали дітей єврейською мовою.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Отець д-р КРИЛОШАНИН СТЕПАН В. КНАП, довголітній парох української католицької церкви св. Константина в Міннеаполіс, Мінн. Член УНС Відд. 385-ий Т-во Запорозька Січ в Міннеаполіс, Мінн. Нар. в 1909 р. в Сімпсон Па. Став членом УНС в 1969 р. Залишив у смутку брата Михайла, сестер Елізабету, Ольгу, Джоан і Долорис. Похорон відбувся 12 грудня 1997 р. Похований на цвинтарі Сепульхре, Савт Фільд, Миш.

Вічна йому пам'ять!

М. Крамарчук, секр.

МЕТОДІЙ ПАРАСЮК член УНС Відд. 445 Т-ва ім. Т. Шевченка у Вінніпегу, Канада. Помер 24 жовтня 1997 р. на 72-му році життя. Нар. в 1925 р. в селі Судова Вишня, в Україні. Залишив у глибокому смутку дочок Марію, Орисю і синів Василя, Тода, Якова і Семена. Похорон відбувся 30 жовтня 1997 р. на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпегу, Манітоба, Канада.

Вічна йому пам'ять!

С. Геврик, секр.

ОРЕСТ ГАФТКОВИЧ, член УНС Відд. 66 в Рочестері, Н.Й. Помер 3 жовтня 1997 р. на 79-му році життя. Нар. в 1918 р. в Бучачі, Україна. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ірину, сина д-ра Ераста з дружиною Лідією, 3-ох внуків, сестру Софію і багато кузенів. Похорон відбувся 6 жовтня 1997р. на цвинтарі Божого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Петро Лещишин, секр.

СТЕНЛІ ЩЕРБА член УНС Відд. 173 Т-ва св. Володимира у Вілмінгтоні, Дел. Помер 2 квітня 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. у Вілмінгтоні, Дел. Членом УНС став в 1937 р. Залишив у глибокому смутку дружину Гелен, сина та внука. Похорон відбувся 6 квітня 1998 р. на катедральному цвинтарі у Вілмінгтоні, Дел.

Вічна йому пам'ять!

Петро Щерба, секр.

МИРОН ДОБРОВОЛЬСЬКИЙ член УНС Відд. 320 у Балтиморі, Мд. Помер 17 квітня 1998 р. на 70-му році життя. Нар. в 1927 р. в Україні. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку Марію, Сюзан і Григорія Добровольських. Похорон відбувся 21 квітня 1998 р. на цвинтарі св. Івана в Еллікотт Сиrі.

Вічна йому пам'ять!

Марія Рад, секр.

ВОЛОДИМИР ЗЕЛЕЗ член УНС Відд. 381 Т-ва св. Андрія в Норт Порт, Фла. Помер 9 лютого 1998 р. на 86-му році життя. Нар. в 1912 р. в Ярославі, Україна. Членом УНС став в 1973 р. Залишив у смутку дружину Ярославу, дочку Зоріянну з чоловіком Роном, внуків Адріянну з чоловіком Михайлом, Ентоні з чоловіком Джордан, Андрія з дружиною Марсі, Лярису і сина Юрія з дружиною Трейсі. Похорон відбувся 12 лютого 1997 р. на цвинтарі в Солт Лейк Ситі, Юта.

Вічна йому пам'ять!

Варвара Бойд, секр.

МАРТІН ШИКА член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Данмор, Па. Помер 29 травня 1998 р. на 84-му році життя Нар. в 1914 р. в Blakely Па. Членом УНС став в 1938 р. Залишив у глибокому смутку дружину Тересу і сина Евгена. Похорон відбувся 2 червня 1998 р. на цвинтарі St.Cyril's в Peckoille, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

СТАНИСЛАВ ТОКАР член УНС Відд. 465 Т-ва ім. Івана Франка в Ляшіні. Помер 8 травня 1998 р. на 87-му році життя. Нар. в 1910 р. в Гусятині, Тернопільської обл. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, сина Михайла і двох дочок Анну і Христину. Похорон відбувся 10 травня 1998 р. на цвинтарі Нотр Дам в Монтреалі, Канада.

Вічна йому пам'ять!

Т. Мороз, секр.

МЕРІ ВАНАТ член УНС Відд. 59 Т-ва Українська Січ в Бріджпорт, Кт. Померла 20 травня 1998 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919 р. в Вестпорт, Кт. Членом УНС стала в 1959 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Юрія Ваната. Похорон відбувся 23 травня 1998 р. на Вілловбрук цвинтарі у Вестпорт, Кт.

Вічна їй пам'ять!

Богдан Доборчак, секр.

ТАРАС ДУРБАК член УНС Відд. 371 Т-ва Запорозька Січ в Нюарку, Н. Дж. Помер 31 грудня 1996 р. на 85-му році життя. Нар. в 1911 р. у Львові. Членом УНС став в 1968р. Залишив у глибокому смутку дружину і сина.

Вічна йому пам'ять!

Льонгин Старух, секр.

ТЕОДОЗА ЛУЖИЦЬКИЙ член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й. Помер 28 березня 1998 р. на 90-му році життя. Нар. в 1907р. в Україні. Членом УНС став в 1972 р. Залишив у глибокому смутку дочок: Джулію Ґулькевич з чоловіком Володимиром, Нусю Альгард, сина Василя з жінкою Іриною, 9 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 31 березня 1998 р. на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Христина Дзюба, секр.

ПЕТРО ГАНКЕВИЧ член УНС Відд. 205 Т-ва ім. Олександра Тисовського в Йонкерсі, Н.Й. Помер 22 лютого 1998 р. на 68-му році життя. Нар. в 1930 р. Членом УНС став в 1984 р. Залишив у глибокому смутку дружину Іванку, синів: Андрія, Тиміша з Миросею та Тараса. Похорон відбувся 24 лютого 1998 р. на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ГРЕЧКА член УНС Відд. 32 Т-ва ім. Олега Ольжича у Філядельфії, Па. Померла 24 березня 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1925 р. в селі Рейметарівка, Україна. Членом УНС стала в 1985р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Ярослава, сина Ярослава, дочку Христину, внуків Ярослава мол., Меген, Ніну, Марійку і союзову громаду.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ТОМАС ФЛАГЕРТИ член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Донмор, Па. Помер 24 квітня 1998 р. на 58-му році життя. Нар. в 1940 р. в Скрентон, Па. Членом УНС став в 1958р. Залишив у глибокому смутку дочку Тересу. Похорон відбувся на Fairview Memorial Park цвинтарі в Elmhurst, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МИКОЛА ВОЛОШИН член УНС Відд. 53956. Помер 1 травня 1998 р. на 79-му році життя. Нар. в 1919 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС став в 1936 р. Залишив у глибокому смутку дружину Елизабету. Похорон відбувся 5 травня 1998 р. у Філядельфії. Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН БУДНЯК член УНС Відд. 155 Т-ва Січ в Перт Амбой, Н. Дж. Помер 15 травня 1998 р. на 85-му році життя. Нар. в 1912 р. у Перт Амбой, Н. Дж. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у глибокому смутку дружину Розу, дочку Марселлу, сина Івана мол., і чотирьох внуків. Похорон відбувся 18 травня 1998 р. на українському католицькому цвинтарі в Hopelawn, N.J.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІВАН ЛЮТИЙ член УНС Відд. 83 Т-ва ім. Івана Франка у Філядельфії, Па. Помер 12 квітня 1998 р. на 95-му році життя. Нар. в 1903 р. в Володимир-Волинському, Україна. Членом УНС став в 1952 р. Залишив у глибокому смутку дружину Настю та родину в Україні. Похорон відбувся 15 квітня 1998 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Степан Гавриш, секр.

ВАСИЛЬ ДАНИЛЮК член УНС Відд. 288 Т-ва св. Димитрія в Бетлегем, Па. Помер 23 квітня 1998 р. на 71-му році життя. Нар. в 1927р. в Бетлегем, Па. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку дружину Магдалену, і двох дочок. Похорон відбувся 27 квітня 1998 р. на Hellentowne Cemetery у Hellentowne, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ КОСС член УНС Відд. 156 в Честері, Па. Померла 14 травня 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в 1923р. в Честері, Па. Членом УНС стала в 1947 р. Залишила глибокому смутку чоловіка Михайла і дітей Керол , Михайла мол., і Джанет, а також 4-ох внуків і правнуків. Похорон відбувся 20 травня 1998 р. на Окланд цвинтарі у Філядельфії, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ЛОШЕК член УНС Відд. 45 у Філядельфії, Па. Помер16 травня 1998 р. на 72-му році життя. Нар. в 1926 р. у Філядельфії, Па. Членом УНС став в 1944 р. Залишив у глибокому смутку дружину Гелену. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Delawer Co. Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДОМАН ДАЦКО член УНС Відд. 94 Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича, Гемтремк. Помер 25 квітня 1998 р. на 89-му році життя. Членом УНС став в 1958 р.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ КОСТІВ член УНС Відд. 409 Т-ва св. Івана в Донморе, Па. Помер 20 травня 1998 р. нар. в 1922 р. в Олифант, Па. Членом УНС став в 1940 р. Залишив у глибокому смутку сестер Ненсі і Любу, брата Петра. Похорон відбувся на цвинтарі св. Кирила в Peckville, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

КИРИЛО ЛЕЩУК член УНС Відд. 240 Т-ва ім. полк. Коновальця, Парма, Огайо. Помер 26 травня 1998 р. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, дочку Люсю і дальшу родину. Похорон відбувся 28 травня 1998 р. на цвинтарі Бруклин Гайтс в Брукліні, Н.Й.

Богдан Семків

ДМИТРО ВЕРЕСІНК член УНС Відд. 137 Т-ва ім. Богдана Хмельницького, West Easton, Pa. Помер 28 травня 1998 р. на 88-му році життя. Нар. в 1909р. в Pen Argyl, Pa. Членом УНС став в 1927 р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Теодора і трьох внучок. Похорон відбувся 1 червня 1998 р. на цвинтарі Holy Chost, Wagnersville, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Стефан Колодруб, секр.

МИКОЛА ОРЕСИК член УНС Відд. 63. Помер 24 травня 1998 р. на 78-му році життя. Нар. в 1919р. в Ford City, Па. Членом УНС став в 1950 р. Залишив у глибокому смутку сина Карла, трьох дочок: Вірджінію, Каролину і Жанет, одну внучку, п'ятьох братів, племінників і племінниць. Похорон відбувся 28 травня 1998 р. на Holy Trinity цвинтарі, Ford City, Pa.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЖИЛА член УНС Відд. 401. Померла 11 лютого 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1924 р. в Станиславові, Україна. Членом УНС стала в 1967 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Данила, сина Василя і дочку Гелен. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Володимира і Ольги в Oshawa, Ont.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

МИКОЛА ЗАВАДЕЦЬКИЙ член УНС Відд. 217 Т-ва св. Йосафата, Рочестер, Н.Й. Помер 1 червня 1998 р. на 83-му році життя. Нар. в 1915 р. Членом УНС став в 1959р. Залишив у глибокому смутку дружину Анну, сина Василя, дочку Гелен і трьох внуків. Похорон відбувся 5 червня 1998 р. на Holy Sepulchre цвинтарі в Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

РОЗАЛІЯ КОВАЛЬ член УНС Відд. 304 в Баффало, Н.Й. Померла 17 червня 1998 р. на 72-му році життя. Нар. в 1925 р. в Україні. Членом УНС стала в 1952 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Володимира і двох синів Зенона і Богдана. Похорон відбувся 21 червня 1998 р. на цвинтарі Mt. Olivet, Kenmore, N.Y.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР ЧЕРНАҐО член УНС Відд. 1 Т-ва св. Андрея, Шамокін, Па. Помер 15 червня 1998 р. на 86-му році життя. Нар. в 1912 р. в Ню Йорку. Членом УНС став в 1934 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, дочку Анну і сина Михайла. Похорон відбувся 19 червня 1998 р. на українському католицькому цвинтарі в Шамокін, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ДОЛОРЕС ГИДАЦКИ член УНС Відд. 163 Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па. Померла 4 червня 1998 р. на 59-му році життя. Нар. в 1938 р. Членом УНС стала в 1944 р. Залишила у глибокому смутку маму Мілдред, тету Джіні, Джулію і родину і друзів в Америці. Похорон відбувся 8 червня 1998 р. на цвинтарі св. Марії в Елкінс Парк, Па.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ПЕТРО КРАВЧАК мол. член УНС. Помер 12 червня 1998 р. на 83-му році життя. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, синів Петра і Едварда, внуків і правнуків.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ВІРДЖІНІЯ ПУЛК член УНС. Відд. 180. Померла 15 червня 1998 р. Залишила у глибокому смутку дочок Керол, Джуді, синів Джима і Дейвида, шість внуків і три правнуки, приятелів і всіх, хто її любив. Похорон відбувся 22 червня 1998 р.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

ВОЛОДИМИР МАРТИНЕЦЬ член УНС Відд. 367 Т-ва Запорозька Січ, Рочестер, Н.Й. Помер 30 травня 1998 р. на 80-му році життя. Нар. в 1918 р. в Судовій Вишні, Україна. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину Зофію, двох синів Богдана і Івана, дочку Христину, сімох внуків і родину в Україні. Похорон відбувся 6 січня 1998 р. на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Христина Дзюба, секр.

ІЛЬКО ГРИНЧАК член УНС Відд. 239 Т-ва св. Юра, Філядельфія, Па. Помер 6 червня 1998 р. на 73-му році життя. Нар. в 1925 р. в с. Бораківка, Україна. Членом УНС став в 1951 р. Залишив у глибокому смутку дружину Марію, сина Михайла, дочок Ірену і Лесю. Похорон відбувся 11 червня 1998 р. на цвинтарі св. Марії в Дженкінтавн, Па.

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ІРЕНА ЗИМАН член УНС Відд. 88, Союзівка, Кергонксон, Н.Й. Померла 27 травня 1998 р. на 70-му році життя. Нар. в 1927 р. в Ґарфілд, Н. Дж. Членом УНС стала в 1982 р. Залишила у глибокому смутку чоловіка Леона, пасербиць Настю, Ольгу і Марію. Похорон відбувся 28 травня 1998 р. на Albany Rural Crematory, Menands, NY.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

СЕРГІЙ ЯМСЮК член УНС Відд.484 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Ютика, Н.Й. Помер 15 травня 1998 р. на 84-му році життя. Нар. в 1914 р. в с. Манівка, Кам'янець-Подільський., Україна. Членом УНС став в 1960 р. Залишив у глибокому смутку сина Миколая. Похорон відбувся 19 травня 1998р. на цвинтарі св. Володимира, Whitesboro, N.Y,

Вічна йому пам'ять!

Секретар

ПЕТРО ПОЛОНОСКІ член УНС Відд. 441 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Thundu Bay. Помер 27 травня 1998 р. на 83-му році життя. Нар. в 1915 р. Членом УНС став в 1971 р. Залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, сина і дочку.

Вічна йому пам'ять!

Д. Заневич, секр.

МАРІЯ ФИЛИПЧАК член УНС Відд. 377 Т-ва св. Володимира в Ст. Пітерсбурзі, Фла. Померла 17 червня 1998 р. на 75-му році життя. Нар. в Україні. Залишила в глибокому смутку чоловіка Ярослава, сина Михайла, дочку Анну, двох внуків.

Вічна їй пам'ять!

Секретар

Довголітній співробітник „Свободи" помер у Чикаґо

Св. п. проф. Мирослав Семчишин

5 лютого 1999 року помер несподівано у Чикаґо проф. Мирослав Семчишин, довголітній і вірний співробітник "Свободи", що понад 25 років постачав статті на культурні та українознавчі теми, поруч своєї широкої наукової та педагогічної праці.

Народжений у 1910 році, закінчивши гімназію у Золочеві, студіював у Львівському університеті і, отримавши диплом з правом навчання, в 1936-38 роках був учителем у філії Української Академічної Гімназії у Львові. В 1934-39 роках розпочинає наукову та журналістичну діяльність, друкує свої статті в педагогічних і літературних журналах. В часі совєтської окупації М. Семчишин був старшим викладачем Педагогічного інституту, а відтак, в роки німецької окупації, працював у шкільному відділі Українського Допомогового Комітету, не занедбуючи при цьому журналістики. Виїхавши на еміґрацію, став одним із співзасновників української гімназії в Австрії і до кінця життя тримав тісний зв'язок з її випускниками, був головним редактором пропам'ятної книги гімназії.

Від 1955 року проф. М. Семчишин проживав у Чикаго, був активним у науковому та журналістському житті, а від 1961 року був викладачем в стейтовому учительському коледжі. До кінця життя працював у ділянці шкільництва, написав кілька наукових праць, з яких найповажніша „Тисяча років української культури", останньо видав спомини „З книги Лева". Від 1981 року проф. М. Семчишин був дійсним членом-кореспондентом Наукового Товариства ім. Шевченка в США та довгі роки головою Осередку НТШ в Чикаго.

Будучи активним до кінця свого повного праць життя, він ще недавно прислав свою статтю до „Свободи", яка появилася в передостанньому числі, рівночасно зі сумною вісткою про його відхід.

О.К.

В Каліфорнії помер д-р Олександер Наклович

Щораз частіше відходять від нас у вічність люди, відомі своїм вкладом у розвиток громадського українського життя. Одною з таких визначних постатей був д-р Олександер Наклович. Народився він 6 вересня 1913 року в селі Соколя, біля Перемишля, Галичина, в сім'ї священика. Був наймолодшим і третім з черги сином, після Сергія і Юліяна. З родинного дому одержав релігійно-патріотичне виховання та прив'язання до свого кореня. Університетські студії закінчив докторатом з економічних наук в Інсбруку, Австрія. Довгі літа працював у Клівленді, а останньо в столиці Каліфорнії, Сакраменто, на відповідальному становищі дорадника з ділянки контрактів, у великій фірмі Аероджет Дженерал, а опісля і в інших оборонних, індустріяльних комплексах Каліфорнії. На цих постах він працював 20 років. У всіх місцевостях, де проживав, був активним в різних культурно-суспільних ділянках українського життя. Його великою заслугою було зорганізування і леґалізування Українсько-Американської Академічної Асоціяції Каліфорнії в 1986 році, котрої він був промотором, душею і довгі літа головою. Ціллю та девізою тієї організації було спростовувати фальшиві інформації про Україну, спеціяльно в школах, засобах масової інформації і університетах США. У тій цілі Академічна Асоціяція тісно співпрацювала з Каліфорнійською Освітньою Комісією. Це була дуже відповідальна праця. Треба було поборювати різні труднощі політично-фінансового характеру. Видано ряд публікацій та розіслано до шкіл і започатковано співпрацю з подібними культурними організаціями. За його ініціятивою ще до нині українці Північної Каліфорнії щороку влаштовують „Маланчин вечір" та Новорічні забави і зустрічі, імпрези тощо.

Помер д-р О. Наклович несподівано, вдома, 15 грудня 1998 року, у Кармайкл, біля Санкраменто, Каліфорнія. Осиротив дружину Олю, сина з дружиною та чотирма дітьми. Два його старші брати і батько вже упокоїлися і поховані у Відні. Брат д-р Сегій пережив тяжку більшовицьку каторгу в Сибіру і по 12 літах, завдяки старанням австрійського уряду, повернувся знеможений до Відня. Незважаючи на підірване здоров'я, д-р Сергій був знаним громадсько-культурним діячем і представником українців в Австрії. Покійний не змарнував йому Богом даних талантів, але конструктивно використав їх на прославу Бога та добра свого народу.

Що ж, ми на цьому світі живемо, тимчасово, бо направду щасливе, духове життя починається лише по смерті, в злуці з Богом. Покійний Олесь був погідної вдачі, товариським і цілеспрямованим. Молім Бога, аби його шляхетну душу прийняв у свої небесні хороми, а добра пам'ять про нього хай живе в наших серцях і молитвах, назавжди. Вічна йому пам'ять!

Д-р Володимир Боднар

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"

P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

- ❑ „Свобода"
- ❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься

ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00

ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Пам'яті д-ра Мирослава Рущицького

20 грудня 1998 року помер д-р Мирослав Рущицький.

Д-р Мирослав Рущицький народився 2 лютого 1911 року в селі Довге, повіт Теребовля, в родині Діонісія і Марії Рущицьких.

Початкову школу закінчив у Залавлі, де його батько був учителем. Після Теребовлянської гімназії студіював ветеринарію у Варшавському університеті. Відтак служив у польському війську, мріючи почати після служби приватну практику.

Вибух Другої світової війни змінив його пляни.

Вже 1 вересня 1939 року Мирослава знову забрали до польського війська, до відділу кавалерії, і він відразу потрапив на фронтову лінію, віч-на-віч з німецькою танковою дивізією й артилерією. Польське кінне військо зазнало великих втрат. Мирослав дістав важкі поранення в обидві ноги і груди. Лежав три дні в полі без води, аж поки німці знайшли його і взяли в полон. Вже 12 вересня ампутували йому ліву ногу.

По закінченні війни д-р Рущицький зі своєю родиною переїхав до Гейсенгаузену (Geisenhausen), Німеччина, де працював у своїй ділянці для фармерівських господарств. Оскільки надії на повернення в Україну не було ніякої, Мирослав з дружиною і двома малолітніми дітьми в 1950 році емігрував до США.

Для інваліда не було легко знайти в Америці працю. Лише в 1951 році знайшов працю бактеріолога в Colorado Serum Company в Денвері. Працював над різними вакцинами, які до сьогодні є у продукуванні цієї фірми.

Св. п. Мирослав Рущицький.

Перейшов на емеритуру в 1978 році. В 1950-их роках був секретарем Українського Народного Союзу. Все своє життя присвячував родині й українській громаді. Помагав українським еміґрантам знайти працю і житло. Дбав про виховання дітей в патріотичному дусі. Дописував до українських газет. У вільних хвилинах ловив рибу у денверських озерах або з приятелями проводив час за шахівницею. Був великим прихильником спорту.

Св. п. д-р Мирослав залишив у смутку дружину Ірену (з родини Максимчуків), сина д-ра Марка в Каліфорнії, доньку Александру Гінст в Кольорадо, братів мгра Антона у Фльориді, Діонісія в Австралії, семеро внуків і одного правнука.

Тетяна Рішко

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ПІСЛЯ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

АННИ С. МАРКЕВИЧ

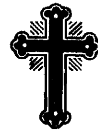
з дому ПАНЧИШИН

будуть відслужені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

20 лютого 1999 р. – Служба Божа та Панахида о год. 7:30 ранку у церкві св. Покрови при Лідс авеню в Торонто, Онт. Канада;
20 лютого 1999 р. – у церкві св. Івана Хрестителя при Сендфорд авеню в Нюарку, Н. Дж. о год. 7:45 ранку, також
– у церкві оо. Василіян у Ґлен Ков, Н.Й.;
21 лютого 1999 р. – у церкві св. Юра у Львові, Україна;
– у церкві Непорочного Зачаття Пресвятої Діви Марії при Лівінґстон авеню, Ню Брансвік, Н. Дж. о год. 10:30 ранку;
– у церкві Святого Хреста при 31-12 Сота вулиця, Лонг Айленд Сити, Н. Й. о год. 8:30 ранку;
– у церкві оо. Василіян у Ґлен Ков, Н.Й.;
23 лютого 1999 р. – у церкві оо. Василіян у Ґлен Ков, Н.Й.

У глибокому смутку:
доньки МЕЛАНІЯ БАНАХ та НАТАЛІЯ БЕНСОН

З глибоким болючим жалем повідомляємо, що 11-го лютого 1999 р. з волі Всевишнього відійшла у вічність на 75-му році життя наша найдорожча

бл. п.

ІРЕНА МАКСИМЮК

Залишила у глибокому смутку:
мужа – СТАХА
сина – ІГОРЯ
внука – СЕРГІЙКА
племінника – СТАХА з жінкою

Вічна їй пам'ять!

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

ХРИСТИНИ з ТЕРЛЕЦЬКИХ ВОЄВІДКИ

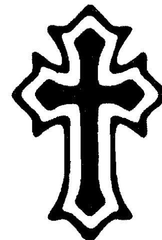
будуть відправлені

СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в суботу 27 лютого 1999 р.

о год. 9-ій ранку в соборі Святої Родини, Вашінґтон, ДК та
у церкві Непорочного Зачаття, Сан Франціско, Каліф.
о год. 7:30 ранку в катедрі Святого Иосафата, Парма, Огайо.

Діти і внуки

З глибоким смутком подаємо до відома приятелям і знайомим, що 10 лютого 1999 р. після довгої недуги, прийнявши Св. Тайни, відійша у вічність на 84-му році життя невіджалувана ОПІКУНКА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА КРИЖАНІВСЬКА

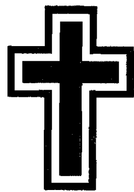
з дому МИХАЛЮК

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок 15 лютого 1999 р.
Божественна св. Літургія – о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а відтак на цвинтар „Ґейтс оф Гевен" Н.Й., де покійна похована на вічний спочинок біля мужа Степана.

Горем прибиті:
сестра – МАРУСЯ СТОЛЯРЧУК
сестрінок – БОГДАН з дружиною МАРІЙКОЮ СТОЛЯРЧУКИ та діти РОСТИСЛАВ і ХРИСТЯ
сестрінка – ОКСАНА з мужем ШИХИ та діти
– АНДРІЙ з родиною і ОРЕСТ
сестрінок – РОМАН БІЛОЗОР

Вічна їй пам'ять!

З глибоким смутком ділимось сумною вісткою з українською громадою, що 23 січня 1999 р. упокоївся в Бозі

бл. п.

д-р ОЛЕКСАНДЕР ЧЕРНИК

громадський діяч і перший президент Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії, Пенсильванія.

Дружині д-р Зені Черник, доньці Марті, синам Ігореві, Олегові та всій родині складаємо найщиріші співчуття.

Вічна йому пам'ять!

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ, Філядельфія

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
моєї дорогої СЕСТРИ

СВ. П.

ОКСАНИ РАК

з роду ГАВРИЩАК

буде відслужена в неділю 21 лютого 1999 р. о год. 4-ій по пол.

СЛУЖБА БОЖА і Панахида
в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Про молитви за душу покійної просить сестра МАРТА ЯРОШ з родиною

У П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ у ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого і незабутнього МУЖА, БАТЬКА і ДІДА

бл. п.

ДМИТРА ЗАБІГАЧА

будуть відправлені поминальні

СЛУЖБИ БОЖІ

в четвер 25 лютого 1999 р.

в церквах:

у Бабухові, повіт Рогатин, Україна і
св. Івана, Виппані, Н. Дж., о год. 8:30 ранку.

Просимо згадати покійного у своїх молитвах.

У глибокому смутку дружина Анна, син Роман з родиною.

У СОРОКОВИЙ БОЛЮЧИЙ ДЕНЬ
відходу у вічність нашої найдорожчої і незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ, ПРАБАБУНІ, СЕСТРИ і ТЕТИ

б. п.

МАРІЇ СВАРИЧЕВСЬКОЇ

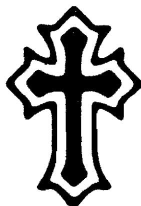
будуть відправлені заупокійні

СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

українська католицька церква св. Володимира, Гемпстед, Н.Й. – неділя, 21 лютого 1999 р.;
церква Успення Пресвятої Богородиці, Перт Амбой, Н. Дж. – неділя, 21 лютого 1999 р.;
собор Пресвятої Родини, Вашінґтон, Д.К. – п'ятниця, 19 лютого 1999 р.;
церква Святого Володимира, Палмертон, Па. – неділя, 21 лютого 1999 р.;
монастир Святого Йосафата, Ґлен Ков, Н.Й. – четвер, 18 лютого 1999 р.;
церква Воскресіння, Тернопіль, Україна – четвер, 18 лютого 1999 р.

Про молитви за спокій душі покійної просить муж Атаназій з родиною.

Ділимося сумною вісткою з колишніми учнями Зальцбурзької Гімназії,
що у п'ятницю, 5 лютого 1999 р. відійшов у вічність
наш дорогий ПРОФЕСОР

бл. п.

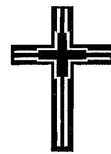
МИРОСЛАВ СЕМЧИШИН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у понеділок, 8 лютого 1999 р. з українського православного собору св. Володимира на цвинтар в Елмвуд.

Шановній родині складаємо глибокі співчуття.

КОМІТЕТ ЗАЛЬЦБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" з НЮ ЙОРКУ
повідомляє, що 3 вересня 1998 р. упокоївся в Бозі

СВ. П.

МИКОЛА КУЗИК

один із основників хору та кількакратний член Управи „Думки"

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного глибокі співчуття складають

ЧЛЕНИ та УПРАВА ХОРУ „ДУМКА"

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" з НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою з українською громадою, що 15 січня 1999 р.
несподівано і передчасно відійшов у вічність

бл. п.

ЕВГЕН („НЮНЬКО") ТИТЛА

Довголітній член хору, тенор-соліст

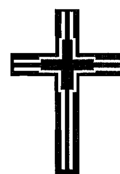
ПОХОРОННІ відправи відбулися 21 січня ц.р., а тіло покійного спочило на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного наглибші співчуття складають

ЧЛЕНИ та УПРАВА ХОРУ „ДУМКА"

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" з НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 14 січня 1999 р. відійшов у вічність

СВ. П.

СТЕПАН („ВУЙЦЬО") ШУГАН

один із основників хору та довголітній член хору і
кількакратний член Управи „Думки"

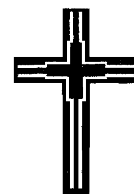
ПОХОРОННІ відправи відбулися 15 та 16 січня ц.р., а тлінні останки покійного спочили на цвинтарі Gate of Heaven, Westchester, N.Y.

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного наглибші співчуття складають

ЧЛЕНИ та УПРАВА ХОРУ „ДУМКА"

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" з НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 8 січня 1999 р. відійшов у вічність

бл. п.

ВОЛОДИМИР НЕДІЛЬСЬКИЙ

один із основників хору „Думка"

ПОХОРОН відбувся 13 січня ц.р., а тлінні останки покійного спочили на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

Найглибші співчуття родині покійного складають

ЧЛЕНИ та УПРАВА ХОРУ „ДУМКА"

З великим смутком повідомляємо родину, приятелів та українську громаду, що 7 лютого 1999 р.відійшов у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО ФЕРКУНЯК

нар. 1 жовтня 1922 р. в селі Старий Косів, Івано-Франківська область, Україна

ПАРАСТАС був відправлений у середу, 10 лютого 1999 р. о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Андрія П. Овзака в Лігайтоні Пенсильвенія.

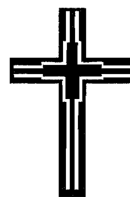
СВЯТА ЛІТУРГІЯ була відслужена в церкві св. Володимира Великого в Палмертоні о год. 10-ій ранку.

Похоронений на українському народному цвинтарі в Палмертоні, Пенсильвенія.

Залишив у смутку:
дружину – МАРІЮ
дочку – ІРИНУ з ДАВИДОМ ЛОВЕЛ
внука – ЕВГЕНА

Вічна йому пам'ять!

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА“ з НЮ ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою, що 28 січня 1999 р. упокоївся в Бозі

св. п.

РОМАН ГЕНТИШ

колишній член „Молодої Думки“ та хору „Думка“.

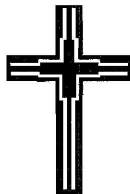
ПОХОРОН відбувся 30 січня ц.р., а тіло покійного спочило на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна йому пам'ять!

Родині покійного наглибші співчуття складають

ЧЛЕНИ та УПРАВА ХОРУ „ДУМКА“

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ФОНД ім. ІВАНА ФРАНКА в ЧИКАГО
зі сумом повідомляє, що 28 грудня 1998 р. в Радехові в Україні помер на 86-му році життя

бл. п.

мґр. МИРОСЛАВ ТУРЯНСЬКИЙ

сім місяців після смерти улюбленої дружини Роми (з Романюків) Турянської.

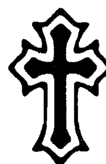
В Чикаго покійний був довголітнім фінансовим референтом Українського Літературного Фонду, співвидавець церковних публікацій парафії свв. Володимира і Ольги, зокрема Церковного Вісника, і був знаний чемпіон в шахових змаганнях.

Покійний був сином нашого визначного письменника Осипа Турянського, автора знаної повісти-поеми „Поза межами болю“.

Залишив у глибокому смутку родину в Україні.

Вічна йому пам'ять!

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в АМЕРИЦІ
повідомляє членів й українське громадянство, що 24 грудня 1998 р. помер у Ню Йорку

бл. п.

д-р РОМАН ГОЛІЯТ

нар. 4 серпня 1921 р., член-кореспондент Історично-Філософічної Секції НТШ, журналіст та громадський діяч

та

5 лютого 1999 р. помер у Чикаго

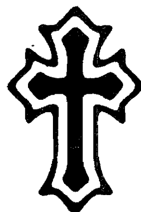
бл. п.

проф. МИРОСЛАВ СЕМЧИШИН

нар. 26 серпня 1910 р., дійсний член Філологічної Секції НТШ, колишній голова Осередку НТШ у Чикаго, викладач українських та американських шкіл й університету, редактор, громадський та церковний діяч.

Вічна їм пам'ять!

ГОЛОВНА УПРАВА НТШ

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями та знайомими, що 28 грудня 1998 р. на 81-му році життя відійшла від нас у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ та ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОЛЕНА МАРІЯ ДАВИДОВИЧ

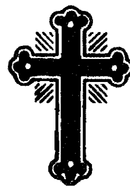
з дому ТЕОДОРОВИЧ-ВЕЛИЧКОВСЬКА

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу 2 січня 1999 р. в соборі Пресвятої Родини у Вашінгтоні, Д. К. і похоронено на цвинтарі Cedar Hill Ukrainian Memorial Inc.

Залишила у глибокому смутку:
мужа – НЕСТОРА
доньку – ХРИСТИНУ ҐАМОТА з мужем ЮРІЄМ
внуків – ЮРІЯ з дружиною ОКСАНОЮ
– ДАНИЇЛА з дружиною ХРИСТИНОЮ
– ОЛЕСЯ з дружиною АННОЮ
правнука – ОЛЕСЯ

Просимо про молитви за душу покійної.

ПРЕЗИДІЯ СЕРЕДОВИЩА УГВР
У глибокому смутку повідомляє українське громадянство, що 5 лютого 1999 р. на 92-му році життя помер у Мюнхені, Німеччина

бл. п.

ІВАН КОШЕЛІВЕЦЬ

колишній редактор Української Літературної Газети і журналу „Сучасність“, літературний критик і вчений, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка і Української Академії Наук, проф. Українського Вільного Університету, один з найвидатніших діячів української культури другої половини XX століття.

Іван Кошелівець народився 10 листопада 1907 р. у Чернігові, вищу освіту завершив у 1930 р. у Ніжинському Інституті Народної Освіти, у 1940-41 рр. працював в Інституті Літератури Академії Наук УРСР. Вийшовши на еміграцію, від 1947 р. жив у Мюнхені. Був головним редактором Української Літературної Газети (1955-60 рр.), журналу „Сучасність“ (1960-66 і 1983-84 рр.), автор численних науково-дослідних літературно-критичних праць, які появились у видавництві Пролог і Сучасність, літературний редактор Енциклопедії Українознавства, перекладач з білоруської, російської, німецької і французької мов, автор мемуарів.

Дружині покійного Еммі складаємо наше глибоке співчуття.

Вічна йому пам'ять!

ПРЕЗИДІЯ СЕРЕДОВИЩА УГВР

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20 ЛЮТОГО 1999 р.

Клівленд, Огайо. Річні збори 364 Відділу УНС Братства св. Василія Великого, відбудуться о год. 2-ій по пол. в залі Верговена, 7425 Вест Плезент Вилл роуд. Просимо членів прибути на ці збори. Володимир Владика, фінансовий секретар.

• REAL ESTATE •

Здамо у рент 3-ох кімнатну квартиру у центрі Києва, біля Верховної Ради.
Тел.: 1(727) 328-1910 веч.

• ПРАЦЯ •

Пошукуємо жінку, 35-55 років для опіки двох хлопчиків (4 роки і 18 місяців), і легкої домашньої праці. Можливо з харчуванням і проживанням. Знаходимось недалеко від міста Вашінгтон у Вірджинії.
Тел.: (202) 268-6292 або (703) 875-6592

Пошукуємо жінку до опіки дитини шкільного віку і до домашньої роботи. Праця включно з проживанням.
Тел.: (973) 283-0054